

Miloš „Inky“ Pikala

HOVORY

ozvena nevyповedateľného medzi človekom a Bohom

IX

jar 2022

Úvod

Tieto texty sú deviatou časťou Hovorov z jari vojnového roku Pána 2022.

Samotný text je upravovaný len minimálne, z podstatnej časti ostáva tak, ako bol zapísaný počas adorácií. Text neprešiel ani žiadnou jazykovou korektúrou. Berte to ako ďalšiu súčasť autenticity toho, čo čítate.

Neberte ho preto, prosím, ako teologický traktát s precízne vycizelovanými formuláciami. Sú to slová, vety, ktoré vznikali tak ako vznikali, počas modlitby a hľadania na Pána. Ak by sa Vám aj náhodou zdalo, že si možno niektoré časti akoby odporujú – neodporujú si 😊. To len kresťanstvo, ktoré žijeme a Boh, s ktorým žijeme, sú paradoxné v samej svojej podstate. V Bohu však aj to, čo sa môže na prvý pohľad javiť ako protirečivé, nachádza svoje prekvapivé zjednotenie.

Jednotlivé kapitoly na seba nejako veľmi nenadväzujú. Sú zaznačené v takom poradí, v akom vznikali. Každá je svojim spôsobom samostatná. Predsa však možno niekomu príde užitočné čítať ich v takom poradí, v akom napísané sú.

Obsah

ÚVOD	2
SOTVA SA ODTIAHNEME – PADÁME	7
BEZHraniČNÁ SLOBODA	8
V SKUTOČNOSTI EXISTUJE LEN JEDEN PÔST...	10
KEDY JE ČLOVEK HRABIVÝ?	11
MODLIŤ SA S KRISTOM	13
PROSTÉ PRIATEĽSTVO	14
SME BEZDOMOVCI	17
POMÔŽ MI VOJSŤ... A ZOSTAŤ!	19
NECHAJ EGO PRED DVERAMI	21
PLAKAŤ PLNÝ RADOSTI	22
MILOŠŤ RESETU	23
TEN DRUHÝ HLAS V NÁS	25
EVAKUÁCIA	28
LÁSKA. TAK JEDNODUCHÉ TO JE	30
NIČÍM KU VŠETKÉMU	32
ČRIEPKY I	33
TOTO JE ODCHOD	35
BOH JE V TOM NAJMEŇŠOM...	36
ČRIEPKY II	37
JE TO AKO U EINSTEINA...	39

NAOZAJ SA MÁM STAŤ BOHOM!	40
ZAKOTVENÝ IBA V BOHU	42
ZOČI VOČI UTRPENIU DRUHÝCH	43
PROSTO KRÁSNE V KRÁSE KRÁSU ŽIŤ	45
KRÁSA JE PROSTÁ A OSOBNÁ	47
JE TO LÁSKA - K OSOBE	49
ČRIEPKY III	52
SME ĽUDIA DVOCH SVETOV	53
KREŠŤANSTVO JE ĽAHKÉ	54
BEZ TEJTO SAMOZREJMOSTI BY SME SA ZBLÁZNILI...	55
FRONTOVÝ KATOLÍK	56
DOKONALÁ SLOBODA...	58
EXISTUJE LEN TERAZ	60
ČO SA DÁ POVEDAŤ O BOHU?	61
KREŠŤANSTVO JE AKO TANEC...	63
CIRKEV JE CIEĽ VŠETKÝCH VECÍ	64
CELÉ JE TO O TOM: ČISTÉ SRDCE	66
KVÔLI TOMUTO A TAKTO SME KREŠŤANMI	67
SVÄTOSŤ TROMFNE VŠETKO	69
ADRESÁTMI EVANJELIA SÚ HRIEŠNICI	72
ČRIEPKY IV	75
NA DOSAH RUKY...	76
CIRKEV JE, KEĎ SPOLOČNE JEME	77

KEĎ SÁM ŽIVOT SPOČINIE...	79
ÚNAVA STARÉHO ČLOVEKA...	80
PASTORAČNÁ STRATÉGIA?	81
EVANJELIUM O NAŠOM BRATSTVE	84
DOBRÝ ZNAK NORMÁLNOSTI	86
PRIVILÉGIUM ZLOMENÉHO HRIEŠNIKA A KOMUNITA	87
TY POĎ A NASLEDUJ MA!	88
VIERA JE ROZHODNUTIE. VIERA JE DAR.	90
V ČOM TEN ZLOM SPOČÍVA?	91
EXISTUJE TAKÝ STAV...	93
AKO HRAČKY PO PREBUDENÍ	96
SKUTOČNE V BOHU SA DÁ BYŤ...	97
ČRIEPKY V	99
TO NAJVZÁCNEJŠIE NA ZEMI...	100
VYKÚPENIE, TO JE VŠETKO NA SVOJOM MIESTE	103
OMŠA, MODLITBA PO NOVOM	105
KREŠŤANSTVO JE NORMÁLNOSŤ SAMA	106
VŠETKO AKO LITURGIA, VŠETKO AKO MODLITBA	108
VIERA JE VEC JEDINEČNÁ	109
VIETE, KDE JE BOH?	111
PRIJÍMAŤ BOHA NA SPÔSOB CHLEBA A ČLOVEKA	113
JE TO CHURCH-BUILDING	116
SADIŤ SEMIENKA PRE BUDÚCNOŠŤ	117

NAOZAJ A BEZ STRACHU!	119
VŠETKO, ČO POTREBUJEME, JE V NÁS	121
VOLANIE K MALÉMU KONANIU	122
CHUDOBA NEBA, CHUDOBA PEKLA	124
VŠETKO NA SVOJOM MIESTE	126
PREČO SA CÍTIME NESVOJI, KEĎ MÁME EVANJELIZOVAŤ	127
JE TO NA VÁS!	128
KREŠŤANSKÝ ŽIVOT SA NEDÁ OPÍSAŤ	130
ČRIEPKY VI	131
SLOVNÍČEK A VYSVETLIVKY	134

Sotva sa odtiahneme – padáme

"Len čo odvrátiš svoju tvár, už sa trasú; odnímaš im dych a hneď hynú a vracajú sa do prachu." (Ž 104, 29)

Či to naozaj nie je tak? Ak s nami? Keď odvrátíme tvár od Boha?

Kým hľadáme do Jeho očí a Jeho tváre, stojíme pevne, lebo sme ukotvení v Ňom a On je Pravda. V Ňom a cez Neho vidíme veci také, aké sú. Ale ak odvrátíme tvár od Neho - potom zrazu strácame pôdu pod nohami. Schváti nás vietor a my poletujeme ako list, ako smietka. Ponechaní sami na seba strácame sa sami v sebe. Čo považujeme za múdrosť sa ukáže ako bláznovstvo, čo považujeme sa chytrosť ukáže sa ako slabosť. Stavíme, ale z piesku.

"Preto aj my, obklopení takým oblakom svedkov, zhodme všetku príťaž a hriech, ktorý nás opantáva, a vytrvalo bežme v závode, ktorý máme pred sebou, s očami upretými na Ježiša, pôvodcu a završiteľa viery, v ňom zakorenení a na ňom postavení, upevnení vo viere." (Hebr 12, 1-2; Kol 2, 7)

Lebo ak nie, naše oči zhasnú. Naša sila vyprchá. Náš život sa zrúti, skolabuje sám do seba a nastane noc. Len s očami upretými na Krista vidíme, aký je zmysel a cieľ a kde je istota a skutočná moc i múdrosť. Vtedy v srdci opúšťame všetko, lebo v Ňom sme práve našli omnoho väčšie Všetko. *"Len pozrieš: pád sa zastaví a vinu slza odplaví"* (liturgia hodín).

Bezhraničná sloboda

"Svoj život si však veľmi necením, len aby som dokončil svoj beh a službu, ktorú som dostal od Pána Ježiša: svedčiť o evanjeliu Božej milosti. Lebo kto zomrel, je ospravedlnený od hriechu. Každý, kto pácha hriech, je otrok. Až keď vás Syn vyslobodí, budete naozaj slobodní. Smrťou zničil toho, ktorý vládol smrťou, čiže diabla, a vyslobodil tých, ktorých celý život zotročoval strach pred smrťou." (Sk 20, 24; Rim 6, 7; Jn 8, 34.36; Hebr 2, 14-15)

Iba ten, kto takto zomrel vo svojom srdci a je v srdci už mŕtvy, to jest vyst'ahovaný zo sveta a nemá už vo svete nič, na čom by lipol, je takto slobodný. *"Tak zmýšľajte o sebe aj vy: že ste mŕtvi hriechu a žijete Bohu v Kristovi Ježišovi"* (Rim 6, 11) - a čo iné to znamená, než byť mŕtvy akejkol'vek svetskej žiadostivosti? Lebo *"každého pokúša vlastná žiadostivosť, ktorá ho zachvacuje a zvädza. Žiadostivosť potom, keď počne, porodí hriech a keď je hriech dokonaný, splodí smrť"* (Jak 1, 14-15). A tak alebo nás ako otrokov sveta zahubí žiadostivosť, alebo zomrieme žiadostivosti a teda svetu a teda hriechu a ako slobodní začneme konečne žiť.

Čo iné je smrť, než opustenie sveta? Kto iný sa bojí smrti než ten, ktorý vo svete niečo má a strachuje sa, že to stratí a preto nechce zo sveta odísť a bojí sa o svoj pozemský život? *"Nezhromažďujte si poklady na zemi, kde ich mol' a hrdza ničia a kde sa zlodeji dobývajú a kradnú. V nebi si zhromažďujte poklady; tam ich neničí ani mol', ani hrdza a tam sa zlodeji nedobývajú a nekradnú. Lebo kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce"* (Mt 6, 19-21). Takýto človek už nemá strach. Srdcom už svet opustil, v srdci už je pre svet mŕtvy. Je slobodný. Keď príde čas, aby svet opustil aj telom, je to už len *formalita*. Okamih, na ktorý je už dávno ochotný a pripravený - ba viac.

Okamih, ktorý vo svojom srdci má už dávno za sebou. Dnes alebo zajtra? Nezáleží na tom, lebo v srdci sa tak stalo už včera.

Toto je liek na všetok strach, liek na všetok hriech, všetko zlo. V dôvere Kristovi, ktorý nám otvoril bránu do iného života, zomrieť. Zomrieť svetu. Úplne. Byť mŕtvym pre svet, cudzincom vo svete. Byť sám sebe a pred sebou takto už mŕtvy. A takto zomretí sme konečne slobodní, oslobodení pre svätosť, *oddelenosť* i *dokonalosť* súčasne. Slobodní pre Život. *Apatheia*, čiže sloboda, čiže život. Kto nič nechce, lebo všetko má, všetko už má a preto nič nechce. Je slobodný. Kristus ho oslobodil.

Tak dobre, Pane. Už žiadne "ale". Nič. Zomieram. Pomôž mi mŕtvym ostať. *"Lebo ak sme s ním zrástli a stali sa mu podobnými v smrti, tak mu budeme podobní aj v zmŕtvychvstaní. Ved' vieme, že náš starý človek bol s ním ukrižovaný, aby bolo hriešne telo zničené, aby sme už neotročili hriechu. Lebo kto zomrel, je ospravedlnený od hriechu. Spolahlivé je to slovo: Ak sme s ním zomreli, s ním budeme aj žiť"* (Rim 6, 5-7; 2Tim 2, 11).

Tu sa rodí láska aj k nepriateľom - nám nič nebráni milovať a súcitiť s ich biedou a otroctvom nás k tomu mocne pohýna. Len bolesť a súcitiť máme pre nich, úbožiacov, ktorí si myslia, že nám môžu ešte niečo vziať. To, čo máme, nám však vziať nemôžu a to, čo nám chcú vziať, už dávno nemáme ani po tom netúžime. Sú to oni, ktorí si myslia, že niečo vlastnia a nevedia, že sami sú vlastní. Čo iné, ako ľútosť, súcitiť a bolestnú lásku k nim môže cítiť, kto je už vykúpený z otroctva, slobodný a živý?

"Bud' mŕtvolu... a budeš spasený" (abba Makarios). Buď mŕtvolou na zemi, aby si už v tom istom čase bol živým na Nebi. Je to tak prosté: *prest'ahovať* sa.

Tento svet je peklo. Vždy nim bol, stále nim je a navždy nim bude. Cesta z neho nie je ani napravo, ani naľavo, ani dopredu, iba nahor. Ti, ktorí tak

urobia, sami v Nebi sú a závan, vôňa Neba aspoň na chvíľu spočinie aj na kúsku sveta, ktorý ich telo ešte obýva. To je tajomstvo a dar, ktorým pre svet Cirkev je. *Veľkosť, malosť, sila, slabosť, bohatstvo, chudoba*, všetko toto je už preč, stratilo zmysel, všetko toto sú kategórie sveta, však my sami sme už pre svet mŕtvi. Tu sa rodí "*pokoj, ktorý prevyšuje každú chápavosť*" (Flp 4, 7).

Nemôže byť vzkriesený s Kristom, kto najprv nezomrel s Kristom.

Sme Cirkev. Evakuujeme ľudí zo sveta do Neba. "*O jedno prosím Pána a za tým túžim, aby som mohol bývať v dome Pánovom po všetky dni svojho života, aby som pociťoval nehu Pánovu a obdivoval jeho chrám*" (Ž 27, 4).

V skutočnosti existuje len jeden pôst...

... a zadržiavanie sa jedla alebo chudoba alebo mlčanie a samota alebo čokoľvek iné, všetko toto sú len rôzne podoby jediného postu a tým je pôst od Ega. Od pýchy, ktorá túži samého seba urobiť stredom sveta, Vesmíru, života, všetkého, kde aj sám Boh je len pomocník, ktorého žiadame v modlitbe o službu tejto našej túžbe po vlastnej moci, vlastnej sláve, vlastnej rozkoši, vlastnom bohatstve - vlastnom nebi.

Podobne milosrdenstvo, ktoré je akoby aktívnou verziou pôstu. Nie niečo zanechať, ale naopak niečo pridať, niečo konať. Služiť blížnemu. Ale napríklad aj seba budovať a premáhať lenivosť, aby sme boli pripravení "*na dielo služby, na budovanie Kristovho tela*" (Ef 4, 12), "*nádobou na vznešené*

ciele, posvätenou, užitočnou Pánovi, pripravenou na každé dobré dielo" (2Tim 2, 21). Preto po vzore Boha Krista, ktorý hovorí: "*Pre nich sa ja sám posväčujem*" (Jn 17, 19) Písmo nabáda aj nás: "*Budujte sami seba na svojej presvätej viere a modlite sa v Duchu Svätom*" (Júd 1, 20). A tak pôst, odstraňovanie Ega, má podobu nielen zanechávania žiadostivosti a pýchy života, ale aj konania a prekonávania lenivosti a ľahostajnej spokojnosti s (pod)priemernosťou.

Ale cieľom pôstu vždy musí byť koniec Ega a začiatok nového človeka, ktorý je slobodný v Bohu a preto miesto sebeckva s radosťou sa učí milovať, tomuto novému a vsutku Božiemu spôsobu života.

A tak znakom a nástrojom dobrého pôstu sú aj veci ako počúvanie, radosť z kritiky a keď nás niekto napomenie a upozorní na chyby, radosť z toho, keď môžeme z lásky podstúpiť aj nejakú obeť a poníženie, dokonca prenasledovanie ako apoštolí, ktorí "*odchádzali z veľrady natešení, že boli uznani za hodných znášať potupu pre toto meno a neprestávali deň čo deň učiť v chráme i po domoch a zvestovať Krista, Ježiša*" (Sk 5, 41-42).

Láska je motívom, dušou a hybnou silou skutočného pôstu. Postiť sa znamená milovať. A milovať znamená postiť sa, pretože pôst je opúšťanie Ega a opakom Ega je láska. "*A keď sa postíte, nebudte zamračení ako pokrytci*" (Mt 6, 16) - veď ako by láska mohla byť zachmúrená?

Kedy je človek hrabivý?

Keď si myslí, že mu chýbajú veci potrebné k tomu, aby bol šťastný a nevie, že všetko už má, všetko už dostal. Lebo "*prichádza hodina, ba už je tu, keď mŕtvi počujú hlas Božieho Syna a tí, čo ho počujú, budú žiť*" (Jn 5, 25), veď

"Božie kráľovstvo neprichádza tak, že by sa to dalo spozorovať. Ani nepovedia: "Aha, tu je!" alebo: "Tamto je!", lebo Božie kráľovstvo je medzi vami" (Lk 17, 20-21). Všade okolo nás.

Náš svet je akoby list papiera, kde na jednej jeho strane žijeme my a na druhej je Božie Kráľovstvo. Celý náš svet je takto "z druhej strany" presiaknutý Kráľovstvom, Božom svetom. "Rozštíep drevo a budem tam, nadvihni kameň a nájdeš ma, " vraví Ježiš.

Ľudia hľadajú šťastie a ono je v Bohu. Hľadajú náhradu za Nebo a nevedia, že Nebo je už tu, sú ním zo všetkých strán obklopený. Nie je potrebné ani hľadať, ani bojovať, ani zápasiť medzi sebou a omrvinky tohto sveta. Veď ak Boh "*vlastného Syna neušetril, ale vydal ho za nás všetkých, akože by nám s ním nedaroval všetko*" (Rim 8, 32)!? Nepotrebujeme hľadať. Potrebujeme sa naučiť vidieť to, čo už dávno je. Naučiť sa prijímať Boží Dar a žiť ho, žiť v ňom.

Ticho pôstu. Prázdnota pôstu. Nielen od jedla, ale aj od vecí, hluku, márnej slávy a lesku sveta... Nie je to práve o tom? Očistiť oči od trblietok sveta, aby videli? Vyprázdniť vnútro od smetí sveta, aby mohlo byť naplnené? Ak toto vieme, potom chápeme, prečo sv. Bazil Veľký píše: "*Keby ovšem všetky národy prijali radu postiť sa, ak chcú vyriešiť svoje problémy, potom by už nič nebránilo tomu, aby na svete zavládol najhlbší mier. Národy by už nepovstávali jeden proti druhému a vojská by sa už nerozsekávali na kusy. Na odľahlých cestách by nečíhali lupiči, v mestách by bolo po udávaní a na moriach by nebolo pirátov. Celý náš život by nebol tak veľmi naplnený stenáním a vzdychmi, keby sa ľudia nechali viesť pôstom. Pôst by všetkých naučil vzdať sa lásky k peniazom, prebytočným veciam a všeobecnému sklonu k nepriateľstvu.*" Nie kvôli samému posteniu sa, ale preto, že pôst spolu s vierou, láskou a modlitbou je bránou k Nebu, k tomuto blaženému životu, kde sa šedivosť sveta náhle mení na čarovný svet Neba.

Načo je človeku hoci aj celý svet, keď tu a teraz je už prítomné Nebo? "*Ved' čo osoží človekovi, keby aj celý svet získal, a seba samého by stratil alebo poškodil*" (Lk 9, 25)?! Pôst vytvára miesto. Modlitba otvára dvere. Milosrdenstvo nás vedie dovnútra Neba. Všetko tu už je. Stačí uveriť. Stačí vojsť. *Pôst, modlitba, almužna* čiže milosrdenstvo. Tieto tri. Pôst ako nástroj viery v plnosť, ktorá tu už je a preto jej chystá miesto. Modlitba ako nástroj nádeje, ktorá z tejto plnosti čerpá. Milosrdenstvo ako láska, ktorá do tejto plnosti vchádza a dávaním je sama naplnená. "*Dávajte a dajú vám: mieru dobrú, natlačenú, natrasenú, vrchovatú vám dajú do lona. Lebo akou mierou budete merať vy, takou sa nameria aj vám*" (Lk 6, 38). "*Oblečte si Pána Ježiša Krista; a o telo sa nestarajte podľa jeho žiadosti*" (Rim 13, 14).

Modliť sa s Kristom

Modliť sa za iného človeka znamená postaviť sa vedľa Krista a spolu s Kristom ho milovať, spolu s Kristom sa zaň obetovať (a preto je s modlitbou spojený pôst).

Poviete si, ako? Ved' Kristus je ten, ku komu sa modlíme! Ale je to Písmo, ktoré vraví, že je to "*Kristus Ježiš, ktorý zomrel, ba viac — ktorý bol vzkriesený, je po pravici Boha a prihovára sa za nás*" (Rim 8, 34), On, "*prostredník medzi Bohom a ľuďmi — človek Kristus Ježiš*" (1Tim 2, 5).

Modliť sa za druhého znamená akoby prinášať ho pred Krista podobne ako oní v Evanjeliu, keď "*prišli k nemu s ochrnutým človekom; niesli ho štyria. A keď ho pre zástup nemohli priniesť až k nemu, odkryli strechu tam, kde bol, a otvorom spustili lôžko, na ktorom ležal ochrnutý*" (Mk 2, 3-4). A potom si sadnúť vedľa Krista a spolu s Ním mať podiel a účasť na Jeho láske, Jeho obeti za neho, ako Pavol, keď vraví, že "*na vlastnom tele dopĺňam to,*

čo chýba Kristovmu utrpeniu pre jeho telo, ktorým je Cirkev" (Kol 1, 24). A byť pri tom, keď Kristus prináša tohto človeka pred svojho i nášho Otca, "lebo skrze neho máme obaja v jednom Duchu prístup k Otcovi" (Ef 2, 18).

Modliť sa za druhého znamená konať to s Kristom, milovať ho s Kristom, obetovať sa zaň s Kristom. Tak je príhovorná modlitba pre nás nebom a pre toho druhého pomocou a spásou. Veď On ho miluje, miluje do krajnosti, *"až na smrť na kríži"* (Flp 2, 8). My sa k Jeho láske iba pripájame, keď za neho modlíme. Aj tu, v modlitbe, sa deje, že *"s ním trpíme"* (Rim 8, 17), zdieľame s Kristom aj Jeho bolesť a smútok pre toho človeka i Jeho túžbu zachráni ho. Modliť sa za druhého znamená aj takto vstúpiť do Ježišovho srdca. Veď on je Ježišovi rovnako blízky. Celkom ako vtedy v Getsemanoch: *"Moja duša je smutná až na smrť. Ostaňte tu a bdejte so mnou! Bdejte a modlite sa"* (Mt 26, 38.41)!

Tak sa v príhovornej modlitbe vytvára sväté spoločenstvo: Kristus, my a ten, za koho sa modlíme. Tak sa aj tu uskutočňujú slová: idem *"a pripravím vám miesto. ... a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja"* (Jn 14, 3), v tomto spoločenstve. A tak príhovornou modlitbou spolu s Kristom prijímame druhého k sebe, medzi seba, robíme mu miesto, očakávame ho, túžime s ním byť, žiť, ako bratia, naveky. *Je to posedenie druhov pri ohni, kde je prestreté aj pre toho, ktorý ešte nedorazil.* Modliť sa za druhého znamená túžiť pojať ho do svojho spoločenstva, Rodiny, ako milovaného druhá a priateľa a preto mu už teraz robiť miesto.

Prosté priateľstvo

Tak. Boh nás stvoril na svoj obraz. A teda nečudo, že mnohé v našom živote a svete sa podobá tomu, k čomu nás povoláva Boh.

Jednou z týchto vecí je *priateľstvo*. Boh volá človeka k priateľstvu. Je priateľom človeka a chce, aby aj človek bol priateľom Boha. Jednoduché, prosté, hlboké a dodané priateľstvo. Nič zložité. Prosto priateľstvo. V dôvere. V blízkosti. Bez pretváranky.

Priateľstvo má svoju vlastnú kvalitu. Tak ako Pán a sluha, Stvoriteľ a tvor. Tak ako Otec a syn. Tak ako Brat a brat. Tak aj Priateľ a priateľ. Boh je nám všetkým týmto. A každý z týchto vzťahov prináša niečo vlastné a spolu dohromady tvoria ten úplne jedinečný vzťah Boh - človek, v ktorom Boh je všetkým a človek všetkým.

Je v samej podstate Pánom a Stvoriteľom, od ktorého absolútne závisíme. Je mocným a starostlivým Otcom väčším ako my. A súčasne Bratom rovnakým ako my, On vtelením ponížený na úroveň človeka, my krstom v Ňom povýšení na úroveň boha. A nakoniec Priateľom, Druhom, s ktorým zdieľame vzťah tak priamy a prostý a hlboký, v tak hlbokoj a samozrejmej dôvere a oddanosti, ktorý nepotrebuje nič umelé, žiadnu neúprimnosť, ktorý nepozná strach z urážky, zo závidi, z ničoho. Obsahuje v sebe tú blízkosť, bezprostrednosť, tú dôvernú oddanosť, ktorá nemusí nutne vyplývať ani z bratstva, ani zo synovstva, ale ktorá dáva každému z nich dokonalosť. Čo je viac, keď Otec, keď Brat je aj dôverným priateľom?

Boží priatelia. Ale skutočné, nielen formálne, ako keď je niekto vyhlásený za "priateľa cisára" *ako bol Pilát a preto sa bál, že o tento formálny titul príde*. Skutoční priatelia. Sme s Bohom priatelia. Toto je to, kam nás vedie viera. Evanjelium. Do Božej domácnosti. Do spoločenstva Trojice. Do priateľstva s Bohom, Priateľom. Kresťanstvo, to je nechať sa vtiahnuť do tohto priateľstva. Naozaj sa nechať vtiahnuť. Neodporovať. Poddať sa tomu. Stať sa tým. Vzdať nedôveru a odpor a stať sa priateľom Boha.

"Abrahám uveril Bohu a to sa mu počítalo za spravodlivosť." A bol nazvaný Božím priateľom." (Jak 2, 23)

"Už vás nenazývam sluhami, lebo sluha nevie, čo robí jeho pán. Nazval som vás priateľmi, pretože som vám oznámil všetko, čo som počul od svojho Otca. Nie vy ste si vyvolili mňa, ale ja som si vyvolil vás a ustanovil som vás, aby ste išli a prinášali ovocie a aby vaše ovocie zostalo; aby vám Otec dal všetko, o čo ho budete prosiť v mojom mene." (Jn 15, 15-16)

"Vám, svojim priateľom, hovorím: Nebojte sa... " (Lk 12, 4)

"[Judáš] pristúpil k Ježišovi a povedal: "Bud' pozdravený, Rabbi!" A pobožkal ho. Ježiš mu povedal: "Priateľu, načo si prišiel... !?" (Mt 26, 49-50)

Sluha. Syn. Dokonca brat. Všetkým tým sa dá byť aj len navonok, formálne, dokonca s nechuťou. Iba priateľom nie. Priateľstvo vnáša do tohto všetkého ducha, naplňa to a robí dokonalým. Byť si s Bohom priateľmi, skutočnými, oddanými, dôvernými. *"Dávajte a dajú vám: mieru dobrú, natlačenú, natrasenú, vrchovatú vám dajú do lona. Lebo akou mierou budete merať vy, takou sa nameria aj vám"* (Lk 6, 38). Bud' Mu priateľom, aby ti mohol byť Priateľom. *"Hľa, stojím pri dverách a klopem. Kto počúvne môj hlas a otvorí dvere, k tomu vjdem a budem s ním večerať a on so mnou"* (Zjv 3, 20).

Bud' Bohu priateľom. Stoj pri Ňom. V každom čase, v každej veci, všetkým a vo všetkom. Bud' Bohu priateľom. Dal ti ten dar byť Mu všetkým tým - dokonca oporou! Človek oporou Bohu? A predsa sám to hovorí: *"Moja duša je smutná až na smrť. Ostaňte tu a bdejte so mnou"* (Mt 26, 38)...! Kresťanstvo sa odohráva v tej najintímnejšej hĺbke priateľstva. Uveriť v Boha ako Priateľa. A prijať Ho tým, že sa Mu priateľom staneme. Vtedy sa nám otvorí úplne nový svet, svet Boha, svet Neba, svet veľký a krásny a šíry a hlboký. Ten, o ktorom hovorí Pavol, že *"aby ste zakorenení a upevnení v láske mohli so všetkými svätými pochopiť, aká je to šírka, dĺžka, výška a hĺbka, a poznať aj Kristovu lásku, presahujúcu každé poznanie, aby vás*

naplnila Božia plnosť celá" (Ef 3, 17-19). Aký div, že mu v porovnaní s tým starý svet, v ktorom žil, pripadá len ako smeti a odpadky!?

Sme bezdomovci

Vojna na Ukrajine, ktorá práve beží, nám to ukázala v celej nahote. Na jednej strane tí, ktorí veria, že nie morálka a právo, ale hrubá sila a moc je to, čo rozhoduje a má vládnuť, bez obalu to hovoria a bez zábran tak konajú. Na druhej strane Západ, ktorý sa síce k právu a morálke hlási, ale v skutočnosti nie je ochotný kvôli tomu riskovať svoje pohodlie a ilúziu istoty.

Kam sa v tomto svete môžeme podieť? Nikam. Sme bezdomovci. Exulanti. Áno, presne toto sme. Ľudia, ktorí pochopili, že na tomto svete a v tomto svete už nikde pre nás nie je miesto.

Pripájame sa tak k Exodu, ku ktorému nás pozval Kristus, Boh a *"podľa jeho prísľubu očakávame nové nebo a novú zem, na ktorých prebýva spravodlivosť"* (2Pt 3, 13). Lebo *"ku komu by sme išli? Ty máš slová večného života"* (Jn 6, 68). Už niet kam inam ísť. Niet iného miesta, kde by sme sa mohli usadiť. *"Nik nemôže prísť ku mne, ak ho nepritiahne Otec, ktorý ma poslal"* (Jn 6, 44) - a nás priťahuje, mocne, lebo neveríme ani na silu ani na pohodlie, netúžime po prvom a nedržíme sa druhého. Aj keby sme chceli voliť, inú voľbu už nemáme, iba Jeho...

Možno niekto povie, že unikáme zo sveta. Ale my naozaj unikáme! Nie pred realitou, iba zo sveta do Reality! Niekto povie, že to je také 'mystické'. Ale to je! Je to mystické - a preto skutočné, preto reálne! Niekto povie, že ľudia potrebujú, aby sme ich zachránili a pomohli im, nie aby sme utekali a

nechávali ich tak. Ale, počujte, vidíte niekde inde nejakú inú záchranu - obzvlášť pre tých, ktorí boli či budú ponechaní vlkom? "*Nik nemôže prísť ku mne, ak ho nepritiahne Otec, ktorý ma poslal. A ja ho vzkriesim v posledný deň*" (Jn 6, 44), hovorí Ježiš. V ňom jedinom je záchrana pre všetkých - aj pre tých, ktorí boli svetom ponechaní napospas... On jediný môže zachrániť aj mŕtveho!

"*Nemilujte svet, ani to, čo je vo svete*" (1Jn 2, 15) - a ako by sme aj mohli? Kto uvidel Otca a zamiloval sa do Neho a Jeho sveta, ako by ešte mohol milovať tento svet s jeho postojmi a životom? "*Ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska*" (1Jn 2, 15).

Tak. Už tu pre nás niet miesta. Vlastne nikdy nebolo. Len dnes to vidíme lepšie ako predtým. Preto odchádzame. *Just ako Tolkienovi elfovia plaviaci sa na Západ, do Zeme neumierajúcich a Stredozem nechávali za sebou.* Odchádzame a voláme: Kto chcete, pridajte sa. Pridajte sa k nám. Poďte! Kto túžite po pravde, práve, spravodlivosti, dobre, láske, priateľstve, jednote, poďte! A On vám "*zotrie z očí každú slzu*" (Zjv 7, 17). Tu vás čaká iba "*smrť a hanba*". "*Na neho hľadte a budete žiariť a tvár vám nesčervenie hanbou*" (Ž 34, 6).

Cestou budeme pomáhať a slúžiť koľko len dokážeme, obväzovať rany a sýtiť telá i duše - ale už len cestou. Kto chcete viac než to, poďte, pridajte sa, poďte s nami! Na ceste do Vlasti máme svoj putujúci domov, Cirkev. V nej, hoci stále uprostred sveta, už dnes žijeme veci nebeské!

Už tu viac pre nás niet miesta - iba v Nebi. Zomreli sme. Sme mŕtvi, hoci telom ešte akoby žijeme. Živí sme, ale už len Tam. Je dokonané. *More za naším chrbtom sa uzavrelo a niet cesty späť.* Už nie. "*Kto ma vyslobodí z tohoto tela smrti*" (Rim 7, 24)? *Ved' faraónove vozy i hrnce plné mäsa odpočívajú na dne mora!* Vitaj, púšť! Vitaj, cesta! Vitaj, Zaslúbená zem, Nebeský Jeruzalem!

Áno, toto je ten pocit kresťana, ktorý sa s tým, čo miluje a čomu verí nemá kam povieť na celom širom svete, lebo nikde na svete preň niet miesta...

Pomôž mi vojsť... a zostať!

Je to nové, byť v Tebe a žiť v Tebe, doslova. Nikdy sme nič také vo svete nezažili. Otváraš nám seba a v sebe celý nový svet na bývanie.

"Dostaneme od neho všetko, o čo len budeme prosiť, lebo zachovávame jeho prikázania a robíme, čo sa jemu páči. A toto je jeho prikázanie: aby sme verili v meno jeho Syna Ježiša Krista a milovali jeden druhého, ako nám prikázal." (1Jn 3, 22-23)

"Veru, veru, hovorím vám: Ak budete o niečo prosiť Otca v mojom mene, dá vám to. Doteraz ste o nič neprosili v mojom mene. Proste a dostanete, aby vaša radosť bola úplná." (Jn 16, 23-24)

"Ak ostanete vo mne a moje slová ostanú vo vás, proste, o čo chcete, a splní sa vám to." (Jn 15, 7)

Tieto tri výroky sú synonymá. Prosiť o niečo v Kristovom Mene znamená byť v Ňom a to znamená plniť Jeho slovo a to znamená milovať blízkeho ako On miluje nás. Kto však uhádne, o čo budeme prosiť - pretože nás samých to úplne zmení - ak budeme takto žiť a týmto byť?

Toto je cesta moci. Skutočnej moci. Nie inde ani odinakadiaľ, "*pomoc mi príde od Pána, ktorý stvoril nebo i zem*" (Ž 121, 2). A predsa je to pre nás

nezvyklé a nové, lebo nikdy sme to nezažili a naopak, spoliehať sa na všetko ostatné je nám blízke, veď tak sme to vo svete robili.

Prosiť v Kristovom Mene. Čiže byť v Ňom. Čiže úplne stotožnený, konať čo sa páči Jemu a milovať ako miluje On. A teda aj chcieť, čo chce On. A teda aj dostať to, čo spolu chceme, my aj On. *"Toto je dôvera, ktorú máme k nemu, že nás počuje, keď o niečo prosíme podľa jeho vôle. A ak vieme, že nás počuje, nech o čokoľvek prosíme, vieme aj to, že dostaneme, o čo sme ho žiadali"* (1Jn 5, 14-15).

A tak mi pomáhaj, Pane môj, odložiť všetko a vojsť. A nielen vojsť, ale aj zotrvať. Už sa nevrátiť späť, von, k starému, do sveta. Modliť sa v Tebe. Modliť sa Tvojim Srdcom, prosiť Tvojimi slovami a ústami.

Staré zvyky nás tiahnu späť, von. Cesta dnu je cesta bez návratu. V tom je jej podstata. Inak to ešte nie je dnu. Ale o to ide, nie? Tak mi pomôž, Pane, vojsť a už nikdy sa nevrátiť späť! Toto je povaha pôstu: Postíme sa od svetla, aby sme mali v sebe miesto na hodovanie s Kristom. Vymieňame prvé za druhé. *"A keď som pri tebe, nič pozemské ma neteší"* (Ž 73, 25). Ty si náš Domov.

Vymeniť svet za Boha. Prest'ahovať sa zo sveta do Krista. Prázdno po svete zaplniť Bohom a aby sme boli plní Boha, vyprázdniť sa zo sveta. Čo zo sveta – moc? slávu? postavenie? – už len potrebuje ten, kto prebýva v Bohu? Tam je všetko toto ničím a súčasne tam všetko je v plnosti.

Nechaj Ego pred dverami

Keď moslim vchádza do mešity, necháva pred dverami topánky. Keď my vchádzame do Chrámu, ktorým je sám Živý Boh, musíme pred dverami nechať nie topánky, ale Ego. Všetko v nás je totiž na obraz Boha, iba Ego nie, ono je navyše. Náš rozum sa môže spojiť s Božím i naše srdce sa spojí so Srdcom Boha, však Boh nemá žiadne Ego. Nemá. Preto sa s ním ani to naše spojiť nemôže, nemá ako. Preto je nadbytočné. Preto musí byť zanechané von. Preto "kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho" (Mt 10, 39).

Na druhej strane - kto by už len plakal za Egom, keď sa vrátil Kráľ, keď sa vrátil Boh a on k Bohu? Veď Ego vzniklo ako ovocie toho, že sme neboli a nežili v Bohu. Viac ho už nie je treba. Nič nie je treba, nič nepotrebuje, kto vošiel a spočinul v Bohu. Preto *apatheia*. Miesto túžob naplnenie a pokoj od Boha.

V tej chvíli na nás Ego a jeho svetské túžby pôsobia nepochopiteľne. Ako sme to vôbec mohli žiť? A ľutujeme tých, ktorí toto otroctvo stále žijú a spôsobujú si sebe i navzájom iba bolesť a utrpenie. V Bohu konečne zažívame dokonalý pocit domova. Sme doma. Sme v cieľi. Hlásali sme a našli. Presne, ako hovorí: "*Každý, kto prosí, dostane, a kto hľadá, nájde, a kto klope, tomu otvorí*" (Mt 7, 8).

Vlastne duchovný život je do veľkej miery potom už len o tom, neupadnúť automaticky do starých návykov, naopak, nechať ich odumrieť a nahradiť novými, obzvlášť *návykom zotrvať v Bohu*, ktoré zodpovedajú našej novej situácii.

Plakať plný radosti

"Radujte sa s radujúcimi, plačte s plačúcimi!" (Rim 12, 15)

Ak však máme plakať s plačúcimi a súcitiť s trpiacimi, ako potom naplniť iné slová Pavla: *"Ustavične sa radujte v Pánovi! Opakujem: Radujte sa"* (Flp 4, 4)?

Práve tak, ako to Pavol píše: *v Pánovi*. Nad plačom a bolesťou sa totiž vznáša viera a nádej v Toho, ktorý vie všetko nakoniec na dobré obrátiť a vďaka ktorému dokonca ani telesná smrť nie je koniec a Jeho Život sa vyvyšuje nad smrťou. Svet je len prechodné bydlisko a pozemský život iba prechodný stav. A tak aj keď *plačeme s plačúcimi*, plačeme súcitom, ale súčasne sa radujeme vo viere a nádeji, *radujeme sa v Pánovi*, ako píše Pavol. A tak radosť sa aj tu vyvyšuje nad smútkom rovnako, ako sa Boží Život vyvyšuje nad smrťou, nádej nad zúfalstvom, vykúpenie nad zlom a hriechom.

Bez viery a nádeje by bol smútok a bolesť poslednou stanicou. Alebo by sme sa pred nimi obrnili a zatvrdili, alebo my sme sa v nich utopili. V Kristovi ale môžeme naozaj súcitiť s trpiacimi, plakať s plačúcimi a pritom nestratiť tú hlbokú radosť, ktorá nás v Kristovi naplňuje a preniká všetko. Nie je to žiadna povrchná veselosť či pomíňavé nadšenie, ale hlboká bytostná radosť, stav bytia, ktoré je plné dôvery a nádeje. Radosť živená Božím Duchom v nás.

Tak o tom v trochu inej súvislosti píše Peter: *"Preto sa radujete, hoci sa teraz, ak treba, trochu aj rmútite pre rozličné skúšky, aby vám vaša vyskúšaná viera, omnoho vzácnejšia ako pomínutelné zlato, ktoré sa tiež skúša ohňom, bola na chválu, slávu a česť vtedy, keď sa zjaví Ježiš Kristus"* (1Pt 1, 6-7).

Boh je nad všetkým. A tak dokonca aj keď sa deje s nami či okolo nás zlo, stále môžeme s nádejou, dokonca s istým radostným vzrušením očakávať dobro, ktoré z toho vzíde. Časť z neho uvidíme už tu a teraz. Zvyšok až vo Večnosti, keď všetko vyjde najavo. Ale s istotou vieme, že aj vzíde, aj ho uvidíme, lebo Boh má stále moc aj kontrolu nad všetkým.

Je to paradox. Paradox, ktorý v našom živote umožňuje spoločný menovateľ všetkého v našom živote, kde sa všetko stretá a stáva jedným, aj keď to navonok vyzerá ako opozitum - a ním je Ježiš Kristus, Spasiteľ, Vykupiteľ, Vít'az nad každou tmou.

Milost' resetu

"My vieme, že sme prešli zo smrti do života, lebo milujeme bratov. Kto nemiluje, ostáva v smrti. ... Čo je láska, poznali sme z toho, že on položil za nás svoj život. Aj my sme povinní dávať život za bratov. Ak má niekto pozemský majetok a vidí brata v núdzi, a srdce si pred ním zatvorí, ako v ňom môže ostávať Božia láska?" (1Jn 3, 14,16-17)

Občas nám Boh musí pripomenúť, čo je dôležité, podstatné, na čom záleží. Pretože sme začali riešiť kraviny. Sorry za výraz. Ale ak sa naše náboženstvo začne točiť okolo vecí ako sú očkovanie alebo či "tá správna omša" je latinská tvárou k stene alebo slovenská tvárou k ľudu a tak, potom sme naozaj zabúdili kamsi hodne ďaleko od samej podstaty.

Vojna na Ukrajine nám znova pripomenula, čo je podstatné: Milovať bližneho a to úplne konkrétne, tým, že sa s ním delím, áno, aj s pozemským majetkom. Ba viac, som ochotný sa pre neho aj obetovať. Vyššie dane? Uskromnenie sa? Ak to vyžaduje pomoc bratovi, tak sem s tým! Veď Písmo

vraví, Ježiš vraví, že podľa toho spoznať kresťana a katolíka, že v tejto službe lásky by aj život položil: *"Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vy vzájomne milovali, ako som ja miloval vás. Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať"* (Jn 13, 34-35), povedal Ježiš tesne pred tým, ako za nás sám dal život. Ako jasnejšie to ešte potrebujeme povedať?

Nie očkovaný / neočkovaný, nie slovenský / latinský, ale dávajúci život za bratov verzus ten, kto sa rozhodne radšej *"zachrániť si život, [a] stratí ho"* (Lk 17, 33). Tadiaľ vedie oná deliaca čiara, o ktorej vraví Ježiš, že *"sa pred ním zhromaždia všetky národy a on oddelí jedných od druhých, ako pastier oddeľuje ovce od capov"* (Mt 25, 32).

Veci ako *plánovanie dovolenky, riešenie nového televízora, štýlové oblečenie,...* Pred našimi očami sa delíme na ľudí, ktorým to zrazu pripadá vzdialené až surreálne, pretože okolo nás sa objavuje realita nahá, tvrdá, surová a skutočná a oni jej výzvu prijali, zobudili sa - a zase iní, ktorí nariekajú a sťažujú sa a vykrikujú, že ako oni k *"poklesu životnej úrovne"* prídu, že súčiť s inými je pekná vec, ale plyn je plyn a benzín je benzín a podobné veci. Kam sme sa pridali my? Lebo *"teraz je súd nad týmto svetom"* (Jn 12, 31) - aj nad nami.

Impulz k okamžitej pomoci je skvelý a ukázal sa, Bohu vďaka, v miere vrchovatej. Ale ochota k obetiam a k jej trpezlivému znášaniu, z lásky k blížnemu v núdzi, k trpiacemu bratovi - toto bude oná *lúčavka kráľovská*, ktorá odhalí srdcia a preskúša, čo zostalo z našej civilizácie, i každého z nás osobne. Pred sebou vidíme tento boj, práve teraz, od úrovne štátov až po každého jedného človeka. Kiež obstojíme. Kiež nám to pomôže k návratu, k obráteniu. Kiež je pre nás toto čas obnovy, čas milosti.

"Obrátim svoju tvár proti vám, takže vás vaši nepriatelia dobjú a vaši odporcovia vás potlačia a vy budete utekať aj vtedy, keď vás nebude nik

prenasledovať. A ak ma nebudete ani potom počúvať, budem vás trestať ďalej sedem ráz väčšmi za vaše hriechy. ... Keď uznajú svoje hriechy a hriechy svojich otcov, vierolomnosť, ktorú voči mne spáchali a ktorou sa mi protivili, ... potom sa ja rozpamätám na svoju zmluvu s Jakubom; spomeniem si na svoju zmluvu s Izákom a na svoju zmluvu s Abrahámom a spomeniem si aj na krajinu." (Lv 26, 17-18.40.42)

Pôst, modlitba a ich ovocie, almužna, čiže láska, milosrdenstvo, obeta pre brata. Je čas rozpamätat' sa. Toto je to, na čom záleží. Toto je to dôležité. Nie "životná úroveň". Nie veci. Nie pohodlie. Nie. Na tomto záleží. O toto ide. Je čas zobudiť sa, čas sa vrátiť. "*Mám... proti tebe to, že si zanechal svoju prvotnú lásku. Preto si spomeň, odkiaľ si padol, rob pokánie a konaj ako prv. Ak nie, prídem na teba a pohnem tvoj svietnik z jeho miesta — ak nebudeš robiť pokánie*" (Zjv 2, 4-5). Milovať a dávať život pre bratov. To môže každý. To dokáže každý. Veľký i malý, bohatý aj chudobný. V tomto sme si rovní. Každý toto môžeme. Toto je jediná skutočná spiritualita, ktorú potrebujeme. Pápež František nám to hovorí už roky. Možno konečne začíname chápať...

Ten druhý hlas v nás

"Peter mu povedal: "Pane, ak si to ty, rozkáž, aby som prišiel k tebe po vode." On povedal: "Pod!"" (Mt 14, 28-29)

"Je tma! Opäť sa ozval cudzí hlas. Čajky v tme nikdy nelietajú!" (Richard Bach, *Čajka Jonathan Livingstone*)

Je to zvláštne. Na jednej strane nás Boh volá k novému životu. Je tu. Plný svetla a radosti. Stačí uveriť. A na druhej strane v nás zaznieva akoby onen

Jonathanov *cudzí hlas*, ktorý hovorí, že to nemôžeme urobiť. Že sa to nemá. Že je to neprístojné. Že máme ostať, ako sme, utopení v doterajšej mizérii, tak je to správne, toto je náš údel a naše miesto. Taký ten pocit, že je to síce pekná, ale len rozprávka. Hádám nebudeš nasledovať rozprávky? Nebude to fungovať. A keby aj - bude to niečo... neprístojné? Škandalózne? Byť slobodný a tešiť sa a vôbec, keď svet okolo nás je aký je? Keď my sami sme hriešnici, ktorí si nič z toho nezaslúžime, nemáme nárok, právo takto žiť? Bolo by to - vari až rúhanie sa?

Niekedy nás kvári pocit, že je zbytočné sa o Nový Život usilovať, že to aj tak nebude fungovať, že zažijeme iba bolesť a sklamanie, tak to radšej ani neskúšajme. Ale toto je iné. Je to hlas, ktorý *popoluške hovorí, že síce má na sebe skvostné šaty z orieška, dvere sú otvorené a ona môže vojsť a môže tancovať s princom, áno, všetko toto môže, ale - nemala by. Toto nie je pre ňu. Je len popoluška. Nemôže na kráľovský ples. Bolo by drzé, bolo by pohoršujúce, keby tam išla. Každý človek má vedieť, kde je jeho miesto a jej miesto nie je na plese, ale pri peciach a komínoch. Mala by ísť preč. Mala by sa vrátiť.*

Možno toto je ten pocit v nás. Som človek ako by som si mohol dovoliť žiť ako boh, v Božej radosti a slobode? Som hriešnik, mal by som plakať a kajať sa, ako by som si mohol dovoliť radovať sa a veseliť so Ženíchom na Svadobnej Hostine? Boh ma síce ako kedysi Petra volá: "Pod'!" - ale ja by som mal slušne odmietnuť a nepriať to, lebo ved' viem, kde je moje miesto... Vysvetliť Bohu, že je síce pekné, že ma zavolať, ale nebolo by to vhodné, ved' vieš...

Je to hlas diabla, "*lebo bol zvrhnutý žalobca našich bratov, ktorý na nich dňom i nocou žaloval pred naším Bohom*" (Zjv 12, 10) - a tak teraz žaluje na nás nám, obžalúva nás pred nami samými, aby nás presvedčil, že síce Ježiš nás volá k novému Životu a k spásu a k zbožšteniu, ale my by sme to mali odmietnuť a ďalej žiť čo a ako žijeme, lebo nie sme hodní, nezaslúžime si

to, to nie je pre nás, naše miesto je tu a prijať Božie volanie by bolo krajne nevhodné a bezočivé a neprirodzené a my predsa máme vedieť, kde je naše miesto a nie sa pchať niekam, kam nepatríme a hrať sa na niečo, čím nie sme.

A viete čo? On, diabol, má naozaj pravdu. Takmer vo všetkom. Naozaj si to nezaslúžime. Naozaj toho nie sme hodní. Naozaj tam nepatríme. Preto je to všetko číry dar. Číra milosť od Boha. Číre a ničím nezaslúžené povolanie a vyvolenia, pretože *"spasil nás nie pre spravodlivé skutky, ktoré sme my konali, ale zo svojho milosrdenstva, kúpeľom znovuzrodenia a obnovy v Duchu Svätom"* (Tít 3, 5). Preto je to spása a nie odmena. Milosť a nie výplata. Odpustenie a nie zásluha. Povýšenie a nie potvrdenie. Oslobodenie. Obdarenie. Preto sa prijíma vierou. Môžeme len *ako Peter na okraji loďky* uveriť, že napriek tomu, kým sme a kam patríme, On, Boh sám, Princ a Kráľ, na nás zhliadol, vzal nás za ruku a povedal nám slová, na ktoré nemáme žiaden nárok, ale povedal ich: *"Priateľu, postúp vyššie"* (Lk 14, 10)!

A tak čo by sa javilo ako neprístojnou drzosťou a poľutovaniahodným a súčasne škandalóznym hraním sa na niekoho, kým nie sme, hodným po práve posmechu i odsúdenia to strany celého sveta, sa v Kristovi stáva pravdou a skutočnosťou - napriek diablovej, natruc celému svetu, kde *"nik z kniežat tohoto veku ho nepoznal"* (porov. 1Kor 2, 8), ani Jeho vyvolenie a Jeho Dar. *"Sám Duch spolu s naším duchom dosvedčuje, že sme Božie deti. Ale ak sme deti, sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia"* (Rim 8, 16-17).

Áno, môžeme byť šťastní, aj uprostred tohto nešťastného sveta. Áno, môžeme byť plní radosti, aj uprostred tohto smutného sveta. Áno, môžeme byť slobodní a vznášať sa a lietieť aj uprostred mreží a reťazí a väzňov tohto sveta. Áno, môžeme spievať a tešiť sa aj keď svet okolo nás je ponorený do bolesti a utrpenia. Áno, toto všetko môžeme aj napriek tomu, že sme len

obyčajní ľudia a hriešnici, lebo On nás vyvolil vo svojej čírej milosti. Áno, všetko toto môžeme a bez výčitiek, nemusíme mať za to ani pocit viny, ani hanby, ani nejakej nevhodnosti. Áno, môžeme a je to tak správne, ak tak žijeme, áno, my, už tu, už teraz.

A výčitky? Niet lepšej služby a pomoci svetu, než byť Boží uprostred sveta, žiť uprostred smrti, svedčiť o živote, pretože mŕtvi môžu vstať a otroci prijať vyvolenie za synov, stačí, aby aj oni uverili. Svetlo neposlúži tak, že sa stane tmou, ale že tmu rozoženie! Prečo by sa malo hanbiť byť svetlom len preto, že naokolo je ešte stále tma? Súciť nie je v tom, že sa svetlo stane tmou, ale že svetlo svieti a pomôže tme stať sa svetlom tiež!

Máme právo byť slobodní. Právo byť plní radosti. Aj uprostred sveta. Aj napriek tomu, kým sme a čím sme boli. Nie zo seba, ale dostali sme ho a máme ho v Kristovi, v Bohu, ktorý vykupuje a oslobodzuje. Vo svete sa dá o niečo podobné pokúsiť len za cenu nevšímavosti a bezcitnosti. V Kristovi Bohu ale všetko sa stáva jedným. A tak môžeme súčasne súciť s bolesťou, smútkom, väzením sveta a s ľuďmi, ktorí v ňom stále ako väzni žijú - a zároveň byť sami plní radosti a slobody a voľnosti a šťastia bez toho, aby sme boli bezcitní, nevšímaví, bez toho, aby sme z toho mali pocit nevhodnosti či hanby za to, že my sa radujeme a tešíme, zatiaľ čo okolo nás toľkí trpia a pritom my sami v ničom nie sme lepší ako oni a nezaslúžime si preto niečo lepšie ako oni.

Evakuácia

Na zemi sa ľudia ruvú o odpady. Čo s tým môžeme urobiť? Nič... alebo len málo. Čo však môžeme, je zachraňovať jednotlivcov, evakuovať ľudí, ich srdcia, z tohto chaosu a pomôcť im prejsť zo smrti do Života, nájsť úzku

cestu, koridor von, tesnú ale stále s istotou otvorenú bránu preč, kde na nich čaká "nové nebo a nová zem, na ktorých prebýva spravodlivosť" (porov. 2Pt 3, 13).

Ich ani našom telám niet pomoci, sú lapené v tomto svete. Budú trpieť tak, či onak. Zomrú tak, či onak. Ale srdcia... srdcia, to jest my sami, srdcia môžu byť zachránené. Môžu ostať a zahynúť spolu s telom - ale môžu sa aj zachrániť, odísť, tou cestou a bránou a zachrániť sa. A raz za nimi pôjde aj ich telo, obnovené a oslávené.

Kedysi Ježiš povedal na adresu našich predchodcov: "*Beda vám, zákonníci a farizeji, pokrytci, lebo zatvárate nebeské kráľovstvo pred ľuďmi! Sami doň nevchádzate, a tým, čo vchádzajú, vojsť nedovoliť*" (Mt 23, 13). Tak aby sme boli presným opakom. Sami už vojdení do Kráľovstva, srdcom už v Nebi, telom na zemi ako vyslanci Otca pomáhali každému nájsť túto cestu (a ňou je Kristus osobne) a odísť ňou tam a tak, ako pred časom my sami. Nemôžeme ich viesť, ak by sme sami už neboli dnu. A nemôžeme ostať dnu, ak by sme si srdce zatvrdili a nevynaložili všetky sily na záchranu čo najviac ďalších. Ved' zatvrdením by sme sa vrátili aj srdcom späť do sveta a znova by sme sa stali stratenými.

Prijať záchranu, srdcom vojsť a byť dnu - kým telom stále na zemi pomáhame čo najviac ľuďom urobiť to isté, prijať záchranu a vojsť dovnútra a "*uniknúť porušeniu, ktoré je vo svete pre žiadostivosť*" (porov. 2Pt 1, 4). O tom to kresťanstvo v celej svojej prostote je. Vierou byť dnu. Láskou dnu aj zotrvať. Ako to zistili už Ján: "*My vieme, že sme prešli zo smrti do života, lebo milujeme bratov. Kto nemiluje, ostáva v smrti*" (1Jn 3, 14).

Ak sme vierou srdcom v Nebi, sme nad všetkým tým ruvaním sa ľudí o smeti sveta. A ak v ňom láskou zotrývame, potom sa to prejaví tým, že hoci smeti sveta sú nám už ľahostajné, ľudia nie. Ľudia nie a tak ako sme kedysi pracovali pre oné smeti a ich zhŕňanie, teraz pracujeme pre ľudí a ich

zachránenie. Presne ako to povedal Ján. To je známka prechodu zo smrti do života, zo zeme do Neba. Predtým sme svoje bohatstvo merali pozemským majetkom. Teraz je naším bohatstvom spoločenstvo ľudí záchranných spolu s nami, "vykúpených zo zeme" (Zjv 14, 3).

Láska. Tak jednoduché to je

Nebo je miestom svätých. Čiže dokonalých v láske. Preto Ježiš hovorí: "*Kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa a pre evanjelium, zachráni si ho*" (Mk 8, 35) a Ján vysvetľuje: "*Čo je láska, poznali sme z toho, že on položil za nás svoj život. Aj my sme povinní dávať život za bratov*" (1 Jn 3, 16).

Je to jednoduché. Na svete sú dve možnosti: *sebeckvo*, alebo *láska*. Dať svoj život za brata – alebo zachrániť si svoj život bez brata. Uprednostniť *seba* pred druhým, alebo uprednostniť *druhého* pred sebou. A prečo? Pretože nám na tom druhom *záleží!* Je nám drahý. Máme ho radi. Preto je pre nás *prirodzené*, ak na to príde, aj obetovať sa, aj život dať! To sebeckvo nedokáže. Dokáže pomáhať, aj poslúžiť - ale nie kvôli druhému. Ten druhý je pre neho iba bremeno. Problém. No a keď sa to už musí - tak dobre. Tak teda niečo obetuje, urobí. Ale len po istú hranicu. Tam povie: Dost! Už som urobil dobre - aby som mal zo seba dobrý pocit, alebo aby som si získal nejaké zásluhy pre Nebo. Teraz nech robí niečo aj niekto druhý. Musím myslieť aj na seba. Tak dokáže, že jeho voľbou je stále sebeckvo a aj navonok dobré skutky koná pre seba a nie z lásky.

Nebo je Nebom preto, lebo je plné svätých - čiže dokonalých v láske. Ktorí dávajú jeden za druhého život. Cirkev je Nebo na zemi, pretože keď sa stretnú hoci len dvaja alebo traja ľudia veriaci v Krista, plní Ducha a plní tejto lásky, ustanovia medzi sebou spoločenstvo Cirkvi, v ktorom jeden za druhého aj život dáva. Aké spoločenstvo by mohlo byť intenzívnejšie, priateľstvo hlbšie, bratstvo skutočnejšie než tam, kde ľudia bez váhania dávajú aj život jeden za druhého?

Toto je zároveň cesta do Neba: zamilovať si Krista práve preto, že takto miluje. Ako hovorí o sebe: "*Otec ma preto miluje, že ja dávam svoj život, a zasa si ho vezmem. Nik mi ho neberie, ja ho dávam sám od seba. Mám moc dať ho a mám moc zasa si ho vziať*" (Jn 10, 17-18). Je to ozvena slov Otca od Jordánu: "*Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zaľúbenie*" (Mt 3, 17) - pretože v Synovi vidí odraz seba, vidí v ňom dokonalú lásku, dokonalú svätosť, dokonalú čistotu. Miluje Ho nielen ako Syna ale aj pre to, čím i v tele človeka stále je. Takto hľadáme na Krista aj my. Milujeme, čím Je. A pretože to milujeme, sami túžime takí byť, učíme sa takí byť, takto mať radi ľudí ako ich má rád Ježiš, takto milovať ako miluje Ježiš, takto dávať život ako ho dáva Ježiš, nie zištne, nie z donútenia, ale pretože sami chceme, pretože je nám to prirodzené a normálne, pretože nám na tých, za ktorých ho dávame, záleží, sú nám drahí, máme ich radi, milujeme ich. Toto je naše poznávacie znamenie. "*Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vy vzájomne milovali, ako som ja miloval vás. Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať*" (Jn 13, 34-35), potvrdzuje Ježiš. A Ján k tomu už len dodáva: "*My vieme, že sme prešli zo smrti do života, lebo milujeme bratov. Kto nemiluje, ostáva v smrti*" (1 Jn 3, 14).

Hľa, tak jednoduché to je. Tak prosté. Nič zložité. Cesta do Neba, úzka, ale jasná. Brána do Neba, tesná, ale dokorán. Oboje je úzke a tesné, pretože

existuje milión ciest do Pekla, ale len jedna do Neba, jedna-jediná spomedzi všetkých možností: láska. Dať, dávať život za bratov.

Ničím ku všetkému

Ako hovorí Ján z Kríža: ak chceš byť niečím, všetkým, musíš byť ničím. Len prázdno môže byť naplnené. Nič nechcieť, ako vraví Eckhart. Nie tak, že sa vôľou rozhodnem chcieť nič nechcieť, ale ako stav, v ktorom vzdávam seba, aby Kristus bol vo mne všetkým. On sám seba vyprázdnil, aby sa stal človekom. My sami seba vyprázdňujeme, aby sme sa skrze Neho a v ňom stali bohom.

Tu prídu na povrch všetky tie závislosti, ktoré sme vo svete nadobudli a ktoré nás stoja, aby sme túžili po tomto či tamtom. Aj tu sa musíme rozhodnúť, že viac nič z toho už nechceme. Nie odoprieť si to, či sa len na čas zaprieť, ale zanechať to. Nechať to tak. Za sebou.

Potom už len sme. Bez svojich starých plánov. Bez vecí, na ktorých by sme viseli. Bez konceptov a schém, v ktorých sme mysleli. Už len prosto sme. A Kristus, ktorý vstupuje. Vnáša nové svetlo, nový pohľad, novú perspektívu. Začíname ešte nie chápať, ale už rozumieť. Vidieť.

"Spoločlivé je to slovo: Ak sme s ním zomreli, s ním budeme aj žiť." (2Tim 2, 11)

Nie je v tom nič násilné. Je to pokojné a spokojné *zosnutie*, vzdanie seba, starého ja, Ega. Prosto len sami seba pustíme.

Vonkajšie ticho. Vonkajší pôst. Nie je to zaprenie sa. Je to hrob. Hrob prepukajúci do vzkriesenia. Miesto zanechania všetkého a preto nájdenia,

prijatia všetkého. „*Jedz s mierou, aby si miloval bez miery*“ (sv. Atanáz).
Nechaj všetko, aby si miloval všetko. Aby si vôbec milovať mohol.

Čriepky I

Naozaj stačí zanechať svet. Naozaj stačí vyvolať si Krista a urobiť ho v našom živote alfou a omegou. Naozaj nič viac netreba. To je všetko.

***

Čo môžem ja, človek, urobiť pre Krista? Zjednotil sa so mnou. Žiť tak, aby zo mňa mal radosť a nie bolesť.

***

V Cirkvi si ma Kristus privtelil, aby som sa stal Jeho Telom – a Jeho Telo sa stalo mojím Telom. Potom ale platí, že aj ja som sa stal súčasťou Tela spoločenstva Cirkvi, som ich telom a oni sa stali mojím telom v Kristovi. A presne toto v Eucharistii slávime: že sme s Kristom aj sebe navzájom jedno Telo. Sme si navzájom telom.

***

Hriech je absencia vľadu, pochopenia a perspektívy.

***

Za hranicou obrátenia na nás čaká nový zázračný Boží svet a viera znamená doň vkročiť a prebývať v ňom. Skutočne.

***

Túžime, celým srdcom, po svete, po živote, kde vládne dobro a radosť a láska a kde niet strachu jeden z druhého. Kde ale vo svete sa niečo také žije? Preto vytvárame spoločenstvo Cirkvi, aby sme v ňom mohli to, čo milujem, spoločne žiť - *ostrovček Neba* uprostred sveta.

***

Toto je odchod

"Milovať budeš Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou mysl'ou! To je najväčšie a prvé prikázanie." (Mt 22, 37-38)

... pretože v ňom spočíva Exodus. Takýmto spôsobom odchádzame to sveta a vchádzame do Krista, ako hovorí: *"Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne"* (Jn 15, 4). *Tak, ako keď sa vo svete človek presťahuje z Bratislavy do Košíc, tak už viac nežije v Bratislave, vôbec - a naopak, žije v Košiciach úplne*, tak aj príkaz lásky znamená, že odteraz svojou mysl'ou i srdcom už žijeme v Bohu, úplne - a *"svet ... aj jeho žiadostivosť"* (1Jn 2, 17) ostávajú za nami, tiež úplne. Preto Písmo jedným dychom dodáva: *"Nemilujte svet, ani to, čo je vo svete. Ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska"* (1Jn 2, 15). Nemilujte svet, *"aby ste boli dokonali a celkom zaujatí Božou vôľou"* (Kol 4, 12).

Je to ako na Titaniku. Niektorí sa starajú a zápasia, aby zachránili loď. A iní - a my takú možnosť čo sa sveta týka máme - ho opustili, aby sa zachránili bez neho a práve tak, že sú z neho preč a tiež pomáhajú, aby sa k nim preč dostalo čo najviac ľudí.

To nie je tak, že vo svete máme problémy. Svet je ten problém. Preto aj skutočné riešenie problému sveta je opustiť svet. Vďaka Kristovi máme kam. Preto my sami sa stávame *svätí*, čiže *oddelení* od sveta. A preto *misia* sa stáva našim životom, pretože nemôžeme inak, než neustále svedčiť o tejto našej záchrane zo sveta a pomáhať čo najviac ľuďom zachrániť sa tiež. A toto je voľba: Opustiť svet a byť v Kristovi, alebo ostať vo svete a opustiť Krista a nechať Ho odísť.

Boh je v tom najmenšom...

... a najprostejšom. Sám hovorí: "*Veru, hovorím vám: Ak sa neobrátite a nebudete ako deti, nevojdete do nebeského kráľovstva. Kto sa teda poníži ako toto dieťa, ten je najväčší v nebeskom kráľovstve*" (Mt 18, 3-4) a inde: "*Kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponízuje, bude povýšený*" (Lk 18, 14). A toto platí univerzálne. "*Nezmýšľajte vysoko, ale prikláňajte sa k nízkym*" (Rim 12, 16), vraví Apoštol.

Na tomto jednom metri štvorcovom. V tejto jednej veci. V tomto jednom okamihu. Tu je Boh. Tu sa dáva maličkým, ktorí nelietajú vo vysokých fantáziách, ale sú v tom najmenšom a najprostejšom, v tom, čo naozaj existuje - a to sa zrazu pre nimi otvára a ako v onom sne, tento malý "*kameň ... stal sa veľkým vrchom a zaplnil celú zem*" (Dan 2, 35) - lebo v ňom, v tomto malom *kamienku* prítomného a skutočného, je Boh. Preto "*blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo*" (Mt 5, 3).

Blažený, kto toto vie. Blažený, kto sa uvoľnil od všetkého a takto sa akoby ponížil, hoci žiadne poníženie to v skutočnosti nie je. Blažený, ktorý si zvolil chudobu prostoty toho, čo naozaj je, hoci ani toto žiadna chudoba nie je. Veď tu na nás čaká Boh ako kedysi na Eliáša v pustine, keď "*išiel štyridsať dní a štyridsať nocí až k Božiemu vrchu Horeb. Tam vošiel do jaskyne a prenocoval v nej. Tu ho oslovil Pán*" (1Krl' 19, 8-9). Toto všetko v sebe obsahuje slovo pôst. "*Preto ju ja vyvábim, zavediem ju na púšť a prehovorím k jej srdcu*" (Oz 2, 14).

Tu sa potom rodí láska bez pátosu. Dobro bez pátosu. Svätosť bez pátosu. Zato všetko opravdivé. Všedne mystické a mysticky všedné. Skutočný Boh a skutočný človek a skutočné Kráľovstvo všade naokolo.

"Ved' čo osoží človekovi, keby aj celý svet získal, a seba samého by stratil alebo poškodil" (Lk 9, 25)?! K čomu je hľadať až po končiny zeme a usilovať o stále viac a viac vecí, keď "potrebné je len jedno" (Lk 10, 42)? "Nebeské kráľovstvo sa podobá pokladu ukrytému v poli" (Mt 13, 44) - a to pole je vždy s nami, vždy práve tu. Netreba nikam ísť, nikde hľadať. Stačí vziať. Preto "keď ho človek nájde, skryje ho a od radosti z neho ide, predá všetko, čo má" (Mt 13, 44), čo vo svete nahonobil i za čím sa ženie, lebo pochopila, že nič z toho nie je treba.

Nechod' inde. Nechod' preč. Nehľadaj iné. Tu je všetko, práve tu. Tu hľadaj. Tu kop a kop hlboko.

Čriepky II

"Radujte sa s radujúcimi, plačte s plačúcimi" (Rim 12, 15)! V skutočnosti oboje naraz. Ako hovorí Peter: "Preto sa radujete, hoci sa teraz, ak treba, trochu aj rmútite pre rozličné skúšky, aby vám vaša vyskúšaná viera, omnoho vzácnejšia ako pominuteľné zlato, ktoré sa tiež skúša ohňom, bola na chválu, slávu a česť vtedy, keď sa zjaví Ježiš Kristus" (1 Pt 1, 6-7). Skúška v nás vyvoláva súcit s trpiacimi – ale súčasne sme plní radosti z toho, aké bude ovocie, keď každá slza, každá kvapka krvi bude Božou Slávou premenená na večný diamant a každý vzdych na nekončiaci spev slávy a radosti.

***

Žiť Boží Život?

Po vzore Otca sme *spolustvoriteľmi*.

Po vzore Syna sme *spoluspasiteľmi*.

Po vzore Ducha zdieľame svoje životy, samých seba v *spoločenstve*.

***

Sú veci, ktoré nevieš vysvetliť. Môžeš ich ale ukázať - na sebe. Budovať seba kvôli druhým.

***

Je to ako u Einsteina...

On nás učí, že aj keď sa nehýbeme v priestore, stále letíme závratnou rýchlosťou v čase. A že čím rýchlejšie sa začneme pohybovať v priestore, tým viac sa spomaľuje náš let v čase...

Ako kresťania žijeme vo svete a pohybuje sa vo svete za vecami sveta - až tak, že náš pohyb nahor, k Nebu, ku svätosti, je úplne zastavený.

Keď sa potom pomaly zastavujeme vo svete a oslobodzujeme od sveta, začína sa úmerne tomu náš pohyb k Nebi. Lebo tento pohyb je prirodzený. Veď ak mizne svet - čo je strach, žiadostivosť, pýcha a sebeckosť - to, čo ostáva, je *človek stvorený na obraz Boha*, vnútorný človek, ktorému nezostáva nič, iba sloboda, voľnosť, láska, radosť nebeského života.

Takto teda žijeme. Sme nehybní čo sa sveta týka. Nepohybujeme sa, neusilujeme o nič pozemské. Ale zato nie sme úplne nehybní! Hýbeme sa, priam letíme k Nebu, k svätosti. Nehľadáme to či ono, ako keď sme slúžili svetu. Je nám vlastne jedno kde sme a ako sme a kedy sme a s kým sme. Nikam neutekáme. Za ničím sa neponáhľame. Sme, kde sme. A jediné, na čom nám v tejto *svetskej* nehybnosti záleží, je pohyb *nahor*, oná analógia *Einsteinovho* pohybu v čase, smerom k Večnosti, smerom k Nebu, smerom k svätosti, k dokonalosti v láske práve tu, práve teraz. Dovtedy nás možno to či tamto hnevalo, teraz už nie. Zistili sme, spoznali, že všade a čo všetkom môžeme v letieť nahor, k víťaznej cene zhora, svätosti, čiže dokonalosti v láske, za umením milosrdenstva, súcitu, prijatia, odpustenia.

Naozaj sa mám stať bohom!

"Mám byť s Kristom pochovaný a s Kristom vstať z mŕtvych, mám byť Kristovým spoludedičom, stať sa Božím synom, a tak samým Bohom" (Sv. Gregor Naziánsky).

Naozaj sa tým stať mám. Vlastne - čo sa Boha týka už tým som: *"Boh predsa nie je žobrák, on aj teba urobil bohom na svoj obraz"* (sv. Hipolyt). Čo sa Boha týka, je to už isté. Sám Boh hovorí: *"Pripravím vám miesto, zasa prídem a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja"* (Jn 14, 3). Je to len otázka času. Už zakrátko sa toto naplní. Naozaj stane. Ak to prijmem. Lebo je to, samozrejme, aj otázka mojej voľby. Kto by ale odmietol podobný dar a podobné vyvolenie? Kto pričítaný a s rozumom na mieste by odmietol veľkorysý a na kríži už zaplatený a vo Vtelení Boha získaný a v krste darovaný dar zbožštenia?

Kresťanstvo začína obrátením a obrátenie znamená toto prijať. V srdci vstať a povedať si: Tak dobre, idem do toho. Je to ako presťahovať sa: Príde vám oznam o tom, že ste dostali skvelú prácu a vy vstanete, oblečiete sa, vezmete aktovku a odídete z domu do tej novej práce, aby ste tam začali robiť čosi úplne nové, čo ste doteraz nerobili. My takto vstávame a ideme sa zaradiť do rodiny bohov, synov a dcér nášho nového Otca. A ideme žiť a učiť sa žiť život bohov, najprv v malom tu, na zemi, aby sme mohli na konci našej *skúšobnej lehoty* počuť oné slová nášho Majstra a Učiteľa: *"Správne, dobrý a verný sluha; bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým: vojdí do radosti svojho pána"* (Mt 25, 21)!

Aký je to pocit - vedomie, že sme povolaní a vyvolení? Pocit, že už zakrátko sa nám otvorí, môžu otvoriť naplno všetky hlbiny Božieho Večného Života, Jeho božstva, aby boli raz navždy naše? Vševedúcnosť, všemohúcnosť, všadeprítomnosť, blaženosť - všetko toto sa nám môže už naplno otvoriť už zakrátko? Tak, ako to vidíme na našich súrodencoch, svätých v Nebi, ktorí nás predišli? Tak, ako to niekedy viac alebo menej, tak alebo onak zažívame a okusujeme aj my už tu, na zemi, v charizmách a daroch či už proroctva, zázakov alebo bilokácií a iných ochutnávok toho, čo je pre nás pripravené? Aký pocit to je - tešiť sa na to, že toto všetko sa na nás už zakrátko môže splniť?

Nenaplnia nás to horlivosťou, zápalom, *motiváciou* naučiť sa čím skôr a čo najdokonalejšie všetko potrebné a aj z našej strany vytvoriť podmienky na to, aby tento Dar Boha nevyšiel navnivoč? Stať sa tu, na zemi, bohmi v láske, pravde, milosrdenstve, odpúšťaní, jednote a zdieľaní v Rodine Cirkvi, aby sme mohli byť bohmi aj vo večnosti, blaženosti, všemohúcnosti a všetkých ostatných vlastnostiach Boha, ktoré nám On ako milujúci Otec dáva ako svojim dedičom? Lebo *"ak sme deti, sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení"* (Rim 8, 17). A o tých, ktorí sa osvedčia a takto pripraví na prijatie plnosti Božieho Daru sám Syn hovorí: *"Toho, kto zvíťazí, posadím vedľa seba na mojom tróne, ako som aj ja zvíťazil a zasadol som s mojím Otcem na jeho tróne"* (Zjv 3, 21). Prečo by sme hneď teraz nemali hodiť všetko za hlavu a vynaložiť všetky sily na to, aby sa to splnilo aj na nás? Aby sme neboli medzi lúzrami, ale medzi víťazmi? Tak ako Pavol: *"Zabúdam na to, čo je za mnou, a uháňam za tým, čo je predo mnou. Bežím k cieľu, za víťaznou cenou Božieho povolania zhora v Kristovi Ježišovi. A všetci dokonali takto zmýšľajme"* (Flp 3, 13-15)!

Aký je to pocit - vedieť, že sme synmi a dedičmi Boha, nášho Otca? Aký je to pocit - učiť sa byť tu a teraz bohmi v malom a vedieť, že už zakrátko

budeme bohmi vo veľkom, v plnosti, v samom Bohu, so všetkým, čo k tomu patrí a čo z toho vyplýva? Povedané po ľudsky - aj so všetkou zodpovednosťou, kde už niet miesto ani na najmenšie chyby či nedostatky? Preto Peter, prvý pápež, nalieha: *"Ako sväto a nábožne musíte žiť vy, čo očakávate túžobne príchod Božieho dňa...! Podľa jeho prísľubu očakávame nové nebo a novú zem, na ktorých prebýva spravodlivosť"* (2 Pt 3, 11-13). A sám Ježiš dodáva: "Vtedy sa spravodliví zaskvejú ako slnko v kráľovstve svojho Otca" (Mt 13, 43).

Zakotvený iba v Bohu

Milovať Boha celým srdcom je to isté, ako nechcieť nič iné, vôbec nič. Apatheia. Eckhartovo obrátenie. Všetko púšťame, všetko nechávame za sebou, aby sme sa celou silou upli k Ženíchovi.

V tom je potom dokonalá sloboda. Ako u Ježiša. Hosana či ukrižuj, ani jedno Ho nevyvedie z miery. Ani prvé nenaplní nadšením, ani druhé neuvrhne do depresie, smútku, dokonca strachu. Vo všetkom je skutočne silnou osobnosťou. Úplne sebou a len sebou. A prečo? Lebo je úplne a celý iba č Otcovi. Otec sa v ničom nezmenil - a tak je nemenný, stále ten istý a rovnaký aj Ježiš. Nič vonkajšie Ho nijako neovplyvňuje.

Tak je to aj s nami, keď sme v Kristovi, úplne v Kristovi. On je nemenný. Aj my sme nemenní. Úplne závislí od Neho a preto skutočne a úplne slobodní od všetkého o štátneho, od celého sveta.

Len ostať bdely. Len ostať v každej chvíli upriamený na Krista, úplne v Ňom, len v Ňom, len pre Neho a všetko ostatné iba skrze Neho. Toto je

umenie bdelosti a teda aj slobody. Neberieme viac ohľady na svet ani na nič vonkajšie, pretože všetok náš ohľad sa upriamil na Krista.

"On je kameň, ktorý ste vy, stavitelia, zavrhli, a on sa stal kameňom uholným. A v nikom inom niet spásy, lebo niet pod nebom iného mena, daného ľuďom, v ktorom by sme mali byť spasení." (Sk 4, 11-12)

Zoči voči utrpeniu druhých

Ako kresťanov *"nás nečaká zápas s krvou a telom, ale s kniežatstvami a mocnosťami, s vládcami tohoto temného sveta, so zloduchmi v nebeských sférach. Preto si vezmite Božiu výzbroj, aby ste mohli v deň zla odolať, všetko prekonať a obstáť"* (Ef 6, 12-13). Inam smerujeme, o iné zápasíme. A tak čokoľvek, bár aj hrôzy vojny a zabíjania, môžeme prijímať ako cestu a spôsob, ktorým cez tento oheň môžeme prejsť a zvíťaziť a zmocniť sa *víťazného venca*, ako Pán prisľúbil, že je *"blahoslavený muž, ktorý vydrží skúšku, lebo keď sa osvedčí, dostane veniec života, ktorý Boh prisľúbil tým, čo ho milujú"* (Jak 1, 12). Majetok môže zhorieť a telo zomrieť, naše víťazstvo nám to nezoberie. Naopak, naše dedičstvo doma, v Nebi, naša Rodina nás už očakáva.

Ale toto je naša voľba. Čo však ti ostatní, ktorí trpia podobne? Nemôžeme im vnútiť svoju voľbu. A pre nich utrpenie je naozaj len utrpenie, tragédia a veľké zlo.

V tom je postoj svätých, čiže kresťanov, ktorí už nie sú z tohto sveta, že totiž seba po vzore Krista obetujú (a tak sa sami zachraňujú), aby iných zachránili a ako je len možné, zmiernili či odstránili ich utrpenie. Za to sa aj modlíme. Čo pre nás môže byť cesta, u nich je zlo. Čo my môžeme prijať a využiť, pred tým ostatných sa usilujeme chrániť a zachrániť, lebo u nich to nie je tak, ako u nás.

Ale je ešte jedna vec, ako o nej hovorí Pavol: "*Chcel by som, aby boli všetci ľudia tak, ako som ja*" (1Kor 7, 7). Veď večnosť a nebeský Dar je veľká vec, omnoho väčšia ako všetko pozemského. A tak aj uprostred ohňa skúšky, aj uprostred námahy služby a pomoci nesmieme zabúdať na to ešte dôležitejšie, na svedectvo o tomto Novom Živote, o Kristovi, ktorý nás vyslobodil a urobil novými ľuďmi, o Evanjeliu, ktoré je "*Božou mocou na spásu každému, kto verí*" (Rim 1, 16). A tak sa aj modlíme nielen za odvrátenie pohrôm, ale rovnako, ba ešte viac za to, aby priniesli ovocie, "*aby boli všetci ľudia spasení a poznali pravdu*" (1Tim 2, 4) - aj cez ne.

A tak, Pane, daj, aby všetka tá hrôza a des, ktoré okolo vidíme, boli na spásu čo najviac ľuďom, aj nám samým aby boli príležitosťou na vzrast vo svätosti, ktorá je dokonalosťou lásky, dokonalosťou služby, dokonalosťou obety podľa slov Písma: "*Čo je láska, poznali sme z toho, že on položil za nás svoj život. Aj my sme povinní dávať život za bratov. Ak má niekto pozemský majetok a vidí brata v núdzi, a srdce si pred ním zatvorí, ako v ňom môže ostávať Božia láska? Deti moje, nemilujme len slovom a jazykom, ale skutkom a pravdou*" (1Jn 3, 16-18).

Nech sa stane. Nech to, čo prežívame, nakoniec priniesie ovocie, ktoré ostáva naveky. Nech semienka, zasiaté v krvi, priniesú večné ovocie. Je veľká vec, zachrániť časný život. Zachrániť večný ešte väčšia. A tak prosíme o oboje. Aby skončili dň hrôzy, a aby tie, ktoré sme už prežili, priniesli večné ovocie, aby aj oni priniesli úrodu Života.

Modlíme, postíme sa za oboje. A slúžime, lebo je to čas aj našej vlastnej skúšky, či sa osvedčíme, či budeme *"uznaní za hodných Božieho kráľovstva"* (2Sol 1, 5). Aby tak či onak tieto dni priniesli čo najviac dobrého ovocia, večných plodov, aby uprostred tmy sa zrodilo svetlo. *"V tomto je trpezlivosť svätých, ktorí zachovávajú Božie prikázania a vieru v Ježiša"* (Zjv 14, 12). Ty, Pane môj, máš všetko v ruke. Ty nad všetkým bdieš. A o všetkom pozemskom platia slova Tvoje vlastné, ktoré si aj sám na sebe naplnil: *"Ak pšeničné zrno nepadne do zeme a neodumrie, ostane samo. Ale ak odumrie, prinesie veľkú úrodu"* (Jn 12, 24), veď *"svet sa pominie, aj jeho žiadostivosť. Kto však plní Božiu vôľu, ostáva naveky"* (1Jn 2, 17). Lebo nakoniec je to Večnosť, ktorá sa počíta.

Prosto krásne v kráse krásu žiť

Dobro je krásne. Svätosť je krásna. Boh, plnosť obojeho, je krásny. Krása má svoju vlastnú kvalitu. Existuje vonkajšia estetickosť. Tá môže byť zničená zvonku. Ba môže byť zvráteným spôsobom dokonca spojená so zlom. Ale krása? Tá je vnútri. Pramení z Boha. Naplnia človeka. Nič vonkajšie ju nemôže zničiť ani poškrvniť. Ako vraví Ježiš: *"Človeka nemôže poškrvniť nič, čo vchádza doň zvonka, ... Čo z človeka vychádza, to poškrvňuje človeka. ... Všetky tieto zlá vychádzajú znútra a poškrvňujú človeka"* (Mk 7, 18.20.23).

Kontemplovat' krásu, dýchať krásu, byť plný krásy, tej večnej, dokonalej, žiariacej. Žiť v kráse, žiť krásu - uprostred sveta. To je už predchuť Neba. Súčasne je to cesta do Neba. Veru. Žiť Nebo je brána a cesta k tomu, žiť

Nebo. Ako inak by to mohlo byť? Toto je svätosť, rozhodnutie žiť krásu, krásu Boha, krásu Božieho Života, byť ňou naplnený a nasýtený, už teraz. Nebo je sväté a krásne. Byť v Nebi znamená žiť len a jedine svätosť a jej uchvacujúcu krásu plnú slobody a života. Ako inak doň vojsť, než si toto zvoliť a začať toto žiť, svätosť a jej krásu, krásu a jej svätosť?

Čo iné je kresťanstvom, než žitie tejto krásy, ktorú nič vonkajšie nemôže zakaliť? Učíme sa byť bohmi - práve tým, že kontemplujeme a následne prijímame za svoju krásu Boha, ktorá raz a navždy končí všetky pochybnosti a diskusie, ktorá svojou váhou vymazáva pýchu a sebecko rovnako, ako *bohatá hostina vymazáva suché kôrky chleba pohodené pri kontajneroch*. Kto by sa už len odhadoval či vôbec uvažoval o prvom či poslednom mieste, o nejakej veľkosti či malosti, keď môže žiť toto? Len *"veľmi stráž svoje srdce, lebo z neho (vyvierajú) žriedla života"* (Prísl 4, 23) - aby sa nezakalilo. *"Lampou tela je oko. Ak bude tvoje oko čisté, bude celé tvoje telo vo svetle. Ale ak sa tvoje oko zakalí, bude celé tvoje telo vo tme. A keď už svetlo, čo je v tebe, je tmou, aká bude potom tma sama"* (Mt 6, 22-23)?!

Čo iné je apoštolát, ako delenie sa s touto krásou a jej rozkošou? Ako pokus akosi túto krásu komunikovať? Skutkami? Slovmi? Ešte viac samým životom, spôsobom, ako žijeme, hovoríme, myslíme, samým bytím? Krása sa predáva sama. Možno netreba oveľa viac, než túto krásu žiť - a občas pridať komentár... Lebo je na svete veľa úbožiacov, ktorí nikdy nezazreli túto krásu a stále žijú v osklivosti a horúčke sebeckva a pýchy, strachu a neutíchajúcej žiadostivosti, skutoční otroci nepoznajúci voľnosť.

V tejto kráse a odohráva jednota človeka a Boha. Od Neho ju prijímame. V nej v Ňom spočívame. Slová už viac nie sú potrebné. Samo bytie s Bytím sa dotýkajú a prenikajú.

Krása dokonalého dobra. Krása dokonalej lásky. Krása svätosti, jedným slovom. Krása Boha, ktorý Je svätý. Milujeme to. A platíme cenu ktorá nám vôbec nevádi: že viac už nie sme "zo sveta". Veru. Cudzinci vo svete. *Elfovia putujúci Stredozemou na ceste do Šedých prístavov a potom ďalej, na Západ, kde sa týčia veže a znejú zvony Valinoru.* Inak sa to ani nedá. Naozaj nie. Pravdu má Ján, keď hovorí: *"Nemilujte svet, ani to, čo je vo svete. Ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska. Ved' nič z toho, čo je vo svete, ani žiadostivosť tela, ani žiadostivosť očí, ani honosenie sa bohatstvom, nie je z Otca, ale zo sveta"* (1Jn 2, 15-16).

Krása je prostá a osobná

Skutočná krása je vnútri, v samej podstate. Nachádzame ju, keď zostúpime na tú najprostejšiu úroveň, tam, kde je všetko zjednodušené a všetko nadbytočné je preč a ostáva iba sama podstata, hlboká, pravdivá, nádherná: On za mňa dal svoj život. On mi dal svoj Život. Ja Mu dávam svoj život. Samého seba. Ako dal On mne. Dvaja ľudia - lebo preto sa Boh stal človekom. Dvaja priatelia. Bratia. Jeden vedľa druhého. Vedľa seba - lebo kvôli tomu *"zriekol sa seba samého, vzal si prirodzenosť sluhu"* (Flp 2, 7).

Nie je v tom nič falošné, nič skryté, nič komplikované, nič umelé. Ja a On. On a ja. Dvaja súrodenci, lebo On pôvodom, ja adopciu, obaja sme sa narodili z jedného Otca. Nič viac netreba. Ani slová. Ani gestá. Nič. Tu je srdce. Tu je sama podstata. Tu je krása, jej rozkoš, jej blaženosť. Krása lásky, ktorá je skutočná, pretože je prostá a preto dokonalá a úplná a pohlcuje oboch, preniká oboch, spája oboch v prostom a priamom pute bratskosti, vernosti a oddanosti - až do krajnosti, až na smrť, až za smrť, opäť v tej istej prostej až detskej samozrejmosti a priamosti. *"Veru, hovorím vám: Kto neprijme Božie kráľovstvo ako dieťa, nevojde doň"* (Mk 10, 15).

Je to prosté. Syn človeka a syn človeka. Syn Boha a syn Boha. Dve osoby, dvaja ľudia, Boh a boh. Jedna jednota. Jedna láska. Jeden vzťah. Jedna vernosť. Jedna oddanosť.

Ako o tom hovoriť? Akými slovami obsiahnuť túto hĺbku, prostotu o krásu? Ako to odovzdať? Slová nestačia. Čo môžeme je, byť znamením. Nič viac. "*Vy ste svetlo sveta. Mesto postavené na návrší sa nedá ukryť. ... Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli*" (Mt 5, 14.16).

Najprv však musíme my sami zažiariť. Navyknutí na malichernosti a faľoš pojať do seba niečo vo svojej jednoduchosti tak obrovské, tak radikálne prosté, tak priamo bezprostredné...! Dospieť do vzťahu Rodiny Boha, súrodencov jedného Otca. Od náboženstva úkonov a pravidiel a aktivít k tomu skutočnému, ktoré je osobné. Nanajvýš a hlboko osobné. Kde osobe človeka je Osoba Boha, ktorý sa pre neho stal človekom, celkom ľudsky a súčasne božsky drahá a blízka a vzácna - tak ako je osoba človeka drahá, vzácna a blízka Osobe Boha.

Toto je všetko. Tu všetko dosahuje svoju finálnu prostotu a jednoduchosť a teda plnosť a krásu.

A tak sa vraciam ako márnokratný syn, aby som po premrhanom živote uprostred vecí objavil konečne Otca. Brata. Rodinu. *Komunita sa rodí z krízy*, hovorieval M. Scott Peck. Nie kvôli kríze, ale kvôli obnaženiu, keď je v nej všetko strhané a odstránené a ostáva len to skutočné, to vnútri, to hlboké, prostý a zrazu tak úplne logický a jediný zmysel dávajúci vzťah jednoty, zdieľania, vernosti, oddanosti, dôvernosti. Nepotrebujeme krízu. Potrebujeme toto obnaženie. Očistenie. Kristus ho priniesol. V Kristovi ho máme. "*Chodíme vo svetle ako je on vo svetle, máme spoločenstvo medzi sebou a krv Ježiša, jeho Syna, nás očisťuje od každého hriechu*" (1Jn 1, 7).

Je to osobné. Všetko je osobné. Krása je osobná. Prostá a osobná. Mystika je umenie osobného. Prostého a osobného. Tak, ako askéza - pôst, chudoba,... - je umením odstraňovania všetkého nadbytočného a hlavne neosobného. Ani viera sama nemôže byť iná - iba osobná, iba dôvera. *Ako môžeš veriť Bohu? No - lebo je to môj Otec? Môj Brat? Sme Rodina? Ako inak by to mohlo byť možné? Rodina je tá, o ktorú sa dá oprieť, na ktorú sa dá spoľahnúť, ktorá neopustí!*

Je to láska - k Osobe

Kresťanstvo, ved' aj názov ho usvedčuje, nie je o veciach ani miestach. Je o Osobe. Osobe Boha, ktorý v Kristovi zostúpil k nám ako Ženích, aby sa o nás, Boh o nás, ľuďi, uchádzal ako o svoju nevestu! Neponúka nič, iba seba - aj keď v Ňom je všetko. Ponúka Chlieb, ktorým je On sám a hovorí: *"Ja som chlieb života. Kto prichádza ku mne, nikdy nebude hladovať, a kto verí vo mňa, nikdy nebude žízniť"* (Jn 6, 35). Ponúka Nebo, Kráľovstvo, ale všetkým tým je znova On sám osobne ako aj hovorí: *"Ja som pravý vinič a môj Otec je vinohradník. ... Ostaňte vo mne a ja vo vás"* (Jn 15, 1.4)!

Je to o láske. Skutočne milovať sa nedá vec, iba osoba. A skutočne byť zamilovaný sa dá v jeden čas iba do jedného, tak nás poučia odborníci. Kresťanstvo znamená takto milovať, zamilovať sa do Ženicha, *"celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou myslou"* (Mt 22, 37). Prosto sme zamilovaní do Krista, Boha, lebo nás premohla a uchvátila Jeho Krása, Krása Jeho Dobra a Lásky a Vernosti a Priamosti a Svetla a Všetkého! Sme zamilovaní, uchvátení, stratení a znova nájdení v Ňom, Ženichovi! Celým srdcom túžime *"páčiť sa Bohu"* (1Sol 4, 1), Ženichovi, nie kvôli sebe, ale pre Neho, aby On mal radosť, aby sme Mu aspoň takto mohli dať a

oplatiť, aby sme Ho takto mohli milovať - že sa Mu budeme páčiť "ako nevesta, ozdobená pre svojho ženícha" (Zjv 21, 2)!

Všetko ostatné, to, čomu hovoríme *náboženstvo*, s jeho liturgiou a sviatosťami a modlitbou a pôstom, je v tomto vzťahu nič viac a nič menej, než *svadobná komnata* Ženícha a nevesty, kde pôstom sa umývame a kráślime čnosťou a svätosťou, kde v modlitbe si spolu šeptáme a potom už len mlčky v láske hľadáme jeden na druhého, aby sme nakoniec siahli na stôl a jedli Chlieb a pili Kalich a oboje je On sám.

Ale stále je to tak prosté. Tak jednoduché: sme zamilovaní do Osoby Krista, Boha, ktorý sa kvôli tejto láske a nám stal človekom, aby sme Ho mohli ako nám podobného milovať. A On nás v Sebe robí podobnými Jemu. Takto to je. O tom to je. Dve osoby. Vlastne viac, Rosina osôb, pretože všetci, ktorí sme takto zamilovaní a v Ňom, sme v Ňom spojení aj navzájom.

*"Keby som hovoril ľudskými jazykmi aj anjelskými, a lásky by som nemal, bol by som ako cvendžiaci kov a zuniaci cimbal. A keby som mal dar prorocstva a poznal všetky tajomstvá a všetku vedu a keby som mal takú silnú vieru, že by som vrchy prenášal, a lásky by som nemal, ničím by som nebol. A keby som rozdal celý svoj majetok ako almužnu a keby som obetoval svoje telo, aby som bol slávny, a lásky by som nemal, nič by mi to neosožilo" (1Kor 13, 1-3) - pretože je to práve o láske. Nie o pravidlách. Nie o nejakom vieroučnom systéme. Iste, ak milujeme Ženícha, túžime o Ňom vedieť čo najviac, všetko, a hlavne ako sa Mu páčiť. Ale zmysel to má, len keď *milujeme!* Inak nie. K čomu by to bolo bez lásky a teda bez Ženícha?*

V Kristovi, Bohu, sme našli lásku od akej inej podobnej niet. V Kristovi. Osobe. A túto lásku, Osobu, Krista, sme si zamilovali. *Sme vo vzťahu s Kristom*, ako by to povedal facebook. Skutočne. Beznádejne. Po uši. Úplne. Sme spolu. Sme jeden v druhom. Spolu chodíme, spolu hovoríme, spolu konáme, spolu žijeme. Kocháme sa v Ňom *ako Bella Swannová* v

Edwardovi Cullenovi, už si ani nevieme predstaviť, byť bez Neho, to by sme nie radšej, ale isto zomreli. A keď počujeme, vidíme, cítime, znova a znova - a je to pre nás rajska hudba a nebeska manna -, že On nás miluje, On nás miluje!, - tak "*lahýname popolom*" (porov. sv. Gemma) strávení rozkošou lásky! On miluje mňa! Mňa osobne! Osobne! Nie v nejakej mase. Osobne! Pre mňa zomrel, pre mňa osobne. A teraz je so mnou a ja v Ňom, lebo ma miluje - a ja smiem, môžem milovať Jeho. Chápate? Môžem Ho milovať, Jeho! Dotýkať sa Ho. Byť pri Ňom! Byť s Ním! A už naveky! Kto pochopí tú rozkoš, tu blaženosť z tohto nepochopiteľného šťastia?

Aj keby sme mali prejsť ohňom a peklom a víchrom a búrkou a čeliť hnevu a nenávisti celého sveta, všetko toto už neznamená nič, nemôže zastrašiť ani otriasť srdcom milujúceho, veď "*utrpenia tohoto času nie sú hodny porovnávania s budúcou slávou, ktorá sa na nás má zjaviť*" (Rim 8, 18) - a na ktorej máme podiel a účasť v Milovanom už dnes, veď On sám tou Slávou je! On osobne!

A toto je všetko. Dve srdcia, jedna láska. Pohltení láskou istí si Jeho láskou a kúpajúci sa v jej Svetle a Kráse. Dvaja v jednom Tele. Dvaja spočívajúci jeden v druhom, zatiaľ čo svet okolo sa točí a kymáca vo svojich krčoch, však tieto srdcia už nie sú zo sveta, ani jedno. On je zhora a v Ňom už ani my nie sme zdola.

Tak sa mi Boh Kristus stal svetom, vesmírom a ja som sa stratil a našiel v Jeho Hlbine.

Čriepky III

Byť svätý tu a teraz. To je všetko. Pred ničím neutekať, za ničím sa nenaháňať, tu a teraz byť svätý, tu a teraz byť dokonalý.

***

Bežné sa človek v čase vojny modlí za víťazstvo svojich proti tým druhým. Svätý sa modlí za spasenie pre všetkých.

***

Nirvána nie je tá správna sloboda ani uvoľnenosť. Je totiž motivovaná strachom z utrpenia a strach je sebecká túžba vyhnúť sa utrpeniu a teda túžba ako každá iná. Až v Bohu je skutočná sloboda a uvoľnenosť možná. A znamením, že sa tak stalo je, že ostane iba číre dobro a láska - a pokoj a radosť ako ovocie.

***

Sme ľudia dvoch svetov

Sme vo svete, a to je ten prvý. A nie zo sveta, lebo srdcom už žijeme v Kristovi, čiže v Nebi. A On je tým druhým svetom, v ktorom žijeme a do ktorého patríme. Srdcom v Kristovi, čiže v Nebi. Telom na zemi, čiže vo svete.

A tak žijeme a pracujeme vo svete, nie kvôli sebe, hoci aj to. Ved' misia, ktorú tu máme, spoločné pozemské dobro pre všetkých a volanie všetkých k Večnému Životu, a tým je Kristus, je aj o nás, v nej sa osvedčujeme, že už sme naozaj Boží a nebeskí.

Napriek tomu sa ale vo svete necítíme doma. Už nie. Doma sme v Kristovi. Vonku sa angažujeme. Ale v Kristovi žijeme. Preto sa obzvlášť v Božom chráme, kostole, cítime doma. Tu je Kristus prítomný tými najintímnejšími spôsobmi. Rande s Bohom. Nič, iba On sám. Adorácia, kontemplácia, spočinutie v mlčaní tak plnom, bohatom, prenikavom. Áno, na tejto zemi sme najviac doma tu, kde je Ženích, náš Život, telesne prítomný a kde koná, hovorí, sýti a uzdravuje a vylieva Život v liturgii.

A tak vo svete pracujeme, pre Krista. Ale žijeme v Kristovi, v Ňom a s Ním sme doma. Svet je dielňa, zamestnanie. Kristus je domov, život. Kde je On, tam je Nebo. S Ním sme v Nebi, jedno kde vo svete to je, kedy či ako. Bez Neho sme v Peklo, bez Neho to je Peklo a nič na tom nezmení nič na svete.

Kresťanstvo je ľahké

Ľahké ako zobudenie sa, pretože zobudením je. Ako otvorenie očí. Ako nadýchnutie sa.

Je to objav, že v Božej Realite existuje len to, čo je skutočné. Žiaden strach. Ale ani veci ako postavenie a z nich plynúce večné boje a porovnávanie sa. Žiadna žiadostivosť ničoho. Všetko je. Všetko už je. Stačí byť - a milovať, ale to je jedno. Sama láska je ľahká, pretože je prasto spôsobom, ktorým sme. Spôsobom bytia. "*Boh je láska*" (1Jn 4, 8). My sme v Bohu láska, pretože sme sa "*stali účastnými na Božej prirodzenosti*" (2Pt 1, 4). Svet sa rozplynul ako oblak pary, ako zlý sen, ktorý je za nami. Ostalo len to, čo je.

Človek chápe mníchov a pustovníkov. Neutekali preč zo sveta. Nemôžete utekať odnikiaľ, kde už nie ste. Len hľadali miesto, kde by ich nič nerušilo v žití skutočného. V prostom žití prostej skutočnosti.

Zastaviť sa uprostred toho šialeného behu, prebrať sa, otriast' sa - a zísť z "trate do nikam", po ktorej nás ženie svet... Nič nechcem. Som, teda milujem. Delím sa. Prijímam. Mám rád. Milujem, teda som. Nie je v tom nič patetické. Je to za všetkou romantikou a gestami. Je to viac. Je to bytie. Samo bytie. Zemité. Prosté. Skutočné. Kus chleba nad všetky hostiny sveta.

Život s Bohom, kresťanstvo, je umenie úplného uvoľnenia sa, prostého bytia. Boh sám "*vyniesol naše hriechy na svojom tele na drevo, aby sme zomreli hriechu a žili pre spravodlivosť. Jeho rany vás uzdravili*" (1Pt 2, 24), aby sme tak "*prešli zo smrti do života*" (1Jn 3, 14). A tak púšťam smrť s jej bičmi, ktoré som doteraz považoval za život. Neženien sa. Miesto toho som. Nechávam veci, aby sa vrátili do normálu, na svoje miesto, k svojej prirodzenosti a funkcií, ktorú v skutočnom Božom svete majú. Na nič

nečakám. Nič neočakávam. Nič si nenárokujem. Nikoho nesúdim. Všetko už je. Všetko je už darované. Stačí byť.

Bez tejto samozrejmosti by sme sa zbláznili...

Agatha Christine vkladá do úst svojho hrdinu *Hercula Poirota* tieto slová: *"Na tomto svete nie je nič, čo by nemohlo byť napravené rukou všemohúceho Boha. Bez tejto samozrejmosti by sme sa všetci zbláznili."* Poirot nie je fatalista. Je muž činu. Koná. Táto viera ho nevedie k pasivite. Len k nádeji, že čo je mimo jeho síl a schopností, nie je mimo tých Božích. A k viere, že aj odporné a strašné veci, ktoré sa dejú, v konečnom dôsledku budú mať svoj zmysel a prinesú nečakané ovocie dobra. Nie kvôli sebe a už vôbec nie preto, že by tie činy boli dobré, ale preto, že to vykoná Boh. Nijako to neumenšuje ich zlo a ohavnosť. Len ukazuje, čoho je aj v takomto prípade schopný Boh. A že v konečnom súčte, tom Božom, ktorý berie do úvahy večnosť, nič a nikto nepríde skrátka.

Ak toto je viera. Dôvera Bohu, nášmu Otcovi. Stačí prísť pred Neho, Boha v Tele Eucharistie a mäsa beznádej, či dokonca strachy a úzkosti sú vyliečené. Či som toto všetko nezniesol, neprežil sám na sebe spolu s každým jedným z vás, hovorí. Či som nezniesol a neprežil a nevypil až do dňa strach, hrôzu a bolesť každej obete rovnako ako úbohosť, biedu, ohavnosť, zlobu každého ich vraha? Niesol - *"aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život. Lebo Boh neposlal Syna na svet, aby svet odsúdil, ale aby sa skrze neho svet spasil"* (Jn 3, 16-17), *"aby v sebe z tých dvoch vytvoril jedného nového človeka, a nastolil pokoj, aby v jednom tele*

skrze kríž v sebe samom zabil nepriateľstvo a zmieril oboch s Bohom" (Ef 2, 15n).

Stačí prísť pred Pána, pred Neho, v Tele Eucharistie - a strach i beznádej sa rozplynú. Bez toho by sme sa zbláznili. Alebo zatvrdili. Ale On je našou pevnou kotvou aj istotou. Ako *Hercule* konáme, koľko dokážeme a vládžeme. A ešte samozrejmejšie veríme a spoliehame sa na Neho v tom, čo už nedokážeme a je mimo náš dosah. Lebo vieme, že v konečnom súčte nikto nepríde skrátka. Ani slza sa nestratí a ani jeden dobrý skutok nevyjde nazmar, akokoľvek márný a ničotný by sa na pohľad zdal, lebo *"blahoslavení sú mŕtvi, ktorí umierajú v Pánovi, už odteraz. Áno, hovorí Duch, nech si odpočinú od svojich námah; ved' ich skutky idú s nimi"* (Zjv 14, 13).

Viera je porozumenie. Schopnosť vidieť veci komplexne, celostne, v ich úplnosti, nielen niečo, nielen časť. Bez nej by sme sa všetci zbláznili. Alebo zatvrdili ako forma ochrany pred zbláznením sa.

Frontový katolík

"Sluhovia, podriadiťte sa so všetkou bázňou pánom a nielen dobrým a miernym, ale aj zlým. Ved' je to milosť, keď niekto pre svoje svedomie pred Bohom znáša bolesti a nespravodlivo trpí." (1Pt 2, 18-19)

V tomto verši Peter vychádza z toho istého, čo inde opisuje jeho druh Pavol: *"Nás nečaká zápas s krvou a telom, ale s kniežatstvami a mocnosťami, s vládcami tohoto temného sveta, so zloduchmi v nebeských sférach"* (Ef 6, 12), a inde: *"Nedaj sa premôcť zlu, ale dobrom premáhaj zlo"* (Rim 12, 21). Po celej zemi sa tiahne frontová línia medzi Cirkvou a svetom, čiže

medzi Kráľovstvom Krista a kráľovstvom Zlého. Každý z nás stojíme na jednom mieste tohto frontu. Niektorí na ľahšom a pokojnejšom, *ako otrok, ktorý má dobrého pána*, iní na ťažšom, podobne *ako otrok, ktorý má zlého pána*. Ale jeden i druhý bojuje rovnaký boj - nie "podľa tela" proti svojmu pánovi či akémukoľvek inému človekovi, ale *za svojho pána* proti zlu, proti Zlému, aby ho vyslobodil a previedol na stranu Svetla, kde aj na neho čaká život.

Zlo nás premáha vtedy, ak pod jeho vplyvom upadneme do vnútorného smútku, beznádeje, zúfalstva. Odtiaľ je potom už len krok k nenávisti či k zatvrdeniu srdca. A keď sa tak stane, Zlý vyhral.

Práve uprostred zla, práve vtedy a tam musíme byť kvôli sebe aj kvôli nim plní svetla, plný krásy, plný Božej radosti, ktorá sa snúbi so súcitom a milosrdenstvom, plní Božieho pokoja, ktorý nie je ľahostajnosťou, ale plnosťou nádeje a istoty v Prozreteľnosť Boha, Otca všetkých ľudí. Vtedy dobrom premáhame zlo.

Ale to sa dá iba vtedy, ak sme sami pevne a isto na tej *našej* strane frontu, pevne zakorenení v Kristovi, plní Jeho Ducha. Tak, ako to sám hovorí: "*Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť*" (Jn 15, 5). Sme povolaní byť v tomto svete ako *mimozemšťania*, ako bytosti z iného sveta, ako anjeli, ktorí zostúpili do sveta a zaplnili jeho rodiny, obce, továrne, úrady, školy, parky, vlády, všetko, aby tam bojovali so zlom, premáhali tmu Svetlom Kristovým, zháňali ju a vytvárali pozdĺž celej tejto frontovej línie ostrovy Svetla, ostrovy Boha.

Čím hlbšia je tma, tým silnejšie musí byť naše svetlo. Čím viac hrôzy a ošklivosti je okolo nás, tým viac my musíme byť plní dobra a žiarit' Božou krásou, žiť v nich, žiť z nich, dýchať ich obdobne, *ako hasič uprostred dymu dýcha kyslík zo svojej masky*. Nesmieme sa dať premôcť zlu. Musíme byť

plní svetla, dobrá a krásy, aby sme práve tu, uprostred temnoty a zloby mohli premôcť zlo a osvedčiť sa ako praví bojovníci Boží, ako synovia a dcéry Kráľovstva.

Vonkajšie veci sú len kulisa tohto boja. Svet sa ďalej zmieta vo svojich kľčoch, ľudia sveta sa ďalej ruví medzi sebou o jeho čačky, a ani naše telá, stále ešte pozemské, nie sú uchránené pred ich zbraňami. Ale na tom už nezáleží. *"Nebojte sa tých, čo zabíjajú telo, a potom už nemajú čo urobiť"* (Lk 12, 4), vraví Ježiš. Veď *"pod ľudským násilím spokojne zomiera ten, komu Boh vlieva nádej, že ho opäť vzkriesi"* (2Mak 7,14). Záleží iba na jednom - zvíťaziť nad zlom a Zlým. To je všetko. Ostať plný dobra. Plný krásy. Plný svetla - *"im na svedectvo"* (Lk 5, 14). *"Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno. Ale kto vytrvá do konca, bude spasený"* (Mt 10, 22).

Adorácia. Liturgia. Modlitba. Všetko miesta, kde sa týmto svetlom a dobrom naplníme, kde to do seba nasávame. Aby sme mohli deň za dňom bojovať ten boj a zvíťaziť, *"aby ste boli bezúhonní a úprimní, Božie deti bez hany uprostred zvrhého a skazeného pokolenia, medzi ktorým svietite ako svetlá na svete"* (Flp 2, 15). *"Kto zvíťazí, zdedí toto; a ja budem jeho Bohom a on bude mojím synom. Ale zbabelci, neveriaci, poškrvnení,... budú mať podiel v jazere horiacom ohňom a sírou; to je tá druhá smrť"* (Zjv 21, 7-8).

Dokonalá sloboda...

... vedie k dokonalej láske, čiže k svätosti. A *"túto slobodu nám vydobyl Kristus"* (Gal 5, 1).

Je to sloboda človeka, ktorý už dorazil do cieľa, veď sám náš Otec "*nás vytrhol z moci tmy a preniesol do kráľovstva svojho milovaného Syna, v ktorom máme vykúpenie, odpustenie hriechov*" (Kol 1, 13-14) a sám Ježiš potvrdzuje, že každý "*kto počúva moje slovo a verí tomu, ktorý ma poslal, má večný život a nepôjde na súd, ale prešiel zo smrti do života*" (Jn 5, 24). Už len dorastáme do tohto daru, ktorý nám už bol daný. A sám tento rast je ľahký a radostný, veď "*je to tak, ako keď človek hodí semeno do zeme; či spí alebo vstáva, v noci či vo dne, semeno klíči a rastie a on ani o tom nevie*" (Mk 4, 26-27).

Je to sloboda človeka, ktorý sa už ničoho nebojí, ani Boha, veď sa stal jeho Otcom a Vykupiteľom, miluje ho a on Jeho a táto "*láska vyháňa strach, lebo strach má v sebe trest, a kto sa bojí, nie je dokonalý v láske*" (1Jn 4, 18); ani sveta, veď náš "*Otec... je väčší od všetkých a nik ich nemôže Otcovi vytrhnúť z ruky*" (Jn 10, 29) - tých, ktorí sú Jeho deťmi.

Za ničím sa neženieme. Pred ničím neutekáme. Vlastne ani o nič neusilujeme. Hriech je ovocím strachu a žiadostivosti a tie sú ovocím opustenia Boha. V Bohu mizne jedno i druhé - a s tým mizne aj hriech. Preto Ján hovorí: "*Láska k Bohu spočíva v tom, že zachovávame jeho prikázania. A jeho prikázania nie sú ťažké. Veď všetko, čo sa narodilo z Boha, premáha svet. A tým víťazstvom, ktoré premohlo svet, je naša viera. Kto ostáva v ňom, nehreší; kto hreší, ten ho nevidel, ani nepoznal. Nik, kto sa narodil z Boha, nehreší, ale chráni ho ten, ktorý sa narodil z Boha, a Zlý sa ho nedotkne*" (1Jn 5, 3-4; 3, 6; 5, 18). Viera je skutočná vtedy, ak vedie k takejto láske, inak sme v Boha a Bohu ešte neuverili. Láska vedie k slobode. Sloboda vedie k svätosti, k dokonalosti v láske, k dokonalosti samej, v ktorej v slobode a radosti a bez vnútorných prekážok rastieme.

Svätosť je návrat k prirodzenosti. K normálnosti. Zobudenie sa zo zlého sna, ťaživej mory sveta. Svätosť je touto normálnosťou, svätosť je touto prirodzenosťou. Žiadostivosť, strach, z nich plynúce beznádej, zbytočné

ohľady,... v Bohu je toto všetko preč. Táto sloboda je na dosah ruky. Stačí uveriť. *"Ako ste teda prijali Krista Ježiša, Pána, v ňom žite: v ňom zakorenení a na ňom postavení, upevnení vo viere, ako ste sa naučili, a vynikajte vo vzdávaní vďaky"* (Kol 2, 6-7)!

Je, ako má byť. Všetko skončilo, aby sa mohlo všetko začať. *"Vyčistite starý kvas, aby ste boli novým cestom. Ste totiž akoby nekvasený chlieb. Ved' bol obetovaný náš veľkonočný Baránok, Kristus. Preto slávme sviatky nie v starom kvase ani v kvase zloby a nepravosti, ale s nekvaseným chlebom čistoty a pravdy"* (1Kor 5, 7-8). A všetko toto je v Kristovi. V ňom osobne. Doslovné v ňom.

Existuje len teraz

A len tu. *Hic Rodos, hic salta*, tu je Rhodos, tu skáča, hovorí legendárny výrok staroveku. Tu je Kráľovstvo. Tu a práve teraz. Tu je Boh, Kristus Ježiš. Práve tu a práve teraz. Tu je miesto a čas svätosti. Tu je miesto a čas páčiť sa Bohu, milovať Boha, slúžiť v láske Milovanému. *"Teraz je súd nad týmto svetom"* (Jn 12, 31), teraz a tu. Práve prebieha. Tu a teraz sme súdení so svetom - ak len o nás neplatia slová Krista, že *"kto počúva moje slovo a verí tomu, ktorý ma poslal, má večný život a nepôjde na súd, ale prešiel zo smrti do života"* (Jn 5, 24). Potom nie sme súdení, pretože už sme v Bohu a žijeme život Boha, ale aj to sa deje práve tu a práve teraz.

Sme slobodnú, oslobodení od žiadostivosti i strachu. Oslobodení pre prítomnosť, pre realitu, pre skutočnosť, ktorá práve je a ktorá je len práve. Len tým musíme naozaj byť, už veriaci, obrátení, rozhodnutí, *prejdení* zo sveta do Života. Potom je svätosť naozaj prirodzená a ľahká, pretože sa žije a deje len tu a len teraz, v tomto jednom malom kúsku a nebráni jej ani

strach, ani túžba po inom, neskutočnom, čo nie je ani tu, ani teraz. Ved' tu a teraz máme Všetko! A tak je nielen ľahká, ale prináša aj uľahčenie, ved' je tak prirodzená a samozrej má! A prináša so sebou ľudskú radosť a nadávkou k tomu Božskú blaženosť, ved' sám Boh je tu!

Práve tu a práve teraz je miesto a čas, kde môžeme byť s Milovaným, kde Ho môžeme milovať, slúžiť Mu s radosťou a vďačnosťou, páčiť sa Mu, byť s Ním a v Ňom byť aj navzájom. Nič veľké a predsa tak veľké! Tu, pod nosom, je, čaká na nás Nebo, aby sme v ňom žili. Aby sme ho žili. Tu ži svoj život. Tu a tak. Prebudený. To je mystika. Žiť, kým iní spia. Vidieť, kým iní snívajú. Byť, kým iní ešte stále blúdžia a ešte len hľadajú. Svetlo v tme, mesto na návrší uprostred hmiel. *Štyri té:* Tu. Teraz. To. Ty. V Ňom. Zastav sa, človeče, aby si mohol ísť, aby si šiel!

"Milovaní, ak nám srdce nič nevyčíta, žijeme v pokoji s Bohom skrze nášho Pána Ježiša Krista." (1Jn 3, 21; Rim 5, 1)

Čo sa dá povedať o Bohu?

"Keďže sa [uzdravený] pridržal Petra a Jána, zbehol sa k nim do stĺporadia, ktoré sa volá Šalamúnovým, všetok užasnutý ľud. Keď to Peter videl, prehovoril k ľudu: "Mužovia, Izraeliti, čo sa tomu divíte a prečo hľadáte na nás, akoby sme boli vlastnou mocou alebo nábožnosťou urobili, že tento chodí? Boh Abraháma, Boh Izáka a Boh Jakuba, Boh našich otcov, oslávil svojho Služobníka Ježiša!" (Sk 3, 11-13)

Ako by mohli nejaké slová vystihnúť Krista, Boha, Jeho Krásu? Žiadne slová nestačia, sú tak obmedzené, ba hrubé a neohrabané, *akoby sme stáli pred úlohou kamennou sekerou opraviť hodinky alebo kusom dreva namaľovať miniatúru*. Ale ani ich netreba.

O Bohu by mal hovoriť náš život. Ja viem, je to klišé. Asi akoby som povedal: *Hej, polepšite sa!* Ale to nie je ono. Ján hovorí: "*Každý, kto má túto nádej v neho, usiluje sa byť čistý, ako je on čistý. ... Kto ostáva v ňom, nehreší; kto hreší, ten ho nevidel, ani nepoznal*" (1Jn 3, 3.6). Ak hľadáme na Krásu Krista Boha, nie telesnými očami ale inou *hlbinou duše*, ktorá je schopná vidieť Boha akosi bytostne, potom sme uchvátení a túžime sa Mu podobat', aby sme Mu mohli patriť, byť s Ním podobní s Podobným. A čím viac sa to deje, čím viac nás takto preniká a my s odvahou viery opúšťame svet a usilujeme "*zachovať sa nepoškvrneným od tohoto sveta*" (Jak 1, 27) aby sme žili pre Neho, tým viac z nás táto Jeho Krása žiari. Z výrazu tváre, slová, gesta, to všetkého. Tak, ako čítame hoci aj o Mojžišovi, že po stretnutiach s Bohom "*Izraeliti zakaždým videli Mojžišovu tvár a Mojžišovi tvár žiarila*" (Ex 34, 35). Duch k tomu ešte občas pridá aj nejaké to znamenie, zázrak - ako u Petra a Jána. Dost' na to, aby každý mohol vidieť, cez nás ako cez zrkadlo, odlesk Pánovej Krásky a Slávy.

Potom stačí už len komentár. Na to slová stačia. Nemusíme hovoriť, opisovať Boha našim nemotorným jazykom. Stačí len ukázať a povedať: To Boh. To Ježiš Kristus. To je Jeho dielo. Jeho Krása.

Kresťanstvo je ako tanec...

Hľadáme na krásu, vír pohybu, vidíme v duchu všetku tú ladnosť a cítime radosť a rozkoš, ktorú v sebe nesie - ale keď to skúsime, zistíme, že telo to vôbec nevie, každý jeho pohyb je neohrabaný, hrubý, nemotorný a škaredý. Vidíme to, v duchu, ale nijako a v ničom to nevieme uskutočniť navonok, samo telo je nezvyknuté, nevytrénované, neschopné niečoho tak krásneho a ladného.

S Božím synovstvom je to práve tak. Vidíme v duchu jeho krásu a nádheru, uchvacuje nás, túžime po nej, dychtíme. Ale keď ju skúsime začať konať a žiť, zistíme, že to vôbec nevieme. Naša osobnosť je rovnako hrubá a neohrabaná, naše slová umelé a nemotorné, staré návyky, vyjazdené koľaje, staré spôsoby, to všetko je ako *stuhnuté a ťažkopádne telo drevorubača, ktorý sa v ťažkých bagančiach na rúbanisku pokúša o balet*. Zisťujeme, že aj vieme, aj vidíme, ale navonok vôbec nedokážeme. Každý pohyb, každé slovo, každá reakcia, všetko je zle. Sama naša osobnosť, starý človek, ktorým stále sme, je úplne mimo.

Vtedy začíname konečne chápať, že sme naozaj učenici. Čaká nás učenie - nie vedomostí, aj keď sprvu aj to, ale hlavne samého života a osobnosti. Nie z kníh, hoci sprvu aj to, ale ešte viac hľadením na Pána, na Jeho Krásu, keď v Ňom ako v zrkadle vidíme seba, svoje dokonalé a pravé Ja, ktoré nám bolo v krste darované. Konečne chápeme, že nás čaká skutočný a vytrvalý tréning, "*vyzlečením hriešneho tela*" (Kol 2, 11) počnúc, aby sme mohli "*obliecť si nového človeka, ktorý je stvorený podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti*" (Ef 4, 24) - a to je proces, ktorý trvá čas a vyžaduje práve

tento tréning. *Úplne rovnako, ako musí denne tvrdo trénovať tanečník, aby to, čo už dokonale vidí vo svojej mysli, naučil aj svoje telo.*

A tak hľadáme na Pána, v rozjímaní, v modlitbe i v Eucharistii - veď krása, ku ktorej smerujeme, sa nám tu daruje ale aj zjavuje: byť všetkým tým, čím je Boh, ktorý sa pre nás stal Chlebom. A tak Eucharistia sa stáva našou učiteľkou, pretože sám Učiteľ v nej završuje svoje Dielo. Učíme sa - jej prijímaním, hľadením, nasávaním do seba tej neskutočnej krásy a čírosti svätosti Pána, naplňame sa ňou, aby sme si na ňu navykli, zapustili v nej korene, zrastali s ňou, stavali sa jej stále viac podobní, ako aj Písmo vraví, že *"s odhalenou tvárou hľadáme ako v zrkadle na Pánovu slávu a Pánov Duch nás premieňa na taký istý, čoraz slávnejší obraz"* (2Kor 3, 18). Najprv musíme v mysli spoznať, zakúsiť aké to je, potom to naučiť doslova aj naše telo. Trávenie času s Pánom, v adorácii, kontemplácii, je pre toto zásadné.

Cirkev je cieľ všetkých vecí

To vedeli už starí kresťania. Dnes to zasa objavujeme my...

Keď uveríme, prijmeme Ducha, tak samozrejme zatúžime začať žiť Boží Život. Nielen navonok, v láske ktorá slúži, ktorá sa angažuje za dobro všetkých, ktorá svedčí o Kristovi. Ešte viac túžime žiť to, čo ohlasujeme, sám vnútorný Trojičný Život Boha, Jeho nádhernú a blaženú Jednotu. Nakoniec, ako by sme mohli o ňom vydávať svedectvo a pozývať doň iných ľudí, keby sme ho sami nežili?

A tak túžime po spoločenstve. Nie hocijakom, ale spoločenstve v Duchu, spoločenstve jedného Tela. Po spoločenstve Cirkvi. Je jedno kde a s kým, je jedno ako a čo budeme spolu robiť. Dôležité je, aby sme vďaka tomu mohli vzájomne v Kristovi takýmto spoločenstvom byť. Lebo ono je Božím Životom na zemi. Len v ňom je možné začať žiť Spásu, Nebo - a ostať v ňom už naveky, aj po tom, "*keď sa tento stánok — náš pozemský dom rozpadne*" (2Kor 5, 1).

Ako to, že sme to tak dlho nechápali? Ako to, že to toľkí nechápu stále? Ako to, že toľkí ľudia tvrdia, že chcú do Neba a žiť v Nebi a súčasne pred Nebom na zemi, spoločenstvom a jednotou Cirkvi v Cirkvi, utekajú a vyhýbajú sa mu a majú to dokonca za niečo, čo ich obťažuje a na čo nemajú "popri dôležitejších veciach" tohto pomimuteľného sveta čas?

V spoločenstve ožívame a vstávame z mŕtvych s Kristom podľa Daru, ktorý sme v krste dostali. Bez spoločenstva zomierame. Krst ostáva nepoužitý a Eucharistia namiesto toho, aby z nás urobila Jedno Telo Krista, v nás vychádza nazmar...

Všetko, čo nám Kristus získal a daroval, všetko, čo sme dostali a prijímame od Boha, tu je na to, k tejto jedinej veci, o ktorú sa za nás modlil Ježiš v ten Večer: "*aby všetci boli jedno, ako ty, Otče, vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás jedno, aby svet uveril, že si ma ty poslal. A slávu, ktorú si dal mne, ja som dal im, aby boli jedno, ako sme my jedno — ja v nich a ty vo mne. Nech sú tak dokonale jedno, aby svet spoznal, že si ma ty poslal a že ich miluješ tak, ako miluješ mňa*" (Jn 17, 21-23). Všetko je a existuje kvôli tomu. Toto je dôvod všetkého. Toto je cieľ všetkého. Toto je zmysel všetkého. A kvôli tomuto, tejto jednote, možnosti naučiť sa ju a žiť ju, sme sa stali kresťanmi, len preto, aby sme toto v Kristovi mohli! Toto, táto jednota, JE kresťanstvo. Toto, táto jednota, završená v Kristovi a oslávená Otcom, JE Nebo, JE Spása! O ňu jedinú ide! Len tak a preto "*vieme, že sme*

prešli zo smrti do života, lebo milujeme bratov. Kto nemiluje, ostáva v smrti"
(1Jn 3, 14).

A teraz sa pozrime na to, čo sme s týmto Darom a cieľom všetkého urobili!
Nie je Vám do plaču, na zomretie?

"Som ako pelikán na púšti, ako kuvik uprostred zrúcanín." (Ž 102, 7)

*"Slzy ronila moje oči, neprestávajú noc a deň, lebo veľká skaza stihla pannu,
dcéru môjho ľudu, rana veľmi bolestná."* (Jer 14, 17)

Celé je to o tom: Čisté srdce

"Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha" (Mt 5, 8) - pretože len tí, ktorí sú čistí srdcom, vedia a dokážu uskutočniť toto Ježišovo: *"Kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som ja medzi nimi"* (Mt 18, 20). A tam, v spoločenstve, ktoré je *skonkrétne* cirkevného communia, ako vraví Ján Pavol II., *zažívajú Boží prísľub: "Dám im srdce, aby ma poznali, veď ja som Pán; budú teda mojím ľuďom a ja im budem Bohom, pretože sa vrátia ku mne celým svojím srdcom"* (Jer 24, 7).

Čisté srdce. Oslobodené Kristom. "Ježiš im povedal: *"Veru, veru, hovorím vám: Každý, kto pácha hriech, je otrok. A otrok neostáva v dome navždy; navždy ostáva syn. Až keď vás Syn vyslobodí, budete naozaj slobodní"* (Jn 8, 34-36). Oslobodení od každého strachu, oslobodenia od každej žiadostivosti, ostáva v srdci už iba láska. Preto takýto človek čistého srdca môže, ale aj naozaj dokáže ostať v dome Boha navždy. Žiadostivosť by tento

dom rozvrátila, preto *"nič poškvrnené, nik, kto sa dopúšťa ohavnosti a lži, doň nevojde"* (Zjv 21, 27). A strach by nás z neho aj tak vyhnal preč. Ale tam, kde ich viac niet, kde je čisté srdce, tam sú *"blahoslavení tí, čo šíria pokoj, lebo ich budú volať Božími synmi"* (Mt 5, 9), veď *"ovocie spravodlivosti sa zasieva v pokoji pre tých, čo šíria pokoj"* (Jak 3, 18) - a ním je sám Večný Život.

Čisté srdce je krásne. Nádherné. Hodné túžby, hodné obety, hodné všetkého. Poškvrnené srdce vidí vlastné žiadosti a je plné strachu. Nevie vidieť Boha, lebo Boh je úplne iný. Čisté srdce vidí Boha, podobné Podobného. Čisté srdce je srdcom Cirkvi a Cirkev je domom čistého srdca.

Milosťou Krista očistiť svoje srdce a začať žiť život čistého srdca je prvý krok k tomu, aby sme zhromaždili spoločenstvo čistých srdc, spoločenstvo Cirkvi - a uvideli konečne Boha medzi nami. *"A tak ospravedlnení z viery, žijeme v pokoji s Bohom skrze nášho Pána Ježiša Krista"* (Rim 5, 1) a konečne Ho opravdivo rozpoznávame aj v Chlebe Života, aj tam nám Ho dovedy zastierali nečistoty a poškvrny zraku nášho srdca.

Kvôli tomuto a takto sme kresťanmi

"Tí, čo patria Kristovi Ježišovi, ukrižovali telo s vášňami a žiadosťami." (Gal 5, 24)

"V láske niet strachu, a dokonalá láska vyháňa strach." (1Jn 4, 18)

Žijeme vo svete, kde vzťahy medzi ľuďmi sú aké sú, lebo im vládne žiadostivosť a strach a v rámci tohto sveta to inak ani byť nemôže, pretože sám život je boj - o niečo a proti niečomu. Jedno, či ten boj sa prejaví ako vojna, ako obchod a konkurencia alebo ako súťaž a súperenie, je tu - a s ním sebestvo a pýcha.

To, čo z nás urobilo kresťanov, je objav Nového sveta, v ktorom veci sú inak. Vďaka novej dimenzii - a tou je sám Boh - sa stali možnými vzťahy, ktoré už nie sú poznačené ani strachom, ani žiadostivosťou. Miesto toho sa objavuje zdieľanie, láska, jednota. Je to čosi revolučne nové - a neskutočne krásne. Tu poznávame, že k tomuto sme stvorení a volaní a svet, v ktorom sme doteraz žili, bár aj sme ho považovali za normálny a boli sme naň zvyknutí, je nám v skutočnosti cudzí. Však nám to aj liezlo na psychiku!

Rozhodli sme sa teda postaviť svoj život na Bohu a presťahovať sa, zatiaľ ešte iba srdcom, do tohto nového sveta. Sme kresťanmi, lebo túžime spoločne ako Cirkev žiť už takto. Po novom. Normálne. Krásne. Chceme takto žiť a preto sa zhromažďujeme všetci, ktorí máme toto poznanie a túto túžbu, aby sme takto spoločne žili, aby sme sa naučili takto žiť, aby sme sa k tomu osmelili vo viere a aby sme k tomu boli uzdravení Božou láskou, ktorá prekonáva našu žiadostivosť a vyháňa z nás strach. Ovocím je blaženosť Neba, lebo *toto* je Nebo, "*tento dokonalý život s Najsvätejšou Trojicou, toto spoločenstvo života a lásky s ňou, s Pannou Máriou, s anjelmi a so všetkými blaženými sa volá „nebo“*. *Nebo je posledný cieľ človeka a splnenie jeho najhlbších túžob, stav vrcholnej a definitívnej blaženosti*" (KKC 1024).

Od strachu a žiadostivosti očistené srdce, srdce dieťaťa, dokáže takto žiť - a teda byť v Bohu a vidieť Boha. Je čisté, čiže sväté, čiže dokonalé v láske. A súčasne radostne chudobné v duchu, lebo z pozlátok sveta už vyrástlo, už precitlo z jeho horúčky. V strede je Kristus, Boh. Od Neho a skrze Neho je čisté srdce. A skrze čisté srdce je spoločenstvo jednoty a lásky Boha a ľudí,

spoločenstvo Cirkvi v Kristovi, ktorého Telom je. Tak si nás On sám vo svojom Srdci privtelil.

Svätosť tromfne všetko

Inak by si človek zúfal. Bolo by skvelé žiť v Cirkvi, kde by farári a biskupi boli vždy vskutku Boží muži a nie klerikálni úradníci s prvkami narcizmu (ale zase, na tom máme podiel aj my, 'dole", lebo si ich tak akoby vychovávame). Lenže to tak nie je. Je ľahké nad tým nariekať a sťažovať sa, že sa nič nedá robiť, lebo diecéza v lepšom prípade nedokáže reálne podporiť pastoračia svojich farností, v horšom prípade tomu vyslovene prekáža a škodí - či analogicky farár. Ale čo z toho?

V Písme je vždy vidieť isté napätie medzi Chrámom a medzi prorokmi. Práve proroci sú tí, ktorí sú nástrojom obnovy a zaistujú, že inštitúcia Chrámu nesplesnivie a nepadne úplne, ale je znova a znova vyrušovaná a tak obnovovaná, často aj napriek jej odporu. V NZ epoche Dejín spásy nositeľmi tejto obnovy sú svätci - často rehoľníci. *Cluny, František, Dominik, Ignác, Vianney,...* Až na výnimky nie kardináli. Nie biskupi. Tí plnia nesmierne dôležitú úlohu, keď toto dielo Ducha následne absorbujú a pretavia často cez koncily a synody do niečoho, čo sa natrvalo stane súčasťou pokladu Cirkvi a ovplyvní jej neomylné smerovanie k Omega, jej Ženichovi, Kristovi Vzkriesenému. Ale samotný impulz je takmer vždy *prorocký*. Jeho nositeľom nie je úradník, ale *svätec*.

Chceš inú a lepšiu Cirkev? Nečakaj na biskupa, že to nejako organizačné zariadi. Niekedy sa zdá, akoby nám to cez konkrétne osoby v Cirkvi Pán až nástojčivo pripomínal - že toto nie je tá pravá cesta. Chceš zmenu? Uver Ty sám, brat, sestra, farár! Uver a obráť sa, celým srdcom, skutočne! "*Bud'te aj*

vy svätí vo všetkom svojom počinaní" (1Pt 1, 15). "Je azda Pánova ruka prislabá" (Nm 11, 23)? A "zlorečený je muž, ktorý dôveruje v človeka a telo urobil svojou oporou, ale od Pána sa mu srdce vzdialilo" (Jer 17, 5).

Svätosť. Čisté srdce. Srdce dieťaťa. Srdce, ktoré už vyrástlo zo špekulovania, z komplikovania vecí, zo strachu a pochybností. Srdce, ktoré vyrástlo a dozrelo k prostej a tak samozrejmnej viere, dôvere, nádeji. Srdce, ktoré dorástlo do dieťaťa Otca, ktoré už prekročilo hranicu, ktoré už žije Doma, u svojho Otca, v logike Kráľovstva, v logike lásky Otca a úplne samozrejmnej v logike dôvery Otcovho milovaného dieťaťa!

Na pohľad sa takýto človek môže ľuďom sveta a aj ešte neobráteným ľuďom v Cirkvi javiť ako niečo detinské, naivné, príliš neučené a prosté. Prekvapenie? "*Čo je svetu bláznivé, to si vyvolil Boh, aby zahanbil múdrych, a čo je svetu slabé, vyvolil si Boh, aby zahanbil silných*" (1Kor 1, 27), lebo veľkosť podľa Boha sa svetu javí ako malosť a slabosť a naopak, veľkosť a sila podľa sveta je v meradlách Kráľovstva nezrelosť, detinskosť, slabosť a malosť. "*Zvelebujem ťa, Otče, Pán neba i zeme, že si tieto veci skryl pred múdrymi a rozumnými a zjavil si ich maličkým. Áno, Otče, tebe sa tak páčilo. Môj Otec mi odovzdal všetko. A nik nevie, kto je Syn, iba Otec, ani kto je Otec, iba Syn a ten, komu to Syn bude chcieť zjaviť*" (Lk 10, 21-22) - svojim bratom a sestrám, súrodencom. "*Lebo čo je u Boha bláznivé, je múdrejšie ako ľudia, a čo je u Boha slabé, je silnejšie ako ľudia*" (1Kor 1, 25). V tom spočíva naša nádej.

Tak ako existuje asi len jeden liek na klerikalizmus a tým je uverenie a obrátenie (hoci keby veľmi chceli, mohol by si hocikto, farár či biskup, synodálne správanie prosto aspoň navonok *nacvičiť* ako formu techniky, nakoniec, *vo svetskej sfére to mnohí lídri a manažéri dokážu aj bez viery a obrátenia, len tomu hovoria vo svojej reči tímový duch a tímová práca*), tak aj jedinou skutočnou zbraňou proti úpadku a jediným skutočným nástrojom skutočného rastu Cirkvi a spásy ľudí je svätosť. Táto prostá svätosť jedného

prostého človeka, svätosť na pohľad tak slabá a pritom silná, na pohľad detská a pritom jediná dospelá a zrelá. Svätosť a jej prostota, pre ktorú sa (po fiasku v Aténach?) rozhodol aj sám veľký Apoštol, keď píše: "*Keď som prišiel k vám, bratia, neprišiel som vám zvestovať Božie tajomstvo vysokou rečou alebo múdrosťou. Rozhodol som sa, že nechcem medzi vami vedieť nič iné, iba Ježiša Krista, a to ukrižovaného. A bol som u vás slabý, bojzlivý a veľmi prestrašený. Moja reč a moje ohlasovanie nespočívali v presvedčivých a múdrych slovách, ale v prejavocho Ducha a moci, aby sa vaša viera nezakladala na ľudskej múdrosti, ale na Božej moci*" (1Kor 2, 1-5). A ani svoje poznanie už neodvodzuje z kníh, ale vysvetľuje, že "*medzi dokonalými hovoríme aj múdrosť — no nie múdrosť tohoto veku ani múdrosť kniežat tohoto veku, ktoré spejú k záhube, ale hovoríme tajomnú Božiu múdrosť, ktorá bola skrytá a ktorú Boh pred vekmi určil nám na slávu*" (1Kor 2, 6-7). Dozrel. Aj on. Preto je veľký, už Božou veľkosťou, ako sám svedčí: "*Preto mám záľubu v slabostiach, v potupe, v núdzi, v prenasledovaní a v úzkostiach pre Krista; lebo keď som slabý, vtedy som silný*" (2Kor 12, 10).

Toto je voľba. Na našu spásu. Na spásu ľudí okolo nás. Na vzrast Cirkvi, Ten skutočný. Na slávu Boha, nášho Otca. V kresťanstve vlastne iná ani neexistuje, pretože toto je prvé povolanie každého kresťana a jediný cieľ všetkého a každého: "*Všetci veriaci v Krista akéhokoľvek povolania a stavu, vystrojení takými a takými spasiteľnými prostriedkami, sú Pánom povolaní, každý svojou cestou, na takú dokonalú svätosť, ako je dokonalý sám Otec*" (Lumen gentium 11). Paradoxne aj v Cirkvi platí, že ťažké časy sú semeniskom svätých.

Svätá uvoľnenosť, prostá nádej, neskalená radosť dieťaťa, ktoré nič vonkajšie nemôže nijako ovplyvniť, pretože vyrastajú už len a jedine z "*Otca svetiel, u ktorého niet premeny ani tieňa zmeny*" (Jak 1, 17). Voľba, rozhodnutie dorásť do dieťaťa, "*aby sa vaša viera a nádej upínali na Boha*" (1Pt 1, 21).

Adresátni Evanjelia sú hriešnici

Hriešnik je človek, ktorý nesúdi, lebo je hriešny. Preto aj spoločenstvo sa dá vytvoriť iba medzi hriešnikmi, iba medzi nedokonalými ľuďmi, inak to nejde. Kým nemáme toto povedomie, tak budeme miesto počúvania hovoriť, budeme miesto súcitu súdiť, odsudzovať, ohovárať.

Hriešnik je človek, ktorý vie, že nie je lepší a preto nesúdi. Kým nemáme toto vedomie, tak si stále myslíme, že sme v niečom lepší, stále sa snažíme vyzeráť, cítiť sa lepší od ostatných, stále sa porovnávame. Odtiaľ je potom nevraživosť a všetko zlo.

Ježiš hovorí: "*Neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnikov, aby sa kajali*" (Lk 5, 32). Asi preto, že len hriešnik je pripravený a schopný obrátiť sa. *Spravodlivý" nie. "Spravodlivý" bude súdiť a obhajovať sa. Hriešnik je pripravený. Preto aj spoločenstvo môžeme vytvárať iba z hriešnikov - tak, *ako anonymní alkoholicy*. Takisto nie-anonymní hriešnici v Cirkvi, ľudia zlomení, ľudia, ktorí túžia po spáse a po vykúpení.

Preto sú *farizeji* stratení, pretože sa považujú za dobrých a nemyslia si, že by potrebovali záchranu. Až keď pochopia a príjmu, že sú *hriešnici*, môžu sa zachrániť. Preto sú stratení aj *zákonníci*, pretože si naivne myslia, že vedia a chcú všade a všetkých učiť a súdiť. Až keď pochopia, sú pripravení začať sa učiť, stať sa *deťmi* a ako deti ešte len žiakmi, *učeníkmi*.

V skutočnom spoločenstve Cirkvi vládne presne táto radosť zachránených, omilostených hriešnikov, stratených a znova nájdených synov, ktorí sa navzájom delia s touto radosťou a tešia sa zo svojej záchrany, veď stačilo

malo a boli by zahynuli - naveky! Smejú sa z vlastnej hlúposti a z vlastnej veľkosti a dôležitosti, na ktorej si vtedy tak hrozne zakladali. A vládne tu aj dychtivosť učiť sa, veď pred nami sú veci úžasné, ale súčasne aj nové, neznáme. Čaká nás obrovská práca a my sa plní odhodlania do nej púšťame a učíme sa tomu úplne novému: byť *synmi a dcérami Otca, byť bohmi!*

Oná "oltárna výzva", obvyklá u niektorých odlúčených bratov, má niečo do seba. Nie v tej formálnej podobe, aká sa u nich objavuje, ale v tom, že ako zhromažďoval Ježiš okolo seba hriešnikov, aj v Cirkvi sú našimi adresátmi hriešnici. Nie v zmysle, že takí sú (to sme všetci), ale v zmysle, že to už *vedia* a už si to aj *priznali*. A takýto zlomení ľudia, plní ľútosti, ako onen *stratený a nájdený syn z podobenstva*, sú tí, ktorí sú pripravení počúť Evanjelium, prijať ho, uveriť, obrátiť sa a vstúpiť do Rodiny Otca, do spoločenstva Cirkvi. Na to by sme mali aj v pastoračnej praxi neustále pamätať!

"Prišiel aj do Nazareta, kde vyrástol. Podľa svojho zvyku vošiel v sobotu do synagógy a vstal, aby čítal. Podali mu knihu proroka Izaiáša. Keď knihu rozvinul, našiel miesto, kde bolo napísané: "Duch Pána je nado mnou, lebo ma pomazal, aby som hlásal evanjelium chudobným. Poslal ma oznámiť zajatým, že budú prepustení, a slepým, že budú vidieť; utláčaných prepustiť na slobodu a ohlásiť Pánov milostivý rok." Potom knihu zvinul, vrátil ju sluhovi a sadol si. Oči všetkých v synagóge sa upreli na neho. A on im začal hovoriť: "Dnes sa splnilo toto Písmo, ktoré ste práve počuli." (Lk 4, 16-21) - lenže v ten deň zjavne nikto taký v synagóge nesedel, len množstvo "spravodlivých sudcov". A tak v ten deň tam nebolo nikoho, kto by bol pripravený zachrániť sa, ako čítame ďalej: *"Všetkých v synagóge zachvátil hnev. Vstali, vyhnali ho z mesta a viedli ho až na zráz vrchu, na ktorom bolo ich mesto postavené, a odtiaľ ho chceli zhodiť. Ale on prešiel pomedzi nich a odišiel"* (Lk 4, 28-30).

"Duch Pána, Jahveho, je na mne, pretože ma Pán pomazal, poslal ma hlásať radosť ubitým, obviazať zlomených srdcom, zajatcom ohlásiť slobodu a spútaným oslobodenie" (Iz 61, 1). Áno, tak to Boh robil vždy a inak sa to ani nedá. Ohlasovať Evanjelium znamená ohlasovať Božie milosrdenstvo a Božiu spásu. Budovať Cirkev znamená zhromažďovať hriešnikov, ktorí pochopili, že potrebujú zachrániť a znova sa narodiť a rozhodli sa preto Evanjelium prijať. Cirkev je Rodina zachránených hriešnikov, nie zaslúžilých farizejov! Ohlasovať Evanjelium a volať hriešnikov do Rodiny Otcovho Milosrdenstva, plnej radosti zachránených!

"Amasiáš povedal Amosovi: "Chod', jasnovidec, ujdí do júdskej krajiny, tam jedz chlieb a tam prorokuj! ... Amos odpovedal Amasiášovi: "Nie som prorok, ani nie som syn proroka, ale som pastier a narezávač poľných fíg."" (Am 7, 12.14). Či to nie je to, čím sme aj ako kňazi a pastieri? Dovtedy, pred obrátením, pyšní a namyslení. Potom však už len "hriešnici spolu s vami," ako hovorí Augustín, keď sa stal biskupom. Podľa slov Krista: *"Vy sa nedávajte volať Rabbi, lebo len jeden je váš Učiteľ, vy všetci ste bratia. ... Ani sa nedávajte volať Učiteľmi, lebo len jediný je váš Učiteľ, Kristus"* (Mt 23, 8.10). Kňaz či laik, farár či veriaci, všetci sa spolu rovnako učíme a všetci máme rovnako len jedného spoločného Učiteľa a Záchrancu, Krista, lebo všetci rovnako sme učeníci, deti, omilostení a zachraňovaní hriešnici. *"Lebo niet rozdielu: ved' všetci zhrešili a chýba im Božia sláva; ale sú ospravedlnení zadarmo jeho milosťou, vykúpením v Kristovi Ježišovi"* (Rim 3, 22-24).

Iba hriešnik sa dokáže stať dieťaťom. Iba on. *"Veru, hovorím vám: Ak sa neobrátite a nebudete ako deti, nevojdete do nebeského kráľovstva. Kto sa teda poníži ako toto dieťa, ten je najväčší v nebeskom kráľovstve"* (Mt 18, 3-4). Obrovské uľahčenie, ľahkosť dieťaťa, ktoré odhodilo dospelácky plášť dôležitosti a veľkosti a s radosťou žije fakt, že všetko záleží na Otcovi, že

On je všetko a ono je nič, *milované nič* svojho Otca! A iba deti môžu, vedia tvoriť rodinu a žiť v Rodine Otca.

Som hriešnik... Zachránený hriešnik! Cítite, aké obrovské uľahčenie a oslobodenie v tomto poznaní a priznaní je? Aká radosť je v tom, byť v Cirkvi, čiže v spoločenstve otvorene nedokonalých ľudí, ktorí túto nedokonalosť neskrývajú, nepohoršujú sa nad ňou ani jeden nad druhým, ale plní radosti sa tešia z toho, ako sú z nej Kristom oslobodzovaní a o túto radosť sa medzi sebou delia? Úžasné, že? Pocit ľudí, ktorí zo seba a v sebe už nemajú vôbec nič a nie sú vôbec nič – a všetko, čo majú a čím sú, je už len Kristus a len v Kristovi - a všetko Kristovo im úplne a naveky z čirej milosti patrí, ako objavil a zvestuje a pripomína Pavol: "*Ved' ste zomreli a váš život je s Kristom ukrytý v Bohu. A keď sa zjaví Kristus, váš život, vtedy sa aj vy zjavíte s ním v sláve*" (Kol 3, 3-4)!

Čriepky IV

Svet je ilúzia. Nie zem, ale svet. Človek, ktorý sa chce prebudiť a žiť v Bohu, sa naozaj musí prebudiť zo sveta, úplne sa z neho prebudiť. Inak to nejde. Alebo so svetom späť. Alebo bez sveta bdieť - v Bohu.

***

Mystika, to je dotyk skutočného, život v skutočnom. Prosté bytie. Nič menej.

***

Iba čisté srdce sa dokáže skutočne otvoriť a vytvoriť skutočnú komunitu. Preto onividia Boha. Trojicu.

Na dosah ruky...

... je všetko, po čom túžime a čo naša duša hľadá. Veď *"blízko teba je slovo, v твоjich ústach a v tvojom srdci"* (Rim 10, 8), lebo *"Slovo sa telom stalo a prebývalo medzi nami. A my sme uvideli jeho slávu, slávu, akú má od Otca jednorodený Syn, plný milosti a pravdy"* (Jn 1, 14), ktorý *"v tú noc, keď bol zradený, vzal chlieb, vzdával vďaky, lámal ho a povedal: "Toto je moje telo, ktoré je pre vás; toto robte na moju pamiatku.""* (1Kor 11, 23-24).

Chodíme a obchádzame svet i more a hľadáme, kde a čo by naplnilo náš život. Bojujeme medzi sebou o smeti a odpadky sveta, zabíjame pre ne. A pritom všetko je tu. Zadarmo. Z lásky. Domov pre našu dušu, ako vraví: *"Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom; a nájdete odpočinok pre svoju dušu"* (Mt 11, 29). A je ti tak. On je náš Domov. On je Pravda i Život.

Znakom tohto nájdania je Pokoj. Pokoj, lebo sme konečne doma. Konečne sme našli. Preto tu nie je nič umelé. Nič nafúknuté. V tej najhlbšej jednoduchosti a prostote sa zjavuje táto plnosť. *"Keď vystúpili na breh, videli rozloženú pahrebu a na nej položenú rybu a chlieb"* (Jn 21, 9) - a tam, v tejto prostote, nie v zlatom paláci ani nie na nejakej pompéznej slávnosti, pochopili a zažili, že sú v Nebi. *"Ježiš im povedal: "Pod'te jest'!" A nik z učeníkov sa ho neodvážil spýtať: "Kto si?", lebo vedeli, že je to Pán"* (Jn 21, 12). Ako to vedeli? Práve tak - že tam, pri pahrebe s chlebom a rybou, namiesto stoličky sediac na zemi a s oblakmi nad hlavou zažili Pokoj, ktorý je slávou Neba a spomenuli si, že im to povedal, vtedy, v tu hroznú noc: *"Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam. Ale ja vám nedávam, ako svet dáva. Nech sa vám srdce nevzrušuje a nestrachuje. Keď odídem a pripravím vám miesto, zasa prídem a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli*

tam, kde som ja" (Jn 14, 27.3). Teraz sa vrátil. Teraz ich tam vzal. Teraz sú tu, v Jeho Pokoji. Zakúšajú Nebo, svoj pravý Domov.

Blažený, kto pochopil, kto našiel, kto prijal. Blažený, kto už vošiel do Neba a našiel domov svojej duši. Blažený, kto už nemusí bojovať o veci tohto sveta, lebo už ich nepotrebuje, *"uspokojíme sa s tým, že máme čo jesť a čo si obliecť"* (1Tim 6, 8) a viac už nepotrebuje ani nechce, lebo našiel, čo hľadal, tu, na dosah ruky, zadarmo a v prekypujúcej hojnosti, plnosti Krista.

Cirkev je, keď spoločne jeme

Eucharistiu Ježiš ustanovil pri večeri.

Emauzskí učeníci Ho spoznali pri večeri.

Učeníkom sa zjavil pri večeri, ako čítame, že *"mu podali kúsok pečenej ryby. I vzal si a jedol pred nimi"* (Lk 24, 42-43).

Potom znova pri mori, kde ich čakal s chlebom a rybou pri ohni.

"A keď s nimi stoloval, prikázal im, aby neodchádzali z Jeruzalema, ale aby očakávali Otcovo prisľúbenie" (Sk 1, 4).

A keď sa stalo a zrodila sa Cirkev, znova sa stretala a schádzala *"pri každodennom"* stolovaní (Sk 6, 1).

Prečo?

Pretože Cirkev je rodina. A rodina je miesto, kde spolu žijeme. A znakom toho, že niekde spolu žijeme, je, že tam aj spolu jeme. Nielen niekde prideme, na nejakú akciu. Ani nie len nejaká návšteva, kde nás pohostia. Spoločne jeme, normálne a bežne. Ako raní kresťania, keď večer miesto toho, aby svoj chlieb zjedli každý doma, vzali ho a išli sa najesť spoločne - lebo to tak chceli. Chceli byť spolu. A preto zašli sa najesť spoločne. Samým by im tak nechutilo, ako v Rodine Cirkvi. A znakom, že sme rodina, je práve toto: že spolu jeme. Nie formálne, ako keď príde návšteva. Nie nejaká hostina, pohostenie, ako keď prídu cudzí. Prosto prideme jedni k druhým, do kuchyne, vybalíme z vrečka svoj kus chleba so slaninou, pridáme sa k ich párkom s horčicou, vstanem a zalejeme si čaj (vieme, kde čo je, veď nie sme cudzí) a prosto pojeme, popijeme, pohovoríme, je nám fajn, sme rodina, sme svoji, sme spolu...

Prečo asi tak sama liturgia Cirkvi je - stolovanie? Večera? Cirkev to tak chápala a žila od začiatku! Spoločné jedlo Boha a ľudí. Eucharistia pre dušu. Chlieb a ryba pre telo. Spoločenstvo, rodina pre všetkých. Hody lásky. Agapé. Synonymum danej lásky, ktorá tvorí Cirkev. Pretože láska znamená milovať sa a to znamená spolu žiť, spolu sa namáhať a pracovať - a potom sadnúť a aj spolu jesť. Ako inak by to mohlo v rodine byť?

Možno by sme to mohli vziať ako takú skúšku našej *cirkevnosti*: Vieme si medzi sebou niečo také predstaviť? Večer sa vziať, zísť - len tak, aby sme spolu pojedli a boli spolu? Lebo sme si blízki? Je nám spolu dobre? Sme rodina? Brali by sme to - a nie ako bremeno? Brali by to tí druhí, farníci - a tiež nie ako bremeno, ale rovnako, *ako keď v bežnej rodine mladí v dome zídu večer dole k rodičom, aby sa spolu najedli a pozreli si telku a pokecali, čo kto v ten deň zažil a tak?*

Keď sám život spočinie...

Kresťanstvo je pokoj. Boží Život je pokoj. Nebo je pokoj. Ježiš priniesol Pokoj, ako sám hovorí: "*Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam. Ale ja vám nedávam, ako svet dáva. Nech sa vám srdce nevzrušuje a nestrachuje*" (Jn 14, 27). Nezrušuje kvôli žiadostivosti ani nestrachuje kvôli strachu.

Svet je nepokoj. Nestálosť. Nerozhodnosť. Neistota. Raz ideme tam raz zase onam. Stále hľadáme a nikdy úplne presne nevieme, čo chceme a či to chceme. Aj keď sa k niečomu upneme, časom nám to už nestačí a my hľadáme, blúdime ďalej.

Boží Pokoj, to je, keď konečne nájdeme. Keď sám náš život konečne spočinie. Žiadne výstrelky, žiadna nestálosť, žiadna nerozhodnosť, žiadna neistota. Našli sme. Sme, kde máme a chceme byť. Žijeme život, ktorý je konečne plný. Znie to až neuveriteľne, ale sme v cieľi. Našli sme a dorazili sme. Toto je ten pokoj. Nie nejaká upokojenosť. Pokoj plný života a radosti práve preto, že je plný života a radosti. A naopak, život a radosť plné pokoja práve preto, že sú plné života a plné radosti a prekypujú a preto nemajú potrebu hľadať niečo iné.

Czikszenmihályi to nazýva *prúdením* a tak to je. Pokoj prúdenia samého žitia, samého bytia, ktorým nič nechýba a nič im nehrozí. Pokoj maximálnej intenzity, prúdenie mocné, stále, isté, bez výpadkov, kazov, bez turbulencií.

V tomto stave jednoducho žijeme, konáme, jedno po druhom, bez stresu, bez smädu, bez strachu, bez nervozity, bez zmätku či neistoty. Prúdime. Plynieme. Žijeme. Áno, je to Pokoj Plnosti. Nie ako svet dáva. Pokoj samého Boha. Takýto človek vie, kto je. Vie, čo žije a prečo to žije. Vie, kam ide. Preto je od všetkého a všetkých slobodný - ako sám Boh, v ktorom sa takto konečne našiel.

"Nezháňajte sa za pominuteľným pokrmom, ale za pokrmom, ktorý ostáva pre večný život, a ten vám dá Syn človeka. Lebo jeho označil Otec, Boh, svojou pečatou." (Jn 6, 27)

Únava starého človeka...

... je normálna. Je súčasťou nášho zomretia, pochovania, aby sme mohli byť nanovo vzkriesení už s Kristom a prijať tak nové narodenie, ktoré nám bolo darované v krste.

Súčasťou tejto smrti je aj opustenie toho, čím sme starého človeka držali nažive a v čom on hľadal svoje naplnenie a nakoniec nenašiel. Pôst, chudoba, tichosť patria tak k smrti a pochovaniu, ako aj k novému životu a vstaniu. Najprv preto, že zomierame. Potom preto, že už žijeme iné, ktoré sa s tým starým neznáša.

Adorácia, kontemplácia, modlitba pokoja - všetko to sú miesta tejto smrti, pochovania i vstania. Nie nadarmo mávali oltáre podobu náhrobku. Tu v tichosti zomierame a tak ako Pán, v tichosti vstávame. *"Aké milé sú tvoje príbytky, Pane zástupov"* (Ž 84, 2). *"Na neho zložte všetky svoje starosti..."* (1Pt 5, 7).

Je to návrat márnotrátneho syna. Smrť márnotrátneho syna. Aby sa narodil, vstal syn skutočný, aby sa našiel, seba našiel v Otcovi. Je to táto Jeho Prítomnosť, ktorá nás umŕtvuje a súčasne kriesi a oživuje. Absolútne Bohatstvo dávané v absolútnej prostote srdca. Už žiadne myšlienky, žiadne ilúzie, žiaden zmätok, žiaden nepokoj. Žiadna starosť ani strach. Len Skutočnosť. Prosté bytie. Prostý skutok, ktorý má byť prosto vykonaný a aj je.

Pastoračná stratégia?

Tu je: "*Duch Pána, Jahveho, je na mne, pretože ma Pán pomazal, poslal ma hlásať radosť ubitým, obviazať zlomených srdcom, zajatcom ohlásiť slobodu a spútaným oslobodenie. Ohlásiť rok Pánovej milosti a deň pomsty nášho Boha na potešenie všetkých zarmútených, aby som dal zarmúteným Siona, aby som im dal veniec miesto popola, olej plesania namiesto smútku, rúcho radosti miesto sklesnutého ducha. I budú sa volať Duby spravodlivosti, Štep Pána na ozdobu*" (Iz 61, 1-3). Ju si osvojil sám Pán: "*Podali mu knihu proroka Izaiáša. Keď knihu rozvinul, našiel miesto, kde bolo napísané: "Duch Pána je nado mnou, lebo ma pomazal, aby som hlásal evanjelium chudobným. Poslal ma oznámiť zajatým, že budú prepustení, a slepým, že budú vidieť; utláčaných prepustiť na slobodu a ohlásiť Pánov milostivý rok."*" (Lk 4, 17-19).

Môžeme ísť a nájsť ľudí, ktorí už takto žijú a toto vedia. Tak to robí charita - akurát, že väčšinou nevie, aký týmto ľuďmi okrem polievky aj skutočne hlásať Evanjelium, onú *kerygmu* o Kristovi a Božom Kráľovstve, ani ako a kam nasmerovať obrátených ľudí.

Alebo aj nemusíme, ako to robil sám Ježiš. Nie je toto situácia všetkých ľudí? Len si ju neuvedomujú. Pripadá im normálne, žiť ako otroci hriechu. Stačí im to ukázať. Ako? Možno tak, keď medzi nimi sami začneme žiť nový život v slobode, radosi a dokonalosti, oslobodení Kristom z hriechu! Ako vraví Ježiš: "*Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je na nebesiach*" (Mt 5, 16). Alebo ako sa o to pokúša Jakub: "*A vy, boháči, plačte a kvíľte nad biedami, ktoré prichádzajú na vás! Vaše bohatstvo zhnilo a vaše šatstvo rozožrali mole*" (Jak 5, 1-2).

Ale výsledok je vždy ten istý: "*Slepí vidia, chromí chodia, malomocní sú čistí, hluchí počujú, mŕtvi vstávajú a chudobným sa hlása evanjelium*" (Mt 11, 5).

Len chudobní hriešnici dokážu počuť a prijať Evanjelium - preto Ježiš hovorí: "*Neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnikov, aby sa kajali*" (Lk 5, 32).

Len omilostení hriešnici dokážu s vdakou a radosťou v prostote prijímať jeden druhého a tvoriť medzi sebou vzťahy bratstva, Cirkvi. Preto "*keď ste okúsili, aký dobrý je Pán, prichádzajte k nemu, k živému kameňu, ktorý ľudia síce zavrhlí, ale pred Bohom je vyvolený a vzácny, a dajte sa vbudovať aj vy ako živé kamene do duchovného domu*" (1Pt 2, 3-5).

Je pokušenie sústreďovať sa na tých, čo sa nám javia už ako zbožní a spravodliví. Lenže zistíme, že zväčša oni najtvrdšie odporujú Evanjeliu. Tak, ako to u farizejov zakúsil sám Pán a potom Jeho apoštoli. Len počúvajte, komu sa prihovára a komu sa venuje Peter na Turíce: "*Keď to počuli, bolesť im prenikla srdce a povedali Petrovi a ostatným apoštolom: 'Čo máme robiť, bratia?'*" Peter im povedal: "*Robte pokánie a nech sa dá každý z vás pokrstiť v mene Ježiša Krista na odpustenie svojich hriechov a dostanete dar Svätého Ducha*" (Sk 2, 37-38). Alebo ako to urobil Pavol:

"Predovšetkým vám sa malo hlásať Božie slovo, ale preto, že ho odmietate a sami sa pokladáte za nehodných večného života, obraciame sa k pohanom." ... Keď to počuli pohania, radovali sa a oslavovali Pánovo slovo a uverili všetci, čo boli vopred určení pre večný život" (Sk 13, 46.48).

*"Prebud' sa, ty, čo spiš, vstaň z mŕtvych a bude ti svietiť Kristus" (Ef 5, 14)!
Prebud' sa z myšlienok a klamu, kde ťa Satan drží v zajatí. Prebud' sa do skutočnosti - a "skutočnosť je Kristus" (Kol 2, 17), ktorý je prítomný, ktorý koná, ktorý oslobodzuje a dáva Život v skutočnom! Prvý by mal byť takto veriaci, prebudený, obrátený farár. Aby mohol hlásať. Aby sa mohol obracať na chudobných, na hriešnikov a svedčiť im o spáse a vykúpení. Je to tak prosté! Môžeme sa sťažovať, frflať, nariekať nad stavom Cirkvi a tvrdým srdcom farníkov - ale čo je jednoduchšie, než sami konať pokánie, uveriť, obrátiť sa a stať sa svetlom? "Potom budeš vidieť a budeš môcť vybrať smietku, čo je v oku tvojho brata" (Lk 6, 42)!*

Znamená to byť chudobný a prostý ako dieťa - akurát už s Kristom a v Kristovi. Nie v blúdiť myšlienkach, ale prosto byť v skutočnom, v skutočnosti. Zobudený ako dieťa uprostred čarovného Božieho sveta. Hriešnik, však už uzdravený, vykúpený, oslobodený. Človek, však už zbožštený.

Len sa neboj, nemaj strach, neutekaj pred slobodou, vrhni sa do skutočného, slobodného, Božieho, do radosti a pokoja, uvoľnenosti od Boha v Bohu!

"A svetlo vo tmách svieti..." (Jn 1, 5). Je to jednoduché. Buď svetlo a potom choď tam, kde je tma. Svetlo usvedčí tmu z tmy - a zase tma dokáže zatúžiť po svetle.

Evanjelium o našom bratstve

"Vy sa nedávajte volať Rabbi, lebo len jeden je váš Učiteľ, vy všetci ste bratia. Ani Otcom nevolajte nikoho na zemi, lebo len jeden je váš Otec, ten nebeský." (Mt 23, 8-9)

Poznáme tieto slová. Uveriť im, uvedomiť si ich, prijať ich, vstúpiť do tej prostej a zároveň tak prevratnej reality, ktorú opisujú - to je jeden z oných *heuréka momentov* na ceste k Bohu.

Vlastne z pochopenia a prijatia tejto Reality sa rodí kresťanstvo, rodí Cirkev: *Len jeden je váš Otec, Vy všetci ste bratia. Vy všetci ste bratia, lebo len jeden je váš Otec. Máte spoločného Otca. Ste rodina. Ste bratia. Poďte, zvitajte sa! Objímte sa! Plačte radosťou jeden druhému na pleci, pretože ste boli stratení a roztratení - a našli ste sa, keď ste ešte predtým boli nájdení Ním, Prvorodeným Bratom, jediným Vodcom a Zachrancom! A už navždy budeme a ostaneme spolu. Už nás nikdy nič ani nikto nerozdelí. Už nie!*

"My vieme, že sme prešli zo smrti do života, lebo milujeme bratov. Kto nemiluje, ostáva v smrti. ... A toto je jeho prikázanie: aby sme verili v meno jeho Syna Ježiša Krista a milovali jeden druhého, ako nám prikázal. Kto zachováva jeho prikázania, ostáva v Bohu a Boh v ňom. A že v nás ostáva, poznáme z Ducha, ktorého nám dal." (1Jn 3, 14.23-24)

Boh sa stal našim Otcom. Poslal Syna, aby všetkých ľudí zhromaždil do Jeho Rodiny (porov. KKC 1). Jeho vôľa je, aby sme s Ním boli aj navzájom Rodina, plná Jeho Ducha, plná Jeho Života - a už naveky! Toto je Jeho príkaz: byť Božia Rodina. Byť skutočne Božia Rodina. *"Cítiť brata a sestru*

vo viere v hlbokkej jednote tajomného tela - Cirkvi, čiže ako "niekoho, kto patrí ku mne", aby som vedel spolu s ním prežívať jeho radosti a jeho bolesti, uhádnúť jeho želania, postarať sa o jeho potreby a ponúknuť mu pravé a hlboké priateľstvo" (Novo millenio ineunte 43).

Vy všetci ste bratia! Nie obrazne. Skutočne! Naozaj! Za cenu Krvi samého Boha! S prísľubom aj sami sa v tejto rodine stať bohmi!

Všetko v Cirkvi slúži tomuto. Možno budeme musieť najprv akoby "olúpať" veci, ako sú liturgia či modlitby, aby sme sa poza vonkajšie dostali k vnútornému, k podstate a pochopili, že všetko, modlitba, "chodenie do kostola", pôst, čítanie a rozjímanie Písma, pôst, stretká, všetko toto je nástrojom tohto bratstva, všetko k nemu vedie, vyučuje ho a oslavuje ho. A ak by sme toto nechápali alebo ak by sme používali tieto nástroje bez toho, že by z nás toto robili, bez toho, že by sme naozaj, skutočne, opravdivo, reálne bratmi a sestrami a rodinou si navzájom boli, potom si tým všetkým len "*jeme a pijeme odsúdenie*" (porov. 1Kor 11, 29).

Pastorácia začína volaním hriešnikov, volaním chudobných (porov. minulé téma). A toto volanie spočíva v ohlasovaní Krista, ktorý nás prišiel urobiť synmi a dcérami Boha, bratmi a sestrami navzájom, v Rodine Boha, ktorou je Cirkev. A že je to naozaj! Preto Cirkev nie je organizácia, ale skutočne a skutočná Rodina! A v je sme skutočne skutoční bratia a sestry! So všetkým, čo k tomu patrí: "*Množstvo veriacich malo jedno srdce a jednu dušu. A nik z nich nehovoril, že niečo z toho, čo mal, je jeho, ale všetko mali spoločné*" (Sk 4, 32).

Skúsme si to uvedomiť. Znova a znova: Mojim otcom je Boh, Boh je naozaj, skutočne mojim Otcom. Nie pánom, nie sudcom, Otcom! A tvojim tiež! Máme spoločného, jedného Otca. Sme rodina! Sme bratia! Sme súrodenci! Našli sme sa! Môžeme konečne byť už úplne a len spolu! Už nás nič nerozdelí! Už takto ostaneme - navždy. Naozaj navždy! Večne! Zem zhorí,

Slnko vyhasne, Vesmír zanikne - ale my stále budeme spolu. Bratia. Rodina. U Otca. Naveky. A to je dôvod našej veľkej radosti!

"... vy všetci ste bratia." (Mt 23, 8)

Odtiaľ pramení všetka naša radosť a plesanie a jasanie a spev: Sme bratia! Boh je náš Otec a my všetci sme bratia! Toto je to najväčšie znamenie a najväčší zázrak - ľudia žijúci ako rodina, ako bratia a sestry, dávajúci život jeden za druhého (porov. 1Jn 3, 16), hoci ešte nie tak dávno sa ani nepoznali! Uzdravenia a iné podobné zázraky pomáhajú, na začiatku, aby ľudia takto telesne videli, že Otec je tu a že sa naozaj stará a uzdravuje. Ale potvrdzujú len to, čo ešte v tej chvíli nie je vidieť. Keď sa však zázrak Cirkvi, Božej Rodiny, stane viditeľným a prítomným, on je tým najväčším znamením, lebo v ňom už vidieť Nebo!

Amen!

Dobrý znak normálnosti

Prosto prosté bytie v Bohu žiť. Prosto prosté bratstvo s ľuďmi žiť. To prvé Boh začal jednostranne a len sa pridávame. To druhé, ak treba, tiež hoc len aj jednostranne, v nádeji, že sa časom niekto pridá.

Veci sa vracajú na svoje miesto, k svojmu pravému významu a funkcií. Navonok sa táto jednoduchosť a sloboda a pokoj aj tela javí ako pôst či oná evanjeliová chudoba.

Samotná viera, nábožnosť sa stávajú prostými a akoby všednými. To preto, lebo sa stávajú normálnymi, prirodzenými. Už nie mimoriadne pocity, niečo, čo si musíme uvedomovať a sústrediť sa na to, ale prostý a normálny stav

bytia. Sme tým. Žijeme to. Je to normálne. Sväto, nádherne normálna viera, nádherné prostá a normálna láska.

Možno aj preto si Boh zvolil podobu Chleba. Nie torty. Nie nejakej mimoriadnej veci. Prostého, všedného, každodenného a predsa tak vzácneho a nenahraditeľného chleba.

Privilégium zlomeného hriešnika a komunita

Ako kresťania môžeme skutočne komunitu začať, ak vieme, o čo ide a ako na to, od *prázdnoty*.

Pretože *pseudokomunitu* sme zažili ako formálnu katolíci.

Chaos a boj, keď nás Pán usvedčil z hriechu.

A tak ako hriešnici hľadáme spoločenstvo aby sme v ňom a skrze neho boli Božou milosťou uzdravovaní, v *konflikte* odhaľovali Ego, v *prázdnote* mu zomierali a v *komunite* vstávali z mŕtvych k novému životu. Vieme, že komunitu potrebujeme, pretože nikde inde sa toto nemôže stať, nikde inde sa nemôžeme toto naučiť.

Nemusíme teda nutne v spoločenstve zažiť prvé dve etapy - veľmi podobné ako člen AA klubu zažil svoju *pseudokomunitu*, keď svoj problém popieral, chaos, keď ho dostal do konfliktu s rodinou, okolím, zlomenie, keď išiel na liečenie - a v AA klube hľadá, zlomený alkoholik, uzdravenie a pomoc, ktorí si vzájomne dávajú.

Prichádzame do komunity s cieľom s jej pomocou zomrieť tomu, čím sme - a otvorení novému, tomu, čo Duch chce z nás mať. Toto je vlastne podmienka toho, byť člen Cirkvi, žiť Katolícku vieru: byť už *zlomeným hriešnikom*. To je nie o nejakom pociť. Je to o poznaní, že musíme umrieť - a rozhodnutí to v komunite urobiť.

Len *obrátení hriešnici* tvoria Cirkev, jej spoločenstvo učeníkov. Hriešnici, a to znamená, že už vedľa, že musia zomrieť a znova vstať s Kristom noví, premenení. A obrátení, a to znamená, že sa už rozhodli tak urobiť. Preto uvoľnenosť.

Ty pod' a nasleduj ma!

"Keď ho teda [Jána] Peter zazrel, povedal Ježišovi: "Pane, a čo bude s týmto?" Ježiš mu odpovedal: "Ak chcem, aby zostal, kým neprídem, čo teba do toho? Ty pod' za mnou!"" (Jn 21, 21-22)

"Skúmajte, čo sa páči Pánovi, a nemajte účasť na jalových skutkoch tmy." (Ef 5, 10-11)

"Keď som šiel do Macedónska, prosil som ťa, aby si zostal v Efeze a prikázal niektorým, aby neučili inak a nezaoberali sa bájkami a nekonečnými rodokmeňmi, ktoré podporujú viac škriepky ako Boží plán, ktorý je vo viere. Vyhybaj sa hlúpych otázkam, rodokmeňom, svárom a hádkam o zákon, lebo sú neužitočné a márne. Bludárovi sa po prvom a druhom napomenutí vyhýbaj. Ved' vieš, že takýto je prevrátený, hreší a odsudzuje sám seba." (1Tim 1, 3-4; Tít 3, 9-11)

K čomu hádky o veci, na ktorých nevel'mi záleží? Nie je náš život k Kristovi, ktorý je náš život? O tom, že Ho prosto milujeme? O tom, že Ho prosto nasledujeme? A tom, že prosto robíme, čo nám hovorí, práve preto?

A hádky a nekonečné diskusie o veciach, na ktorých záleží? Málokedy sa druhý zmení preto, že ho k tomu nejaká hádka privedie! A my len ťažko nasledujeme Krista, ak sa necháme takouto hádkou pohltiť! Ak niekto chce počúvať a nechať sa poučiť, dobre. Ale ak nie? I Pavol vraví - takému sa vyhýbaj. Nekonečné hádky jeho neobrátia a ty máš predsa dôležitejšie veci na práci, nasledovať Krista, ísť za Ním! Preto aj sám Pán hovorí, že *"keby vás na niektorom mieste neprijali, ani nevypočuli, odid'te odtiaľ a straste si prach z nôh na svedectvo proti nim"* (Mk 6, 11).

A tak na adresu ich aj nás prvý pápež hovorí: *"Uctievajte sväto Krista, Pána, vo svojich srdciach, stále pripravení obhájiť sa pred každým, kto vás vyzýva zdôvodniť nádej, ktorá je vo vás. Robte to však skromne, s bázňou a s dobrým svedomím, aby sa tí, čo tupia váš dobrý život v Kristovi, zahanbili práve v tom, z čoho vás osočujú"* (1Pt 3, 15-16). Toto je ten najväčšie argument i cesta súčasne. Pre nás cesta k spásu. Pre nich svedectvo, ktoré je viac a silnejšie, než akékoľvek hádky a diskusie, ktoré často len ešte viac utvrdia druhého v blude! Ved' ak niekto nie je učeník túžiaci po poučení, neprijme poučenie od druhého!

A tak aj nám platia oné slová Pána: Čo ťa do toho? Ty pod' za mnou, nasleduj ma! Uprostred sveta ďaleko od hluku sveta. V prostote nábožnosti, ktorá sa nelíši od života a ktorej srdcom je oná normálnosť, v ktorej nám Božie už je normálne a prirodzené, zázračne všedné a všedne zázračné. Nepotrebujeme sa nalad'ovať a sústrediť a akosi nasilu prežívať to, čo sa nám už stalo normálnym a prirodzeným! Dokonca i spánok sa stáva súčasťou tejto synovskej normálnosti! Nie je cieľom sústred'ovať sa na Božie, ale Boží byť.

Viera je rozhodnutie. Viera je dar.

Viera je oboje. Jen to ako keď sa šplháte na skalnú stenu. Nieкто vám zhora podáva ruku, aby vás vytiahol nahor. Ale aj vy musíte liezť a chytiť podanú ruku. Bez toho vás nevytiahne. A zase vez jeho ruky nevyšplháte.

Musíme sa rozhodnúť veriť. Uveriť faktom a následne uveriť Kristovi a pre Krista aj Evanjeliu. Ale len On nás môže zachytiť a vytiahnuť k sebe nahor. Lub skutočnej viere, dôvere. Ku skutočnej nádeji. Ku skutočnej láske. Ale nie bez toho, aby sme sa my sami nerozhodli a neurobili to, čo je v našich silách.

Vlastne to je už *obrátene*. Túžba po skutočnej viere, rozhodnutie ku skutočnej viere, ktorá je *osobnou dôverou* Bohu, bezvýhradnou dôverou, *vydanosťou* - to je moment obrátenia. Môžeme byť veľmi dlho, aj celý život "veriaci" v niečo, v nejaké veci, svetonázor, ale nie obrátení. Nie veriaci skutočne. Veríme, ale nie Osobe. Veríme v koncepty a poučky. A aj to len tak, z veľkej časti iba na povrchu, nie hlboko.

Obrátene znamená, že *"nechcem... vedieť nič iné, iba Ježiša Krista, a to ukrižovaného"* (1Kor 2, 2). Znamená to rozhodnúť sa, že *"keď nieкто hovorí, tak len ako Božie slovo; keď nieкто slúži, tak len z moci, ktorú uštedruje Boh, aby bol vo všetkom oslávený Boh skrze Ježiša Krista"* (1Pt 4, 11). Znamená to rozhodnúť sa pre ono *"oblečte si Pána Ježiša Krista; a o telo sa nestarajte podľa jeho žiadostí"* (Rim 13, 14).

Pravda. Pravdivosť v našom rozhodnutí, ako vraví Jakub, že *"slovo aj uskutočňujte, nebudte len poslucháčmi, ktorí klamú sami seba"* (Jak 1, 22).

Pravdivosť a priamosť samotnej viery, samotného obrátenia. Pravdivosť v tom, kým sme. Pravdivo stojíme pred Pánom, akí sme. So všetkým. Nič nehráme. Nič nevyjednávame. Veď "*Pane, ty ma skúmaš a vieš o mne všetko*" (Ž 139, 1). Sme hriešnici a chceme odteraz už len úplne a celí patriť Pánovi. "*Preň som všetko stratil a pokladám za odpadky, aby som získal Krista*" (Flp 3, 8). Pravda, že som hriešnik. Pravda, že naozaj, pravdivo chcem uveriť tak, ako to *obrátenie* znamená a vyžaduje. V dôvere v *ruku*, ktorú mi, Pane, podávaš.

Si tu, Pane. V Eucharistii. Tak blízko. Chcem Ti patriť. Tebe. Úplne. Skutočne. Naozaj. Pomôž mi už nechcieť nič, iba Teba.

Pôst, chudoba, modlitba, almužna,... "*Neženiem sa za veľkými vecami ani za divmi pre mňa nedosiahnutelnými*" (Ž 131, 1), veď "*u teba nájde milosť sirota*" (Oz 14, 4). "*Kto sa teda poníži ako toto dieťa, ten je najväčší v nebeskom kráľovstve*" (Mt 18, 4).

V čom ten zlom spočíva?

"A nepripodobňujte sa tomuto svetu, ale premeňte sa obnovou zmysľania, aby ste vedeli rozoznať, čo je Božia vôľa, čo je dobré, milé a dokonalé. Prosíme a napomíname v Pánu Ježišovi, aby ste čoraz viac rástli v tom, čo ste od nás prijali: ako máte žiť a páčiť sa Bohu, ako aj žijete. Chcem si teraz nakloniť ľudí alebo Boha? Alebo sa usilujem páčiť sa ľuďom? Keby som sa ešte chcel páčiť ľuďom, nebol by som Kristovým služobníkom. Nemilujte

svet, ani to, čo je vo svete. Ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska."
(Rim 12, 2; 1Sol 4, 1; Gal 1, 10; 1Jn 2, 15)

Toto je onen bod zlomu: že sa odvážime prestať *prispôsobovať* ľuďom, svetu, okoliu, ich mienke a súdom a miesto toho sa vo všetkom prispôsobujeme Bohu, aby sme sa už nie svetu a ľuďom, ale Bohu páčili. Konečne sa Božími *stávame!*

Odvažujeme sa z pohľadu sveta postaviť na vlastné nohy, byť sami osebe, žiť sami zo seba a po svojom, dospievame do skutočnej slobody - paradoxne preto, že sme *dospeli* a dozreli zo svetského dospeláctva do *detstva* detí Boha a sme "*postavení na základe apoštolov a prorokov; hlavným uholným kameňom je sám Kristus Ježiš*" (Ef 2, 20), sme "*v ňom zakorenení a na ňom postavení, upevnení vo viere*" (Kol 2, 7). Prestúpili sme z *pieskoviska* sveta na *Skalu* Krista, Boha. Dovtedy sme boli akoby slobodní čo do Krista, lebo sme boli závislí od sveta a slúžili svetu. Teraz sme konečne slobodní od sveta, lebo sme si zvolili závislosť od Krista, Boha - a ona nás oslobodila.

Oboje je zviazané. Nechciet' sa páčiť svetu a sloboda od sveta má zmysel iba vtedy, ak je dôvodom túžba páčiť sa Bohu - na dobro a spásu seba ale i sveta. Paradoxne sa netúžime páčiť svetu aj kvôli svetu a jeho dobru. Bez toho by to mohlo skončiť v obyčajnom buranstve, v bezohľadnom ľahostajnom sebecke a pyšnej povýšeneckosti nad ostatných.

Je to teda rozhodnutie byť už 100%, úplne a len Boží. Koniec *dvojakosti*, koniec *rozpoltenosti* medzi Boha a svet, koniec toho, že iní sme v kostole a v modlitbe a iní, keď sa skončia. Konečne sme zase úplní a celí a už na Božej strane. Lebo dá sa aj na strane sveta, a to je Peklo. Preto tá výzva: "*Priblížte sa k Bohu a on sa priblíži k vám. Obmyte si ruky, hriechy, a očistite si srdcia, vy, čo máte rozpoltenú myseľ*" (Jak 4, 8).

"Preto aj my odo dňa, keď sme to počuli, neprestávame sa za vás modliť a prosiť, aby ste boli naplnení poznaním jeho vôle vo všetkej múdrosti a duchovnej chápanosti, aby ste žili, ako sa patrí vzhlľadom na Pána, a páčili sa mu vo všetkom, tým, že budete prinášať ovocie všetkých dobrých skutkov a rásť v poznaní Boha." (Kol 1, 9-10)

Byť bdely - nežiť v myšlienkach a v žiadostivosti a strachu, ale v skutočnosti, v realite, tu, teraz, v Bohu, úplne, naplno. Čiže pokojne a uvoľnene, pretože všetko toto skutočne je, netreba nič, len v tom pokojne spočinúť a pokojne v tom a to žiť, ako píše aj Pavol, že *"aby pokojne pracovali, a tak jedli svoj chlieb"* (2Sol 3, 12). Nie napätá *virtualita*, ale uvoľnená a prostá *realita*. Vidieť, hodnotiť, posudzovať všetko už z perspektívy Boha, celostne, nielen z pohľadu výseku tohto sveta či záujmu toho-ktorého človeka či skupiny.

Existuje taký stav...

... keď úplne prosto a jednoducho iba sme. Úplne prosto a jednoducho iba vnímame. Úplne prosto a jednoducho prúdime tým, čo práve je. Čo práve robíme. Bez námahy. Naopak. V úplnej uvoľnenosti. Ľahko. Pretože dookola nie je žiadna žiadostivosť ani strach. Nikam sa nenáhlime, nemáme žiadnu túžbu byť inde či robiť iné. Žiadne myšlienky. Prosto sme. Vnímame. Prúdime. V hlbokom pokoji. V čirej bdlosti. Vo veľkej kráse. Prostej vznešenosti a vznešenej prostote. Je to stav *prebudenosti*, keď skutočne sme, skutočne vnímame, vidíme, bdieme.

Dušou tohto stavu je viera, dôvera, preto nemáme žiaden strach. A láska. Pretože sebeckvo je strach z nedostatku. Kde nie je láska, tam je strach. Kde nie je strach, tam je láska. Ak sme v tomto stave *prúdenia* v Bohu, potom

súčasne aj milujeme, prsto, jednoducho, samozrejme, prirodzene. Ak nemilujeme, potom sme ani nie schopní toto a takto v Bohu žiť. A tak znova lepšie chápeme slová Jána, ktorý nepochybne zažil to isté, keď hovorí: "*V láske niet strachu, a dokonalá láska vyháňa strach, lebo strach má v sebe trest, a kto sa bojí, nie je dokonalý v láske*" (1Jn 3, 14; 4, 18). A výsledok? "*Kto nemiluje, nepoznal Boha, lebo Boh je láska*" (1Jn 4:8) - a aj číre Bytie, na ktorom v tomto *prúdení* v Bohu dostávame účasť. A naopak, je to láska, nie povrchná, ale skutočný postoj a vzťah lásky k Bohu, ktorý nám dáva takto žiť a ktorý nás takto necháva zotrvať v Bohu.

Milujeme, preto sme. A pretože sme, milujeme. *Byť a milovať* sú synonymá. Milosrdenstvo, odpustenie,... - toto všetko sú slová popisujúce toto bytie, bytie v Bohu, ku ktorému sme povolaní a je nám darované takto žiť, Písmo to nazýva Pokojom, aký dáva Boh, "*Boží pokoj, ktorý prevyšuje každú chápanosť*" (Flp 4, 7). Tento pokoj je odmenou, je spočinutím v Bohu, v Jeho náručí, ako vraví Pán: "*Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom; a nájdete odpočinok pre svoju dušu*" (Mt 11, 29). Po takomto odpočinku túžime, po mieste, kde môžeme spočinúť ako skutočne doma. V Kristovi ho konečne nachádzame.

Tu sa rodí aj misijné poslanie. Už nie príkaz daný zvonka, ale vnútorná túžba deliť sa s týmto objavom, lebo inak nemôžeme, len svedčiť a deliť sa. Apoštolát je o delení sa. Nie ohlasovaní, hoci je to jeho súčasť. Podstatou apoštolátu je však láska, ktorá sa delí. A láska je srdcom tohto bytia, do ktorého sme boli Bohom uchvátení. Zrazu vidíte svet v celej jeho pomätenosti a absurdnosti, v celej hĺbke jeho horúčkovitého šialenstva. Ako by ste mohli ostať ticho, keď máte, žijete liek? Ale viete, že musíte konať múdro a opatrne, pretože sa pokúšate pomôcť nebezpečnému bláznovi, doslova! Preto Ježiš upozorňuje: "*Hľa, posielam vás ako ovce medzi vlkov. Buďte teda opatrní ako hady a jednoduchí ako holubice*" (Mt 10, 16). Holubice *bytím* a *láskou*. Hady *spôsobom*, akým k svetu pristupujeme,

obozretne, premyslene, aby sme sa my vyhli, ak je to možné, úrazu, a svetu skutočne pomohli z jeho šialenstva.

... a všetko v nás aj pre nás je zrazu tak jasné, čisté, číre, všetko dáva svoj zmysel, či už v dobrom alebo zlom. Viera sa stáva skutočným porozumením a pochopením, prostým v jednoduchosti prostej pravdy. V tejto prostote a uvoľnenosti sme to my, kto zase svetu pripadáme divní, akoby "na hríbikoch", už na samom počiatku kričali: "*Sú plní mladého vína*" (Sk 2, 13)! Pripadáme im odtrhnutí od sveta - a v tomto naozaj pravdu majú, naozaj takto od sveta oslobodení sme. A tak, "*aká zhoda je medzi Kristom a Beliarom?! Aký podiel má veriaci s neveriacim*" (2Kor 6, 15)?! Jedni druhým sa javíme ako blázni! Preto "*cudzoložníci, neviete, že priateľstvo s týmto svetom je nepriateľstvom s Bohom?! Kto teda chce byť priateľom tohto sveta, stáva sa nepriateľom Boha*" (Jak 4, 4). Naozaj sa to zladíť nedá! Nijako!

"Najdôležitejším časom je vždy prítomnosť. Najvýznamnejším človekom je ten, ktorý práve stojí pred tebou. Ale najnevyhnutnejšou činnosťou je vždy láska." (Ján Eckhart)

Všetko sa koncentruje v tom najprostejšom a najjednoduchšom - a tam objavujeme skutočnú plnosť a završenie.

Ako hračky po prebudení

Je to ako keď dieťa má zlý sen, v ktorom na neho útočia príšery. Potom sa zobudí a zistí, že to bol len sen a že všetky tie príšery nie sú nič iné, len hračky pohodené okolo na zemi...

Keď uveríme, podobne sa zobudíme. Svet a veci sveta prestanú byť príšerami. Zmenia sa na *hračky* a sám svet sa stane *hračkársky*. Budeme sa ním aj ďalej zaoberať - ale už len ako keď sa hráte s hračkami. Už nad nami nebude mať žiadnu moc. Stali sme sa slobodní, slobodní v skutočnom, Božom svete, do ktorého sme sa zobudili. Tak. "*Prebud' sa, ty, čo spíš, vstaň z mŕtvych a bude ti svietiť Kristus*" (Ef 5, 14)!

Aj preto je kresťanský život životom *uvolnenosti*. Svet už nie je príšera plná príšer. Svet, do ktorého sme sa zobudili, je plný istoty a svetla a nádeje a hlbokaj radosti plnej pokoja. Našli sme svoju celistvosť v Plnosti nášho Otca. Už nehľadáme ani neutekáme. Miesto toho *rastieme*, rastieme nahor, rastieme a užívame si to, celým bytím, v istote nádeje a bez strachu.

Sme slobodní čo do konania, ale sme konečne slobodní aj skutočne *byť*, skutočne *vnímať* - a skutočne aj *počúvať*, rozumieť a chápať druhých. Počúvať, lebo sa nenáhlime ani neutekáme. Chápať, lebo už nie sme zaťažení, posadnutí egom. A potom slobodne a láskyplne konať, lebo už s nikým o nič nebojujeme ani sa s nikým neporovnávame. Len rastieme. Spoločne rastieme. Pomáhame si v tom a s radosťou každú pomoc prijímame. Z toho sa rodí komunita, spoločenstvo, synodalita v Cirkvi. *Omilostení, prebudení, obrátení hriešnici na ceste Domov*, to je definícia katolíkov v Cirkvi!

Skutočne v Bohu sa dá byť...

... iba vtedy, ak v nás nie je žiadna pripútanosť k čomukoľvek pozemskému, pretože *"ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska"* (1Jn 2, 15). Ale takisto to platí aj obrátené, že totiž nemôžeme byť takto odpútaní a povznesení nad svet, ak nie sme úplne a celí v Bohu, lebo *"až keď vás Syn vyslobodí, budete naozaj slobodní"* (Jn 8, 36).

Nie sme viac o nič ustarostení, lebo všetko zverujeme Božej moci a múdrosti - pozemské i nebeské. Tak môžeme aj uprostred kŕčov a bláznovstva sveta žiť v nádeji a pokoji, aj keď ešte nevidíme koniec toho všetkého, *"lebo... nádej, ktorú možno vidieť, nie je nádej. Lebo kto dúfa v niečo, čo vidí? Ale ak dúfame v niečo, čo nevidíme, trpezlivo to očakávame"* (Rim 8, 24-25). Tak aj my očakávame, že sa splní ono Božie: *"moje slovo, ktoré mi vyjde z úst, nevráti sa ku mne naprázdno, ale urobí, čo som si želal, a vykoná, na čo som ho poslal"* (Iz 55, 11) a náplní sa Boží zámer so svetom a ľuďmi, lebo Boh má posledné slovo a *"na konci dní: bude upevnený vrch Pánovho domu na temene vrchov a vyčnievať bude nad pahorky i budú sa naň hrnúť ľudia. Prídu mnohé národy a povedia: "Hor sa, vystúpme na vrch Pánov, do domu Jakubovho Boha, nech nás poučí o svojich cestách a budeme kráčať jeho chodníkmi." Lebo zo Siona vyjde náuka a Pánovo slovo z Jeruzalema"* (Mich 4, 1-2)

Keby to malo záležať od nás alebo na ľuďoch sveta, strachovali by sme sa. Ale výsledok záleží iba na Bohu a On nesklame. A naša účasť na Jeho diele? Pavol to objavil, keď píše: *"Všetko robím pre evanjelium, aby som mal na ňom podiel"* (1Kor 9, 23). Dostali sme dar Božieho talentu a

privilégium *osvedčiť sa* ako služobníci Boha tým, že ho *rozmnožíme*. Božie zámary sa naplnia s nami či bez nás - ale my na nich chceme mať podiel! Preto prijímame toto vyvolenie, pracujeme, aby sme sa osvedčili ako "*povolání, vyvolení a verní*" (Zjv 17, 14) a mohli na konci počuť vytúžené: "*Správne, dobrý a verný sluha; bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým: vojski do radosti svojho pána*" (Mt 25, 23)!

Nič pre seba nechceme. Ničoho sa nestrachujeme. Prosto sme, úplne, v Kristovi. A vnímame, dívame sa, prosto, s touto istotou a nádejou, ktorú v Bohu máme, v pokoji a radosti napriek všetkému, čo telesným zrakom okolo seba vidíme. Ako Abram, keď "*proti nádeji v nádeji uveril*" (Rim 4, 18).

Adorácia Pána je miestom, kde sa v tomto obzvlášť ukotvujeme a cvičíme. Je ako *nádyh potápača pred ponorením sa do hlbiny mora*. Aj my sa v adorácii a modlitbe nadychujeme, naplňame týmto postojom, navykáme si, zoznamujeme sa s týmto *pocitom* prostého bytia v Bohu a hľadania na Boha, aby sme sa potom ponorili do sveta ako do vody, stále však takto plní Boha, iba Boha a úplne v Bohu. Tak sme vo svete *ako potápač v mori - dookola voda, ale on plný vzduchu, lebo aj trocha vody by ho mohla zahubiť, úzkostlivo dbá, aby sa to nestalo, aby sa doň žiadna nedostala*. Aj dookola nás je všade svet, ale v nás nie, ani trocha, v nás Boh Ježiš Kristus, Jeho Svätý Duch.

Vo všetkom zotrávame stále a úplne sebou - čiže Kristom, pretože Jeho sme si vyvolili, aby bol naším novým Ja. "*Oblečte si Pána Ježiša Krista; a o telo sa nestarajte podľa jeho žiadostí*" (Rim 13, 14), hovorí Písmo a sám Ježiš potvrdzuje a ponúka, že každý " *kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom*" (Jn 6, 56). A tak už niet rozdielu. Tak ako u Ježiša " *kto vidí mňa, vidí Otca... ja som v Otcovi a Otec vo mne*" (Jn 14, 9-10), aj u nás stále viac *kto vidí nás, vidí Syna, lebo sme v Synovi a Syn v nás*. Žiadne Ego. Iba Kristus.

Čriepky V

Jedným dobrým znakom je, ak dokážeme na seba nazerať ako na tretiu osobu, ako na niekoho, kto sa nás osobne netýka, len mu pomáhame na jeho ceste a hľadáme, čo je pre neho dobré a trénujeme ho v tom i naprávame.

***

Diabol sa skrýva v myšlienkach. Boh kraľuje v realite.

***

Cirkev je tým hlavným znamením a zázrakom, ktorý dosvedčuje Evanjelium. Nie je treba iných zázrakov, kde ľudia môžu vidieť na spoločenstve Cirkvi slávu zbožštenia a Kráľovstva. Tam, kde jej ešte niet, však musia byť slová hlásateľov dosvedčované inými, menšími znameniami, ako sú uzdravenia a pod.

***

To najvzácnejšie na zemi...

... je Cirkev. Naozaj.

O čom inom kedy Písmo hovorí, že sám Boh "*seba samého vydal za ňu, aby ju posvätil očistným kúpeľom vody a slovom, aby si sám pripravil Cirkev slávnu, na ktorej niet škvrny ani vrásky, ani ničoho podobného, ale aby bola svätá a nepoškvrnená*" (Ef 5, 25-27) a že si ju "*získal vlastnou krvou*" (Sk 20, 28)?

O čom na Nebi či na zemi Písmo hovorí, že "*muž zanechá otca i matku a pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele. Toto tajomstvo je veľké; ja hovorím o Kristovi a Cirkvi*" (Ef 5, 31-32)?

A počujme, čo inde Písmo hovorí o tejto manželke Baránkovej: "*Pod', ukážem ti nevestu, Baránkovu manželku!*" *A v duchu ma preniesol na veľký a vysoký vrch a ukázal mi sväté mesto Jeruzalem, ako zostupuje z neba od Boha ožiarené Božou slávou*" (Zjv 21, 9-11)! Veď ona je Nebom. Nebom prítomným už na zemi!

Naozaj sa podobáme onomu mužovi z podobenstva, ktoré vyrozprával Ježiš: "*Nebeské kráľovstvo sa podobá pokladu ukrytému v poli. Keď ho človek nájde, skryje ho a od radosti z neho ide, predá všetko, čo má, a pole kúpi*" (Mt 13, 44). Chodili sme po *poli* tohto sveta, obdivovali jeho byliny a kvety - nech už to bola moc, sláva, majetok, zábava, jedlo, pitie, čokoľvek, - a ani sme netušili, že je už teraz na ňom prítomné niečo nekonečne vzácnejšie, drahšie, väčšie, večné, nesmrteľné a slávne: Božie Kráľovstvo, samo Nebo - čiže Cirkev!

Keď sme to spoznali, pochopili sme, že na svete existuje len jedna vec, ktorá má cenu a hodnotu a ktorá stojí za to, aby sme do nej investovali svoj čas, peniaze a energiu, ktorých máme na tejto zemi tak obmedzene: Cirkev. Ona je ten talent z podobenstva: *"Bude to tak, ako keď sa istý človek chystal na cestu. Zavolať si sluhov a zveril im svoj majetok: jednému dal päť talentov, druhému dva a ďalšiemu jeden, každému podľa jeho schopností, a odcestoval. Ten čo dostal päť talentov, hneď šiel, obchodoval s nimi a získal ďalších päť. Podobne aj ten, čo dostal dva, získal ďalšie dva. Ale ten, čo dostal jeden, šiel, vykopal jamu a peniaze svojho pána ukryl. Po dlhom čase sa pán tých sluhov vrátil a začal s nimi účtovať. Predstúpil ten, čo dostal päť talentov, priniesol ďalších päť talentov a vravel: "Pane, päť talentov si mi odovzdal a hľa, ďalších päť som získal." Jeho pán mu povedal: "Správne, dobrý a verný sluha; bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým: vojsi do radosti svojho pána"* (Mt 25, 14-21). Veď čo je Pánov majetok, ktorý nám zveril? *"Pánovým podielom je totiž jeho ľud"* (Dt 32, 9). A kde tento Boží ľud je? *"Vy ste vyvolený rod, kráľovské kňazstvo, svätý národ, ľud určený na vlastníctvo, aby ste zvestovali slávne skutky toho, ktorý vás z tmy povolal do svojho obdivuhodného svetla. Kedysi ste ani ľuďom neboli, a teraz ste Boží ľud; vy, čo ste nedosiahli milosrdenstvo, teraz ste milosrdenstvo dosiahli"* (1 Pt 2, 9-10), píše prvý pápež Cirkvi. Cirkev je Boží ľud. Cirkev je Boží majetok, vlastníctvo na tomto svete, ako píše Písmo: *"Už nie ste cudzinci ani prišielci, ale ste spoluobčania svätých a patríte do Božej rodiny. Lebo či žijeme, žijeme Pánovi, či umierame, umierame Pánovi. Či teda žijeme alebo umierame, patríme Pánovi"* (Ef 2, 19; Rim 14, 8). Kristus, Syn, získal si Cirkev za cenu svojej vlastnej Krvi, tak drahá a vzácna Mu je. Potom ju zveril, odovzdal nám ako svoj majetok aby sme išli a zveľaďovali ju, pracovali na nej, obetovali sa pre ňu - Pavol píše, že *"na vlastnom tele dopĺňam to, čo chýba Kristovmu utrpeniu pre jeho telo, ktorým je Cirkev. Ja som sa stal jej služobníkom podľa Božieho daru, ktorý som dostal"* (Kol 1, 24-25) - aby sme sa tak aj my sami osvedčili, či naozaj sme synovia a dcéry Boha ako Kristus a či sme sa naozaj

rozhodli kráčať po rovnakej ceste synovstva, ako Kristus. A z tohto bude Otec vyžadovať počet, z toho, ako sme zveľadili Cirkev, pretože k tomu sme od počiatku pripravovaní, pretože v samej Cirkvi Boh *"ustanovil niektorých za apoštolov, niektorých za prorokov, iných za evanjelistov a iných za pastierov a učiteľov, aby pripravovali svätých na dielo služby, na budovanie Kristovho tela, kým nedospejeme všetci k jednote viery a poznania Božieho Syna, k zrelosti muža, k miere plného Kristovho veku"* (Ef 4, 11-13).

Milovať Boha znamená milovať Cirkev. Služiť Bohu znamená slúžiť Cirkvi. Cirkev je to *spoločné dielo, joint venture* Boha a človeka. Neexistuje iný spôsob, ako Boha milovať a slúžiť Mu. Preto Ján hovorí, že *"kto nemiluje brata, ktorého vidí, nemôže milovať Boha, ktorého nevidí"* (1 Jn 4, 20) a sám Ježiš dosvedčuje, že *"čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili"* (Mt 25, 40) - doslovne! Veď Otec *"Jeho ustanovil nad všetkým za hlavu Cirkvi, ktorá je jeho telom, plnosťou toho, ktorý naplní všetko vo všetkom"* (Ef 1, 22-23). O čom inom kde kedy na zemi platilo niečo podobné? A tak pravdou je, čo zjavil Duch na samom úsvite Cirkvi: *"Cirkev... bola prvá zo všetkých založená... pre ňu bol stvorený svet"* (Hermasov pastier).

A preto existuje len jediné prikázanie a jediný znak toho, že už sme kresťania a katolíci a teda synovia, dcéry Boha, vyvolení: *"Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vy vzájomne milovali, ako som ja miloval vás. Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať"* (Jn 13, 34-35) - *"Ste postavení na základe apoštolov a prorokov; hlavným uholným kameňom je sám Kristus Ježiš. V ňom celá stavba pevne pospájaná rastie v svätý chrám v Pánovi, v ňom ste aj vy vbudovaní do Božieho príbytku v Duchu"* (Ef 2, 20-22). Cirkev je postavená nie z kameňov, ale ľudí. A to čo ich spája, je láska, dokonalá láska, ako ukazuje Písmo, keď hovorí: *"Nad všetko toto majte lásku, ktorá je zväzkom dokonalosti"* (Kol 3, 14)! Služiť Cirkvi znamená slúžiť ľuďom v

nej - a slúžiť ľuďom v nej, skutočne a účinne, znamená slúžiť Cirkvi, ktorej súčasťou sú.

Vykúpenie, to je všetko na svojom mieste

Kristus prišiel vrátiť všetky veci na svoje miesto. Obrátenie je okamih veľkého uľahčenie, pretože po tom, čo sme boli zmietaní nesúlalom v samých sebe, naše údy brojili proti sebe navzájom a nás samých ovládali žiadostivosť a strach, konečne sa zastavujeme, stojac na Skale Krista a konečne sa v nás obnovuje súlad a my sami vraciame veci na svoje miesto, pretože v Kristovi konečne môžeme.

A naozaj to neviem inak opísať, než že sa veci v našom živote všetky vracajú na svoje miesto a k svojmu účelu a už nám nezvládnu a ani my nevládneme im, pretože to už ani nie je treba. Všetko sa vracia na svoje miesto, všetko funguje ako má, *je to ako dobre nastavený motor v aute, ktorý nepotrebuje, aby sme mu nejako vládli, prosto funguje a my ho používame tak a na to, k čomu bol vyrobený a on tomu úplne samozrejme slúži.*

Ale toto je naozaj možné iba v Kristovi a na Kristovi, ako aj On sám hovorí: *"Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť"* (Jn 15, 5). Kým teda sme v ňom a On v nás, môžeme takýto byť a takto žiť. A tak viac, než sa snažiť ovládať rozhádzané komponenty samých seba, záleží na tom, ostávať v Kristovi. Toto je pravá bdelosť, toto je ovocie spočinitia v Kristovom Pokoji.

Sú to strach a žiadostivosť, ktoré tomuto spočinutiu odporujú a ťahajú nás preč, do chaosu sveta. Pretože toto spočinutie je ich opak, ich smrť. Je však pre nás nové. Preto sa mu musíme učiť a navykať si naň. Preto je nutná bdelosť. *"Budte triezvi a bdejte! Váš protivník, diabol, obchádza ako revúci lev a hľadá, koho by zožral"* (1Pt 5, 8). Preto nám to Ježiš prikazuje, *"ostaňte vo mne a ja vo vás"* (Jn 15, 4) - lebo od nás to záleží.

V Ňom sme potom konečne voľní a slobodní, bez Neho stále otroci, ako sám hovorí: *"Každý, kto pácha hriech, je otrok. ... až keď vás Syn vyslobodí, budete naozaj slobodní"* (Jn 8, 34,36). A tu a tak sa to naozaj deje!

Aj preto je viera skutkom, veď *"viera bez skutkov je neúčinná, ... lebo ako telo bez ducha je mŕtve, tak je mŕtva aj viera bez skutkov"* (Jak 2, 20,26) - pretože skutočne uveriť znamená skutočne nechať veci v našom živote zapadnúť na ich miesto a potom v tejto slobode a vnútornej harmónii žiť a konať.

Ak by sme nežili a nekonali, potom by to znamenalo, že nás strach stále ovláda a bojíme sa to urobiť. A ak by v nás nebol tento súlad, stále by sme boli otrokmi hriechu a teda žiadostivosti, ako vraví Písmo: *"Umŕtvujte teda svoje pozemské údy: smilstvo, nečistotu, vášeň, zlú žiadostivosť a lakomstvo, čo je modloslužba! Pre takéto veci prichádza Boží hnev na odbojných synov. Kedysi ste aj vy boli takí, keď ste v nich žili"* (Kol 3, 5-7). Ak v nich však stále žijeme, potom naša viera je naozaj neúčinná a mŕtva, je to viera diabla, veď *"aj diabli veria, a trasú sa"* (Jak 2, 19). A takáto viera nás nemôže spasiť, veď práve tento súlad, sloboda a obnova je touto spásu, ako hovorí aj Boh: *"Hľa, všetko robím nové"* (Zjv 21, 5)!

Kto takto žije a zotrúva v láske - ktorej viac nič nebráni - už teraz prebýva v Nebi. A naopak, kto srdcom už teraz vierou vstúpil do Neba, aby v ňom žil, dosahuje tejto súlad, pokoj a slobodu.

Omša, modlitba po novom

Je to zvláštne, ale ak naozaj žijeme v Bohu, potom všetko v našom živote, aj modlitba a dokonca aj svätá omša je niečo, čo prežívame s akousi svätou samozrejmosťou, v pokoji, prosto. Bez nejakých citov a bez potreby sa na to nejako sústreďovať a nejako to "prežívať".

Veď sme stále s tým istým Otcom a tým istým Bratom a v tom istom Duchu a tej istej Rodine Cirkvi-Neba, ako vždy. Nepotrebujeme sa na to nejako sústreďovať či naladovať. Je to ako vždy, normálne, všedné.

A keď vyslovujeme slová chvály či prosby, sú to znova veci, ktoré sú v nás, ktoré žijeme, za ktorými ideme a za ktoré nepredajné, prirodzene a veľmi úprimne oslavujeme Boha. Nič nové ani nezvyčajné. Všedná, každodenná vec, bežný stav nášho života, bežný postoj nášho bytia. Nepotrebujeme sa na ne nejako sústreďovať, naladovať, precitovať ich, lebo sú úplne samozrejme všetky tieto veci, postoje, sväté túžby, v nás, je to niečo bežné a všedné.

Omša či modlitba sú tak len vyjadrením, koreňom a korunou toho, čo žijeme, slávením toho, čím v Bohu úplne normálne a samozrejme sme. A naopak, náš život, postoje, skúsenosť, nádej i túžba nachádzajú svoje dokonalé zrkadlo a vyjadrenie v modlitbe a obzvlášť liturgii, v omši - a tak nám v nich všetko pripadá dôverne známe a blízke, pretože už dávno a samozrejme žijeme všetko to, čo v liturgii či modlitbe vyslovujeme a konáme.

A tak tam, kde kedysi boli vonkajšie city a snaha o akési "prežívanie" je dnes hlboká jednota, ktorá to všetko naplňa nebeskou prostotou a samozrejmosťou a prirodzenosťou.

Len musíme byť už naozaj vojdení. Len musíme už naozaj byť v Nebi, žiť v Kristovi. Byť v Ňom, u Otca doma. Kým sa tak nestane, stále budeme sa na omši cítiť ako cudzinci a naozaj nimi aj budeme, návštevníkmi z iného sveta v inom Svete.

A sám Pán nás volá k tejto svätej prostote a samozrejmosti, keď prichádza nie v oblaku a hrmení, ale v prostom Chlebe a prostom Víne v prostote Večere.

Kresťanstvo je normálnosť sama

Žiť kresťanstvo znamená žiť v úplnej normálnosti. Všetko je Božie. Všetko je normálne. Všetko je prebudené, bdelé, živé, uvedomené. Pokojné. Blažené. Už viac naozaj nie je rozdiel medzi Božím a svetským. Všetko je jedno, všetko je spojené, nijako násilne, ale prirodzene a v pokoji a zase v tej hlbokkej prirodzenej samozrejmosti normálneho, tak, ako vraví Písmo: *"On je náš pokoj! On z oboch urobil jedno a vo svojom tele zbúral medzi nimi múr rozdelenia, nepriateľstvo, tým, že zrušil zákon prikázaní, spočívajúci v nariadeniach, aby v sebe z tých dvoch vytvoril jedného nového človeka, a nastolil pokoj"* (Ef 2, 14-15).

A tak v Kristovi nachádzame svoj pokoj, zavŕšenie, svoju celistvosť. Sme obnovení, stávame sa novým človekom, ktorý je vlastne tým starým, pôvodným, spreď hriechu. A aby to nebolo dost', sme naplnením Jeho Duchom a v Ňom zbožš'ovaní! Denne žasnem nad týmto Jeho Dielom s nami a v nás!

Ako často hľadáme mimoriadne zážitky, nejaké silné pocity, emócie, niečo nezvyčajné, aby nás to rozptýlilo. A pritom ani netušíme, aká intenzita sa ukrýva v tomto Pokoji, v tejto Božej normálnosti a prirodzenosti! Intenzívna až k nezneseniu. Priveľká na smrteľník! Ale vďaka nej vieme aspoň trochu tušiť, aká bude, "*ked' si toto porušiteľné oblečie neporušiteľnosť a toto smrteľné si oblečie nesmrteľnosť*" (1Kor 15, 54)!

Vskutku, aj tu platí to, čo o pôvodcovi toho všetkého, o Kristovi: "*Kameň, čo staviteľia zavrhlí, stal sa kameňom uholným*" (Ž 118, 22) a "*čo je svetu slabé, vyvolil si Boh, aby zahanbil silných*" (1Kor 1, 27).

Sme v Domácnosti Boha a všetko sa stáva domáckym. Nie je v tom žiadna neprirodzenosť, umelosť. Len domáckosť a blízkosť vo všetkom. Všetko sa stáva súčasťou tohto domova, domácnosti Boha a ona všetko naplňuje, v sebe premieňa, pretvára, posväcuje tým najprostejším spôsobom. Ach, ani to neviem dost' dobre vyjadriť!

Čím ďalej, tým viac milujem reformovanú formu liturgie Eucharistie po II. vatikánskom koncile. Je vskutku nebeská!

Všetko ako liturgia, všetko ako modlitba

Hovorí sa, že svoj život máme žiť celý ako modlitbu, ako liturgiu. Sprvu si pod tým predstavujeme, že sa máme naozaj modliť a stále na Pána Boha myslieť, aktívne. Alebo sa na všetko nejako mimoriadne sústrediť a nejako to tak zbožne prežívať. Ale všetko toto je čo svojej podstate ešte stále umelé, neprirodzené, vo svojej podstate ešte detské.

Žiť svoj život ako modlitbu, ako liturgiu znamená, že ho žijeme, neviem to povedať lepšie, *domácky v Božej domácnosti*. Sme s Bohom a v Bohu v hlbokom pokoji a spočínutí tak prirodzene a samozrejme, *ako keď sme v pozemskom dome a všetko, čo robíme a žijeme, samozrejme robíme a žijeme v ňom. Alebo keď sme na chate s priateľom a tiež všetko žijeme a robíme na chate s priateľom*. Tak aj tu, sme srdcom už v Nebi, hoci telom ešte na zemi, celí však s Bohom, s Otcom, so Synom, s Duchom. *Videli ste film Chatrč? Tak tak nejako*. A všetko, čo robíme a žijeme, robíme a žijeme akosi samozrejme s Bohom v Nebi, hoci telo a samé skutky sú ešte stále na zemi.

Vo všetkom je náhle uvoľnenosť a bezprostrednosť domácnosti. Jednoduchosť a prostota dôvernej blízkosti. Rodiny. Priateľov, blízkych druhov. Oboje naraz. V tej chvíli je jedno, či sa modlíme breviár alebo opravujeme žiarovku alebo si chystáme raňajky. Všetko je rovnako v Bohu a s Bohom. Jedno viac neprotirečí druhému. Všetko je jedno: stále jeden a ten istý Boh, ten istý človek, tá istá domácnosť Boha.

Všetko naplňa múdrosť. Nie mudrovanie, ale múdrosť, koreniaca v kontemplácii, v porozumení. Všetko preniká mier a pokoj. Netreba žiadne veľké gestá ani slová. Miesto veľkých a umelých pocitov nastupuje ešte

väčší pokoj. Boží pokoj. Pokoj Božej domácnosti. Je v tom prostota *kráľa*, ktorý odložil korunu a rúcha a zašiel si bosý v halene na potok na ryby. Prostota koliby pastiera, kde je všetko tak *prosté ako skutočné a tak hlbšie*, než baroko palácov kdesi dole.

Sama zbožnosť, liturgia, vracajú sa späť k prostote, jednoduchosti a hĺbke onej Večere tam, na samom počiatku. Pompa bola a je hlavne pre *zástupy* - ako keď Ježiš rozmnožoval chleby či vchádzal slávnostne do Jeruzalema. Ale pre učeníkov čaká viac: intimita a prostota a hĺbka Jeho *tajomnej Večere*. Intimita, blízkosť, prostota a hĺbka Zmŕtvychvstania, keď ho prežívajú tam, pri ohni, s opečeným chlebom a pečenou rybou za rána na brehu jazera.

Áno. Film *Chatrč*. Až na to, že *Mack*, hlavný hrdina, je stále iba na návšteve, nezdiala ešte túto vo filme pekne ukázanú *domáckosť Boha*. A ešte jedno: ani režisér nepochopil, že Nebo nebola oná lúka, kde Mack videl šantiť svoju mŕtvu dcéru. Nebo bola *práve tá chata*, ten prostý drevený dom, Domácnosť Boha. Byť v Nebi znamenalo ostať v ňom, už nie ako hosť, ale ako *domáci Boha* (Ef 2, 19).

Len dieťa toto dokáže. Len čisté srdce, *prosté a jednoduché*, uvidí Boha - takto.

Žiadna žiadostivosť. Žiaden strach. Uvoľnenosť. Pokoj. Spočinutie. Boh.

Viera je vec jedinečná

Naozaj. Lebo keď sa pozrieme na náboženstvá naokolo, v *bohov* veria, aj ich rešpektujú, ale veriť *bohom*? To teda nie!

Sama predstava Boha, nielen mocného, ale dokonca absolútne všemocného, je desivá. Ako môže človek žiť v blízkosti niečoho tak hrozivého?

Nieкто zatvorí oči a bude sa hrať na *ateistu* či *agnostika*. Nieкто sa bude utešovať tým, že je to minulosť a tento Boh je už preč a ďaleko, stane sa *deistom*.

Iný sa bude pred týmto Bohom správať ako *otrok pred tyranom*. Bude sa mu zaliečať, plaziť pred Ním, snažiť sa jednoducho nejako prežiť. Zo svojho sveta prenesie na Boha to, čo vidí, že u slabých ľudí voči tyranom vo svete funguje - a potom späť do sveta vnesie to, čo žije vo svojom náboženstve a stvorí aj svetskú tyranu či rôzne podoby *cézaropapizmu*.

Ale kresťanstvo je o niečom inom. O *uverení* Bohu. Ako ale môžeme veriť niekomu tak mocnému a neovládateľnému? Len ak spoznáme a potom uveríme, že *On je Láska!* Dokonalá Láska. Dokonalé a číre Dobro. Že je na našej strane jednoducho preto, že žiadnu inú stranu nepozná, pretože v ňom nie je ani to najmenšie sebecko.

A múdrosť! Poznanie. Boh má oboje. Láska bez rozumu dokáže napáchať ohromné zlo, zničiť toho, koho takto hlúpo miluje. Ale to nie je prípad Boha. A tak aj v tomto Mu môžeme dôverovať, že nielen stojí na našej strane, chce iba naše dobro, ale aj vie, ako to urobiť.

A tak sa odvažujeme *uveriť* Bohu. Vec neslýchaná! Veriť Bohu! Dôverovať Bohu! Dokonca sa z tej Jeho obludnej sily a moci tešiť! Spať pokojne v tieni Hrozivého! Toto je kresťanstvo. Viera. Z viery nádej a radosť. Z nádeje láska. A z lásky pokoj, pretože sme dostali a prijali Božie synovstvo a vošli sme do domácností samého Boha, aby sme v nej žili a ostali už naveky. A tak je Boh dvojnásobne na našej strane, pretože už aj my sme na tej Jeho.

Viera. Podivná. Jedinečná. Pre svet bláznivá. *"My však ohlasujeme ukrižovaného Krista, pre Židov pohoršenie, pre pohanov bláznovstvo, ... ale čo je svetu bláznivé, to si vyvolil Boh, aby zahanbil múdrych, a čo je svetu slabé, vyvolil si Boh, aby zahanbil silných"* (1Kor 1, 23,27).

Kresťanstvo je tak cesta, na ktorej človek prijíma realitu a obzvlášť Realitu Boha, bez popierania, bez jej nejakého upravovania, takú, aká naozaj je - bez toho, aby sa z nej zbláznil! A to len preto, že z Božej milosti a lásky ju pozná celú, nielen iba jej časť, navyše zahmlenú mýtmí a jeho vlastnými fantáziami.

"Prichádza hodina, ba už je tu, keď sa praví ctitelia budú klaňať Otcovi v Duchu a pravde. Lebo sám Otec hľadá takých ctiteľov" (Jn 4, 23). Otec. Nie tyran. Preto aj pravé uctievanie nie je to *otrokov svojmu pánovi*, ale spoločný život synov so svojim Otcom, spoločenstvo, láska, - domácnosť Boha, Božia Rodina! A *"v láske niet strachu, a dokonalá láska vyháňa strach, lebo strach má v sebe trest, a kto sa bojí, nie je dokonalý v láske"* (1Jn 4, 18) - lebo ešte neveril.

Viete, kde je Boh?

Tam, kde je tá najväčšia prostota a jednoduchosť. Presne tam. Lebo kde je Boh, tam je plnosť samého bytia. A kde je táto plnosť, tam už nič iné dodatočné nie je potrebné, ba iba by rušilo. Preto vidíme u svätých a mystikov záľubu v mlčaní, chudobe, dokonca pôste!

Aj skutočné spoločenstvo Cirkvi je takto jednoduché. Vonkajšok, vrátane zázakov a znamení, je užitočný hlavne pre "zástupy", ľudí, ktorí v Krista už nejako veria, ale ešte sa neobrátili, ešte Ho nenasledujú, ešte s Nim skutočne

nežijú. Tak to bolo u Ježiša, nevieme o žiadnom zázraku, ktorý by robil medzi apoštolmi, len voči zástupom a ľudom zvonka. Podobne apoštoli, konali znamenia pri ohlasovaní, ale vo vnútri Cirkvi už potrebné neboli, hoci sa isto nejaké uzdravenia aj tam diali a dejú aj dnes. Ale v Cirkvi už prúdi Boží Život, samo Bytie Boha - a o to ide. To je onen zázrak nad všetky zázraky: Boží Život, Nebo, čiže skutočne žitá Spása.

Preto aj vzťahy v spoločenstve Cirkvi sú prosté. Nepotrebujú žiadne kulisy, žiadne veľké slová a nafúknuté gestá. Vlastne často stačí prosté spoločné bytie, spoločné mlčanie. Prúdi medzi nimi totiž spoločná skúsenosť jedného Ducha, jedného Života, jednej Spásy.

Znakom toho, že už toto žijeme, je potom záľuba v osobnej malosti, v prostote, jednoduchosti, prostej a samozrejmej skromnosti a pokore, ktoré už ani ako pokoru a skromnosť nevnímame, pretože sme už za hranicou podobného uvažovania v kategóriách nejakej veľkosti či malosti. Nie je veľký ani malý ten, kto naozaj je!

Byť. *"O jedno prosím Pána a za tým túžim, aby som mohol bývať v dome Pánovom po všetky dni svojho života, aby som pociťoval nehu Pánovu a obdivoval jeho chrám"* (Ž 27, 4). Byť v Božom Dome. Žiť v Božej Domácnosti. Skutočne nájsť v Bohu svojho Otca, svojho Brata, svojho Priateľa, svojho Vykupiteľa a Záchrancu, Druha, Rodinu, Domov, - všetko! Ach, toto je Raj, toto je Nebo! Čo viac treba k Nebu? Nič! Stačí byť. Nič, len byť!

Život sám sa stáva liturgiou - nie násilne, umelo, ale úplne prosto a samozrejme, pretože celý sa stáva radostným slávením, radostnou oslavou tohto bytia a života. Všetko je Božie, všetko je posvätné, v čirej prostote samého skutku. Ani tu nie je viac potrebné nič pridávať, žiadne slová, gestá, na nič sa namáhavo sústreďovať, pretože sám život, samo bytie človeka sa

stalo svätým. Pohárda svetským bohatstvom, postavením a slávou, kto toto žije, kto týmto je!

Prijímat' Boha na spôsob chleba a človeka

Boh je obrovský a nesmierny a nedokážeme to nijako obsiahnuť svojim súčasným rozumom - ale prečo by sme aj mali? Ved' Boh sa stal človekom, aby sa nám dal spoznať v podobe človeka, spôsobom, ktorému môže každý z nás úplne rozumieť.

Uvedomiť si a nejako pochopiť, že sám tento obrovský a nesmierny Boh je prítomný na každej omši a dokonca v Eucharistii, v kúsku chleba, je znova niečo, s čím zápasíme, lebo nás to presahuje. Ale prečo by sme mali? Boh sa rozhodol k nám prísť v podobe chleba. Zvolil si túto formu a podobu. Nemyslíme, že je to dôležité? A tak prosto stačí prijať, že Boh sám sa stal pre nás Chlebom Života a porozumieť Božej filozofii Chleba. To dokážeme, tomu môžeme rozumieť. Chlieb je niečo každodenné, dôverne známe a blízke. Preto to tak aj Boh urobil.

"Teraz vidíme len nejasne, akoby v zrkadle, no potom z tváre do tváre. Teraz poznávam iba čiastočne, ale potom budem poznať tak, ako som aj ja poznany" (1Kor 13, 12), "budeme mu podobní, lebo ho budeme vidieť takého, aký je" (1Jn 3, 2). Teraz pochopme, porozumejme tomu "čiastočne", "v zrkadle" vtelenia a sviatostí. Boh sa nám stal podobným, aby sme Ho mohli poznať a ak Ho poznáme, milovať a ak HK milujeme, stať sa Jeho

nevestou a On Ženíchom, byť skutočnými druhmi a priateľmi v tomto svete a nasledovať Ho, ísť s Ním do toho Jeho Sveta, pre nás ešte len budúceho.

Dnes sa učme ako ľudia žiť so Synom človeka a nasledovať Syna človeka, ktorým sa Boh pre nás stal - aby sme mohli takto ako ľudia prijať naplno Božie synovstvo a stať sa v Kristovi ako ľudia bohmi najprv vlastnosťami, skutkami, životom, láskou spoločenstvom a pripraviť sa tak na to, keď aj sami budeme premenení a staneme sa *"účastnými na Božej prirodzenosti"* (2Pt 1, 4). Potom dokážeme obsiahnuť Boha ako Boha, pretože sami budeme zbožštení, *"lebo poznávame len sčasti a len sčasti prorokujeme. Ale keď príde to, čo je dokonalé, prestane, čo je len čiastočné"* (1Kor 13, 9-10).

Preto mnohí svätí opakovali, že Kristovo vtelenie je pre nás cestou a bránou. Žíme s Kristom - človekom, prijímame Krista - Chlieb, učme sa od Boha - človeka, od Boha - Chleba! *"Napodobňujte Boha ako milované deti a žite v láske tak, ako aj Kristus miluje nás a vydal seba samého Bohu za nás ako dar a obeť ľúbeznej vône"* (Ef 5, 1-2)!

Takto, cez Krista - človeka a Krista - Chlieb Života, vstupujeme do Domácnosti Boha, dôvernosti Otca a Syna a Ducha, všetko to na ľudský a pozemský spôsob, aby, keď si takto navykne žiť v nej s Bohom po ľudský a pozemsky, mohla nám byť táto Domácnosť a toto spoločenstvo otvorené už naplno, na úrovni Boha, ako bohom v Bohu zbožšteným!

Preto je cestou k tomu prostota. Nepotrebujeme si tu, na zemi, vymýšľať nič mimoriadne. Boh sa vtelil do prostoty tohto sveta a do prostoty obyčajného človeka a obyčajného života, nevyhľadával nič mimoriadne. Preto aj miestom života s Ním, spoločenstva, nasledovania, práce i slávenia je naše vlastné prosté bytie a prostý život, pretože presne toto si za týmto účelom vyvolil Boh! Preto tesár a nie šľachtic, preto človek a nie anjel, preto chlieb a nie nejaká lahôdka. Už tomu rozumieme? Toto je spôsob, toto je cesta, toto je miesto! *"Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo."*

... Blahoslavení tichí, lebo oni budú dedičmi zeme. ... Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha" (Mt 5, 3.5.8)!

"Náš terajší život má byť prípravou na oslavu Boha, lebo večné plesanie nášho budúceho života bude oslavou Boha. A nik sa nemôže stať súcim pre budúci život, ak sa naň nepripraví už teraz." (sv. Augustín)

A tak už teraz vlastníme Nebo, hoci po ľudsky a ešte iba pozemsky. Už teraz žijeme a učíme sa žiť Nebo s Bohom a v Bohu, ktorý sa stal človekom, aby sme ho po ľudsky a pozemsky mohli aj my už teraz žiť a vojsť doň. Lebo *"keď hospodár vstane a zatvorí dvere a vy zostanete vonku, začnete klopať na dvere a volať: "Pane, otvor nám!" A on vám povie: "Ja neviem, odkiaľ ste!"*" (Lk 13, 25). Nie sme tu preto, aby sme sa snažili pozemským rozumom pochopiť Boha v Jeho Sláve, to ani nejde. Sme tu preto, aby sme sa od Boha - človeka naučili žiť Nebo a byť bohmi na ľudský spôsob a pozemský, aby sme sa od Neho naučili tomu, čo robí boha skutočným Bohom: láska, opustenie, milosrdenstvo, zdieľanie, bezstarostnosť, jednota. Lebo *"poznánie nadúva, kým láska buduje"* (1Kor 8, 1). Nie vzopätie rozumu, ale poddanie sa a uvoľnenosť srdca je cesta a spôsob! Nie mimoriadne, ale prosté. Nie pocity a nálady, ale bytie vo svojej blaženej jednoduchosti. Od Vtelenia je všetko Božie, všetko sväté - a my sa učíme vo všetkom byť s Bohom bohmi, s Otcom synmi a dcérami, bár je to aj tak prostá vec, ako *namazať chleba maslom* - či práve preto, že je taká prostá!

"V tom čase Ježiš povedal: "Zvelebujem ťa, Otče, Pán neba i zeme, že si tieto veci skryl pred múdrymi a rozumnými a zjavil si ich maličkým. Áno, Otče, tebe sa tak páčilo."" (Mt 11, 25-26)

Je to church-building

Cirkev na zemi. Miesto, kde sa učíme byť nie iba tímom, ale ešte viac, rodinou. A robíme to podobne ako firmy.

Taká banka sa venuje financiám, ale čas od času usporiada pre zamestnancov a manažment niečo úplne mimo: dobrovoľnícku brigádu na nejakej pamiatke, alebo nejakú charitnú službu, alebo výlet, alebo pobyt v nejakej destinácii, alebo nejakú párty,... V japonskej firemnej kultúre sa dokonca takého veci pokladajú za súčasť zamestnania a pod pojmom 'porada' časti nájdeme práve niečo takéto. Cieľom je, aby zamestnanci sa naozaj niečím ako rodinou stali.

Aj v Cirkvi máme niečo podobné. Mnohobec8 na nás Boh necháva akoby to bola nejaká forma rébusu, ktorý máme spolu vyriešiť. Nedáva nám denne inštrukcie. Necháva nás poradiť si sami. Nie azda preto, aby sme takto sami rástli a učili sa byť skutočnými synmi a dcérami Boha (a nie otrokmi) a aj takto sa spolu zblížovať a učiť sa spolu konať, spolu vychádzať, spolu žiť a stavať sa tak skutočnou Rodinou Boha, bratmi a sestrami?

Aj všetko ostatné, ja tomu hovorím *spiritualita konania*, nám môže slúžiť ako nástroj *church-buildingu*. Futbal? Turistika? Grilovanie? Divadlo? Výlet? Motorcky? Bicykle? Orchester či zbor? Skauting? Všetko je dobré, ak to využívame správne - teda ak tým budujeme sami seba ako Cirkev, podľa slov Písma: "*milovaní, budujte sami seba na svojej presvätej viere a modlite sa v Duchu Svätom*" (Júd 1, 20) "*a dajte sa vbudovať aj vy ako živé kamene do duchovného domu, do svätého kňazstva, aby ste prinášali duchovné obety, príjemné Bohu skrze Ježiša Krista*" (1Pt 2, 5).

Preto Boh nekoná sám ani za nás. Preto nemysli za nás. Nedáva hotové odpovede. Pretože nechce sluhov. Chce synov. Partnerov. A chce, aby sme

si navykli byť aj navzájom rodinou. Náročky nás robí závislými jeden na druhom. Nikoho v Cirkvi nikdy nerobí sebestačným. Práve preto! Doslova nás núti rodinou byť - alebo zahynúť! Doslova nás núti k samostatnosti a iniciatíve a zodpovednosti. Lebo chce synov. Nie sluhov. Nie otrokov. Sama farnosť môže byť pre nás takýmto hlavolamom - a istom miestom onoho *church-buildingu*!

Pekne nám to pripomenula Synoda a synodalite - keď nám opakovala, že hlavným cieľom nie je nejaký dokument, ale to, aby sme sa počas synodálneho procesu synodálnymi stali. Čiže aby sme sa počas neho a s jeho pomocou *stali cirkvou*, Rodinou Boha!

Sadiť semienka pre budúcnosť

Prítomnosť za veľa nestojí, myslím v zmysle situácie vo svete okolo nás a tak. Aj keď sa snažíme ako vieme, sami toho najskôr veľa neovplyvníme.

Je ale jedna vec, ktorá je úplne na nás: sadiť semienka pre budúcnosť a starať sa o tie, ktoré zasadili pre nás a pre budúcnosť predkovia. Veď i dnes spoločnosť, štát, žijú z ovocia toho, čo stovky rokov sadili kresťania, Cirkev a tak kládli základy a pestovali strom, ktorý je dnes západnou civilizáciou.

Je to práca pre budúcnosť a niekto by mohol povedať, že čo nás po nej? My chceme ovocie pre seba a dnes! Niekto hej. My nie. Pre nás je práca pre budúcnosť prirodzená. Pracujeme predsa na svojej vlastnej budúcnosti v Nebi. Čo je teda zvláštne, ak rovnako hľadáme aj na svoju misiu na tomto

svete, totiž zasievať semienka, na ktorých budú môcť budúce generácie vybudovať aspoň trochu lepší svet?

A pravdu povediac - ako inak by sme si mohli my sami budovať našu nebeskú budúcnosť, než tak, že budeme napodobňovať Boha (Ef 5, 1)? Ako Stvoriteľa práve touto angažovanosťou vo svete a za jeho nielen prítomné ale aj budúce dobro pre všetkých? A aj ako Spasiteľa tým, že podľa výzvy Cirkvi i príkazu Krista zasvätime svoje sily dielu apoštolátu? A nakoniec, nie je Oboje jedno? Ako lepšie pripraviť pozemskú budúcnosť našich potomkov, než tým, že čo najviac súčasných prijme Evanjelium? Oboje je jedno a oboje sa dopĺňa. Angažovanosť vytvára pôdu pre apoštolát, apoštolát vytvára základ pre úspech angažovanosti - a spolu nám otvárajú bránu do Neba, vlasti Božích synov a dcér, zbožštených ľudí, ktorí sa vo všetkom pripodobnili Bohu Trojjedinému, Stvoriteľovi sveta a Spasiteľovi ľudí.

Spoločenstvo, spoluúčasť, misia. Tri rozmery Cirkvi, ako nám ich pripomenula Synoda. Tri rozmery toho, byť katolíkom. Sú neoddeliteľné od seba. Nie je možné spoločenstvo *Domácnosti Boha* bez účasti na jej živote i bez účasti na jej práci - a tou je misia vo svete. Veď ak chceme mať spoločenstvo s Bohom, musíme s Ním skutočne žiť. A čo iné je spoločný život, než spoločné chodenie, než spoločné konanie? A tak *spiritualita konania* platí aj vo vzťahu k Bohu - akurát, že náplň tejto práce Boh už určil, ako to vysvetlil už Ježiš: "*Môj Otec pracuje doteraz, aj ja pracujem. Syn nemôže nič robiť sám od seba, len to, čo vidí robiť Otca. Čo robí Otec, to robí podobne aj Syn*" (Jn 5, 17.19). Nakoniec, sme to predsa my, kto sa chceme podobať Bohu a žiť Jeho Večný Život v Jeho Domácnosti, Nebi! Učíme sa všetko robiť s Bohom, svoje ľudské veci, ale ešte viac a čo najviac Jeho božské a Božie veci!

Naozaj a bez strachu!

Viera = naozaj. A toto 'naozaj' mení úplne všetko, celý život, myslenie, všetko - ak je to naozaj naozajstné 'naozaj'! Toto je viera, toto je brána! Nedá sa, naozaj sa nedá uveriť Bohu a Evanjeliu bez toho, aby to človeka zmenilo tak úplne, že *"kto je teda v Kristovi, je novým stvorením. Staré sa pomínulo a nastalo nové"* (2Kor 5, 17).

Viera otvára dvere do nového a jediného skutočného sveta a tým je sám Boh. V tej chvíli sa na nás splňa slovo: *"Nebeské kráľovstvo sa podobá pokladu ukrytému v poli. Keď ho človek nájde, skryje ho a od radosti z neho ide, predá všetko, čo má, a pole kúpi"* (Mt 13, 44). Čo iné, než naozaj zanechať svet a ponoriť sa do Pokladu, ktorým je Boh sám? Všetko ostatné by bolo bláznovstvo, hoci pre svet práve toto bláznovstvom isto bude.

Hovorí sa, že *ruská štátna domáca propaganda nemala ani tak za cieľ ľudí presvedčiť, ako skôr zneistiť, aby nakoniec neverili ničomu*. Niekedy sa pýtam, či dnes diabol nesleduje to isté. Predkovia, keď stali pred faktom, tak uverili. My, dnes, sme plní pochybností, pretože svet nás v záplave hoaxov a manipulácií a reklamy naučil neveriť ničomu. Hlboko v sebe pochybujeme už aj nad tým, *"čo sme počuli, čo sme na vlastné oči videli, na čo sme hľadeli a čoho sa naše ruky dotýkali"* (1Jn 1, 1). Máme strach uveriť o samému faktu, keď naň narazíme - a to platí aj voči Bohu. Vidíme fakty, počúvame svedectvá, ale aj keď ich už nemôžeme nijako spochybníť, stále je v nás strach a pochybnosť: dialo sa to tam, ale platí to aj tu a teraz? Oni to tak zažili, ale platí to aj na mňa? A ak k Nemu pristúpim tak, evanjeliovo, ako dieťa k Oteckovi - neurazí sa? Nerozhnevá? Neskára ma? Veď je to Boh!

Ježiš hovorí, že *"ak sa neobrátite a nebudete ako deti, nevojdete do nebeského kráľovstva"* (Mt 18, 3). Dieťa nemá strach ani predsudky. Keď

dieťa vidí fakt, verí mu. Nie ako strachom a pochybnosťami spútaný *dospelák!*

Žiadostivosť nie je až taký problém, ako strach. Žiadostivosť sa iba presmeruje - zo svetských vecí na veci Božie, zo sveta na Boha, na Nebo. Ale strach? Strach z odsúdenia, z bolesti, zo zlyhania - preň miesta niet! Strach musí byť zanechaný úplne! To je Ježišovo posolstvo: Nebojte sa! "*V láske niet strachu, a dokonalá láska vyháňa strach,... a kto sa bojí, nie je dokonalý v láske*" (1Jn 4, 18). Božia láska z nás vyháňa strach a ten je v nás nahradený našou láskou voči Bohu. Ako by sme sa mohli báť milovaného Milujúceho? A keď zmizne strach, potom konečne nastáva Boží Život a Nebo, ako vraví Písmo, že Kristus "*vyslobodil tých, ktorých celý život zotročoval strach*" (Hebr 2, 15).

Je to strach, ktorý nám bráni uveriť tomu, čo je jasné a zjavné, prijať fakty ako fakty a bez prekážok žiť naplno nový život s Bohom, ako nám bol ponúknutý. Zbaviť sa strachu je podmienkou viery - ale súčasne viera v Božiu lásku je podmienkou opustenia strachu a neistoty. Kvôli Bohu veríme Evanjeliu. Ale kvôli Evanjeliu veríme, dôverujeme Bohu. Bez viery v Evanjelium nie je dôvera Bohu možná.

Táto viera je blízkosťou s Bohom. A môcť takto skutočne a dôverne s Bohom žiť - čo sa tomu už len vyrovná? Nie div, že úplne a bez smútku opúšťame *pole* sveta, aby sme zmocnili *pokladu*, ktorým je Boh sám! Opustiť strach a uveriť je *ako keď sa človek namáhavo preberá z oblúznenia ťažkej nočnej mory, ale nakoniec predaš precízne do svetla skutočného dňa*. A pretože strach sa miesto *reality* sýti *myšlienkami*, mlčanie, vnútorné, zmlknutie mysle je spôsob, ako sa z tejto *mory* prebrať a precitnúť do Reality!

Slobodní od strachu konečne pristupujeme k Bohu ako hriešnici, lebo vieme, že On je naše odpustenie i uzdravenie. Pristupujeme k Nemu ako malí a

slabí, lebo vieme, že odteraz našou silou bude Boh sám. Zanechávame Ego, lebo už viac nie je potrebné tým, ktorých sám Boh zaodial samým Sebou.

Všetko, čo potrebujeme, je v nás

Púštni otcovia ho hovorili, kélia ťa naučí všetko. Mysleli tým, nechod' z nej preč, nehľadaj inde, všetko potrebné je tu, v nej. Ale aj *kélia*, pustovňa, je len nástroj. Odpútava nás od sveta, vonkajšku, aby nám pomohla objaviť samých seba v Bohu - a Boha, Nebo v nás.

Samo Nebo je totiž v nás. Žiť ho môžeme iba v spoločenstvo, iba v komunitu v Cirkvi, ale len preto, že od okamihu krstu v nás je. *Možno sa to podobá futbalistom, ktorí tiež môžu futbal hrať len spolu, ale len preto, že každý z nich sám osebe futbalistom je.*

Keď žijeme povrchno, hľadáme to, čo v nás už je, okolo seba, vo veciach sveta - a nenachádzame. Hneď dvojnásobne, pretože vo svete to, čo hľadáme, nie je; a tiež preto, že vnútro, kde je to pre nás pripravené a nachystané, prehliadame, nevenujeme mu pozornosť, nie sme zvyknutí byť v sebe, miesto toho blúdime po vonkajšku.

Musíme sa učiť skutočne byť, skutočne žiť, skutočne konať. Sebou, v sebe, zo seba. Tak, ako prítomnosť je miestom, kde nás čaká Boh, takisto my sami sme tým miestom, kde nás čaká, kde je. Žiť tak znamená byť prebudený. Prosto *byť*. Prosto hovoriť a konať, *priamo*, bez čohokoľvek umelého, bez pokrytectva. Čím viac takto sme, v sebe s Bohom, v Bohu sebou, tým menej

má nad nami svet a Zlý moc. Tu končí svetská žiadostivosť. Pripadá nám zrazu absurdná, smiešna, trápna. Tu končí aj každý strach. Sme slobodní. Pripravení začať Nebo, ktoré sme v sebe našli, žiť - zdieľaním v spoločenstve v Cirkvi. Konečne sme na toto zdieľanie oslobodení a pripravení.

"Božie kráľovstvo neprichádza tak, že by sa to dalo spozorovať. Ani nepovedia: "Aha, tu je!" alebo: "Tamto je!", lebo Božie kráľovstvo je medzi vami" (Lk 17, 20-21). Alebo vo vás, dá sa aj tak preložiť. Oboje je správne. Najprv v sebe objavujeme Nebo. Potom ho môžeme žiť - medzi sebou. Bez prvého nie je možné druhé. Bez druhého prvé stráca zmysel - ako manželstvo uzatvorené, ale nekonzumované.

Viera je bránou, ktorá nám sem otvára cestu. *Mlčanie*, vnútorné, zase rozptyľuje hmly sveta, ktoré nás dovtedy obklopovali a zahaľovali nám zrak. Zobúdžeme sa do sveta iskrivo čistého, jasného, skutočného, krásneho - Božou svätosťou.

Volanie k malému konaniu

Tráviť čas s Ježišom v modlitbe, to je krása. Ale veľmi rýchlo začneme aj v modlitbe cítiť volanie ísť a začať s Kristom konať. Čo ale konať? V myslí máme predstavu nejakých špeciálnych, možno veľkých diel. Obzeráme sa, koho vidíme okolo, aby sme ho zevanjelizovali alebo kam máme ísť, aby sme tam mohli začať niečo veľké a dôležité konať.

Majster Ján Eckhart hovorí: "*Najdôležitejším časom je vždy prítomnosť. Najvýznamnejším človekom je ten, ktorý práve stojí pred tebou. Ale najnevynutnejšou činnosťou je vždy láska.*" Toto je cesta. Ak Otec od nás bude chcieť niečo špeciálne, dá nám vedieť. A ak od nás bude chcieť niečo podľa našich meradiel veľké (lebo často veci v našich očiach malé sa časom ukážu veľké, len sa pozrime na sv. Terezku, že), Ježiš nás k tomu privedie.

Ale to, k čomu nás volá tu a teraz je - láska. Jednoducho otvoriť oči, vstať a milovať. Tam, kde sme. Toho človeka, ktorý práve stojí pred nami. Tak, ako to v danej chvíli je prirodzené a normálne pre syna, dcéru Boha. Aj láska musí byť prirodzená, nielen pre nás, ale aj v prejavoch. Nie umelá, nie niečo nafúknuté - lebo potom je to znak, že už nahľadáme druhého, ale seba, že už nejde o lásku, ale o pýchu a nejakú formu sebarealizácie, túžby vyzerat' nejako či potvrdiť sám seba.

Možno nám to pripadá také nejako - všedné. Malé. No, aspoň nám to pripomenie, že naše Ego má tuhý koreň. Ak ale nezačneme s týmto "malým konaním", neposunieme sa ďalej. Tráviť čas s Ježišom v modlitbe je dôležité - ale len ako príprava na toto konanie. Ak by sme potom nevstali a nezačali konať a neosvedčili sa najprv v tomto malom, potom by sme sa nikdy nestali nasledovníkmi Pána a už vôbec by sme sa nedočkali ničoho "veľkého". Ved' by sme len dokázali, že nie láska, ale pýcha v nás nás ženie.

Chudoba Neba, chudoba Pekla

Keď sa pozeráme na ľudí sveta, obzvlášť na rôznych oligarchov a diktátorov, v srdci cítime obrovskú ľútosť nad ich chudobou. Moc, peniaze - a viac už nič. Bolí nás srdce, že všetka krása a nádhera a sláva Boha a Kráľovstva je im úplne neznáma, nepoznajú nič z jeho zázračného Pokoja a božskej Radosti, nepoznajú ten pocit Božieho Života, vanutie Ducha ani závratnosť Hlbiny Boha. Nikdy by sme sa s nimi nemenili.

Ale nevidia oni podobne nás? Ako chudobných, slabých, bezvýznamných - na rozdiel od nich, ktorí aha, čo všetko dosiahli, čo všetko majú, čo všetko môžu! Pre nich sme len nejakí smiešni *mužici*, náboženský rojkovia, ktorých si nemusia ani všímať, kým na nich pracujeme alebo kým nás nepošlú zomierať do nejakej svojej vojny, s ktorými, to si myslia, môžu poľahky manipulovať a ovládať a ešte ich za to budú oslavovať. A ak nie, tak nás môžu prosto *zašliapnuť* ako otravného chrobáka. Ani oni by sa s nami nikdy nemenili. Sú už príliš ďaleko na to, aby o niečom takom vôbec uvažovali, nieto videli.

A tak my vidíme, že svet a jeho najvyššia fáza, Peklo, sú biedne a chudobné. A oni zase hľadajú na Cirkev, Kráľovstvo a na jeho najvyššiu fázu, Nebo - nie, že by ho dokázali vidieť, len si o ňom robia nejakú svoju predstavu - a pripadajú im smiešne, naivné, biedne, chudobné a slabé.

Ľudia v Nebi, svätí, nikdy neopustia Nebo, lebo nič lepšie nejestvuje. Ti, ktorí sú v očistci, trpia, pretože už Nebo vidia a smädia po ňom celým bytím a vedia, že raz v ňom budú. A ti v Pekle? Trpia, ale možno sa sami v sebe utešujú, že stále sa vyhlí tomu najhoršiemu, Nebu, ktoré im stále pripadá na

jednej strane desivé a stresujúce so všetkou tou láskou, jednotou, priezračnosťou a zdieľaním všetkého v, počujte dobre, vo vraj úplnej vzájomnej dôvere a podobnými nezmyslami; na druhej strane im pripadá hrozne biedne, pretože v ňom nevidia nič z toho, čo oni považujú za hodnotné: ani peniaze, ani ovládanie a zastrášovanie iných, ani pýchu, ani sex a jedlo a pitie, ani nič podobné. A tak sa varí ešte aj tešia, že, sebe chvála, sú v bezpečí v Pekle...

A tak svet je chudobný na nebeské veci, a zase Nebo je chudobné na svetské veci. Lenže aké je to bohatstvo sveta, ak je bohatý na chudobu? A aká je to chudoba Neba, ak je chudobné na chudobu samu? A tak platí: *"Neľahajte jarmo s neveriacimi! Ved' akú účasť má spravodlivosť na neprávosti?! Alebo čo má spoločné svetlo s tmou?! Aká zhoda je medzi Kristom a Beliarom?! Aký podiel má veriaci s neveriacim?!"* (2Kor 6, 14-15). *"Ved' poznáte milosť nášho Pána Ježiša Krista, že hoci bol bohatý, stal sa pre vás chudobným, aby ste sa vy jeho chudobou obohatili"* (2Kor 8, 9). Preto *"kto položí ruku na pluh a obzerá sa späť, nie je súci pre Božie kráľovstvo"* (Lk 9, 62).

Sme telom na zemi, ale srdcom už v Nebi. Objavili sme bohatstvo jednoduchosti a rozkoš prostoty, tanec nehybnosti a múdrosť mlčania a extázu čireho bytia – a *"toto všetko pôsobí jeden a ten istý Duch"* (1Kor 12, 11), *"lebo skrze neho [Krista] máme obaja v jednom Duchu prístup k Otcovi"* (Ef 2, 18). A *"čo je u Boha bláznivé, je múdrejšie ako ľudia, a čo je u Boha slabé, je silnejšie ako ľudia"* (1Kor 1, 25).

Všetko na svojom mieste

A v hlbokom pokoji. Súlade. To je dokonalosť. Tak by sa dala popísať aj svätosť. Ved' aj láska, dokonalosťou ktorej svätosť je, znamená, že Boh, blížni aj my sami sme na svojom pravom mieste a vo všetko ku všetkému má v našom živote ten správny vzťah a zmysel. Ale to je nemožné, ak najprv nestojíme pevne na Kristovi a v Ňom na svojom vlastnom Božom synovstve ako na základe a nežijeme už v Ňom, čiže v Nebi, už tu.

Strach a žiadostivosť, tie rozbíjajú tento súlad i jeho pokoj. Alebo nám vládnu oni, alebo Boh. Ak je miesto Boha našim základom svet, budú to oni. V Bohu jedno aj druhé mizne v blaženosti Domova, Božej domácnosti, kde nachádzame najprv my sami konečne svoje miesto, a potom aj všetko ostatné v našom živote.

Kresťanstvo, duchovný život je o vracaní vecí na svoje miesto. Apoštolát, angažovanosť, všetko toto je ako ísť do sveta, rozbitého a rozhádzaného jeho kĺčmi a zápasmi a napravovať, vracat' veci na ich miesto, uzdravovať, vracat' pokoj a súlad a krásu pôvodného Božieho zámeru.

Adorácia, modlitba, tá vnútorná, keď mlčíme pred Pánom, je skúsenosťou rozkoše tohto pokoja, keď sme v Bohu takto usporiadaní, naplnení, uzdravení. Aspoň v tej chvíli - aby sme sa potom učili v tomto stave zotrvať aj v konaní, podľa slov Písma: "*Bez prestania sa modlite*" (1Sol 5, 17).

Vskutku, keď uveríme a ponoríme sa do Hlbiny Boha, keď konečne zmizne strach a žiadostivosť je preč, lebo prvé stráca dôvod a druhé je naplnené, náhle sa svätosť javí ľahkou a úplne normálnou, prirodzenou, samozrejmovou.

Zrazu chápeme, že presne k tomuto sme boli stvorení a presne toto sme celý čas hľadali. Toto je ten pocit *domáckosti* v domácnosti Domu Boha: všetko, ako má byť. Všetko na svojom mieste. Sme doma. Konečne doma. Môžeme odložiť všetky vonkajšie obrady a rituály, všetky vonkajšie rúcha a symboly, pretože už viac nie sú potrebné. Nahradilo ich samo bytie, spočinutie, tak, ako sľúbil Ježiš: "*nájdete odpočinok pre svoju dušu*" (Mt 11, 29). "*Lebo... keď príde to, čo je dokonalé, prestane, čo je len čiastočné*" (1Kor 13, 9-10).

"Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne. Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť." (Jn 15, 4-5)

V tom je tajomstvo jednoty a lásky a spoločenstva v Cirkvi.

Prečo sa cítime nesvoji, keď máme evanjelizovať

Apoštolát sa stáva prirodzeným, ak sami žijeme a sme a máme to, čo ohlasujeme, či skôr o tom len s radosťou svedčíme a skôr len komentujeme, čím navonok žiarime.

Apoštolát nám pripadá ťažký a odpor sveta hrozivý, kým sme sami svetskí, kým je to pre nás povinnosť, kým ohlasujeme niečo, čo pre nás samých je stále viac-menej ešte teoretické. Vtedy sme sami v neistote, nevieme čo a ako robiť, robíme to násilne a umelo - násilne, lebo my sami nie sme ešte v tom, čo ohlasujeme, či sa aspoň pokúšame.

Keď sme našli svoje naplnenie a zavŕšenie v Bohu, sme súčasne slobodní od sveta a teda v nás viac nie je strach ani obavy, a jednak to, čo ohlasujeme a o čom svedčíme, je nám prirodzené a normálne a preto o tom vieme aj prirodzene a normálne hovoriť. Než násilného obracania druhého, než toho, aby náš život odporoval tomu, čo sa snažíme hovoriť. Apoštolát sa stáva tak nenútený, ako keď *poľovník hovorí o svojej vášni alebo cestovateľ o svojich cestách*. Všetko je prirodzené a priame.

"Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne. Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť." (Jn 15, 4-5)

Je to na vás!

Tak nejako by sme mohli zhrnúť pointu Ježišovho odchodu do Neba. On sám ju tak nakoniec zhrnul: *"Istý človek vznešeného pôvodu odchádzal do ďalekej krajiny prevziať kráľovstvo a potom sa mal vrátiť. Zavolať si svojich desiatich sluhov, dal im desať mín a povedal im: "Obchodujte, kým sa nevrátim!"*" (Lk 19, 12-13). Dovtedy bol ich Učiteľom, Pánom, Vodcom. Stačilo ísť za Ním - ako napríklad tu: *"Keď prišli k zástupu, pristúpil k nemu istý človek, padol pred ním na kolená a hovoril: "Pane, zmiluj sa nad mojím synom: je námesačný a veľmi trpí, lebo často padne do ohňa a často do vody. Priviedol som ho k tvojim učeníkom, no nemohli ho uzdraviť."* Ježiš povedal: *"Neveriace a skazené pokolenie, dokiaľ budem s vami? Dokedy vás mám ešte trpieť? Privedte ho sem ku mne."* (Mt 17, 14-17).

Ale teraz už nie. Odchádza a namiesto Neho prichádza Duch Svätý - Pomocník. Už len pomáha. K čomu? K tomu, aby sme sa naučili byť dospelí,

dospieť "k jednote viery a poznania Božieho Syna, k zrelosti muža, k miere plného Kristovho veku" (Ef 4, 13).

Preto apoštoli, starší a cirkev v Jeruzaleme píšu tie veľké slová: "*Duch Svätý a my sme usúdili...*" (Sk 15, 28). Nie: Duch Svätý usúdil. Nie: Duch Svätý nám oznámil, nadiktoval. Nie. Duch Svätý nám *pomohol*, aby sme, ako skutoční a dospelí synovia a dcéry Boha, dospelí ku konsenzu, ktorý zodpovedá vôli nášho Otca. Ale je to stále naše rozhodnutie, s pomocou Ducha, ale naše. Pretože presne toto sa učíme teraz byť: nie malé detičky, ktoré musí niekto stále viesť za ručičku, ale už vyrastení, zreli, dospelí synovia Boha, nášho Otca. Tak to nakoniec zaznieva aj v týchto slovách: "*Veru, hovorím vám: Čo zviažete na zemi, bude zviazané v nebi, a čo rozviažete na zemi, bude rozviazané v nebi*" (Mt 18:18). Už nie ako u Mojžiša: "*Hľad, aby si to urobil podľa vzoru, ktorý si videl na vrchu*" (Ex 25, 40), ale presne naopak: Ak s pomocou Ducha k niečomu ako zreli synovia a dcéry dospejete, aj váš Otec to bude rešpektovať a odobrí to - lebo ste Jeho synmi a dcérami!

Niekedy máme pokušenie akéhosi *infantilného* kresťanstva. Stále ostávať maličkým detičkami, ktoré sa nechávajú nosiť na rukách, nič nerobia, veď sú malé, za nič nechcú v Cirkvi ani vo svete misie prijať zodpovednosť, lebo veď sú maličké a vo všetkom by radi boli vedené za ručičku, bez námahy vlastného uvažovania a rozhodovania - hoci nakoniec ak sa im nepáči, aj tak neposlúchnu a robia sa kresťanstvo po svojom. Celkom ako malé rozmazané decká. Lenže toto nie je to, čo má na mysli Ježiš, keď vraví, že do Kráľovstva musíme vojsť ako deti!

Áno, najprv musíme odložiť dospelácke Ego a stať sa znova malými, znova sa narodiť. Ale potom musíme začať rásť, nanovo, do novej dospelosti, tej skutočnej, Božích synov a dcér. "*Bratia, nebudte deti zmýšľaním, iba v zlobe budte ako maličkí, ale v zmýšľaní budte dospelí*" (1Kor 14, 20), vysvetľuje tento nový rast a nové dospievanie Pavol.

A tak ako v podobenstve o talentoch a mínach: Bol čas, keď sme boli sluhovia, malí, nesamostatní. Potom prišiel čas dospieť. Teraz, teraz nám Pán zveril talent svojej Cirkvi, svoj majetok na zemi a povedal: Je to teraz na vás! Chodte! Starajte sa oň - ako najlepšie viete. "Obchodujte", zveľaďte ho, budujte. A keď sa vrátim, ukážete mi ovocie svojej práce a ja zhodnotím, či ste už dorástli pre Nebo - alebo ste sa rozhodli ostať nezrelí, infantilní, ako onen, čo zakopal svoj talent do zeme - a budete musieť ostať ponechaní...

Jednoducho, Boh sa stal človekom, nami, aby sme sa my v Ňom stali bohmi. A tak sa teraz učíme naozaj a skutočne bohmi byť. Tak, ako o svojom vlastnom Synovstve hovorí Ježiš: *"Otec ma preto miluje, že ja dávam svoj život, a zasa si ho vezmem. Nik mi ho neberie, ja ho dávam sám od seba. Mám moc dať ho a mám moc zasa si ho vziať. Taký príkaz som dostal od môjho Otca"* (Jn 10, 17-18).

Kresťanský život sa nedá opísať

Dá sa žiť. Dá sa kresťanom byť. Ale opísať to? Aké vonkajšie slová to dokážu? Nechcem použiť slovo "pocit", pretože tu nejde o nejaké emócie či nabudenie, ale - áno, je to *pocit*, *hlboký*, bytostný, existenciálny pocit, vedomie nového človeka ponoreného v Bohu, v Oceáne, Hlbine Boha.

Preto sa ani nedá tento život dosť dobre učiť iných. Ako naučíte iných to, čo neviete vteliť do slov? A z čoho navonok vidieť iba vonkajšie prejavy a dôsledky? Pozeráme na svätých, na mystikov, a čo vidíme? Ich skutky,

pokoj, lásku, milosrdenstvo, prácu a zápal pre Cirkev. Nevidíme vnútro, z ktorého toto všetko pramení, ako vraví aj Písmo, že *"ovocie Ducha je láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, láskavosť, dobrotá, vernosť, miernosť, zdržanlivosť"* (Gal 5, 22-23). A tak sme často v pokušení navonok skúšať (a márne) napodobniť ich konanie a správanie namiesto toho, aby sme sa ako oni naučili žiť v Duchu.

A preto nás tento život môžem naučiť žiť iba Duch a iba v Ňom sa to dá. Môžeme k Nemu ukázať cestu: Ohlasovanie Krista. Ohlasovanie Evanjelia. Svedectvo, naše osobné. A potom vyučovanie o tom, ako sa otvoriť Duchu. Spolu sa modliť. Ale ďalej už to nie je v našej moci. Tu už musí prísť onen vnútorný Učiteľ, ako vraví Ježiš: *"Tešiteľ, Duch Svätý, ktorého pošle Otec v mojom mene, naučí vás všetko. Všetkých bude učiť sám Boh"* (Jn 14, 26; 6, 45). Zmyslom ohlasovania, vyučovania, samého života v spoločenstve Cirkvi je otvoriť sa Duchu Svätému a Životu z Neho. *"Modlitba, pôst, bdění a jiné skutky křesťana, i když jsou samy o sobě vynikající, nejsou cílem křesťanského života, přestože jsou to nezbytné prostředky k jeho dosažení. Vlastním cílem křesťanského života je nabytí Ducha svatého,"* vraví Serafim Sárovský.

Čriepky VI

Ježiš Kristus bol na zemi ako vykupiteľ, ale aj ako človek. Ako vykupiteľ sa zjednotil s každým jedným z nás, ako človek sa narodil ako jedna osoba v Betleheme. Ako vykupiteľ nesie hriechy celého sveta, celého ľudstva, a ako jednotlivý človek však prešiel rovnakou cestou spásy ako každý z nás, vrátane veľkej skúšky na kríži. Preto môže Pavol povedať, že ak s Kristom nesieme kríž a trpíme s ním, budeme s ním aj oslávení, pretože ako človek on prešiel túto cestu ako prvý spomedzi nás.

***

Synodalita je vec *viery* a *obrátenia*. Ak sme uverili v Krista a obrátili sme sa, tak budeme aj prirodzene synodálni. A ak nie, bude nám aj synodalita pripadať cudzia a nesmierne ťažká, ak by sme sa

***

Aby človek mohol žiť v Bohu, musí sa modliť. Ale platí to aj naopak, ak sa chce naozaj modliť, musí žiť v Bohu.

***

Komunita je vo svojej podstate dialóg, neustály, trvajúci, nielen slovami. Slepé uličky v etape *chaosu* majú všetky spoločné toto: že dialóg ustane. Či už snahou obmedziť ho na to, "čo nás spája" a vrátiť sa tak k divadlu *pseudokomunity*, alebo ho úplne zaraziť v prípade zorganizovania sa alebo tyranie. Vyhnúť sa konfliktu v etape *chaosu* sa dá iba za cenu opustenia tohto dialógu, zdieľania samých seba. A naopak, *komunita* sa dosahuje tak, že sa konflikt prekoná a my sa naučíme tomuto dialógu, zdieľaniu samých seba.

***

Mimo komunity Cirkvi nie je možné sláviť omšu. Ako by ste chceli byť na rodinnej večeri a pritom nebyť skutočne členom rodiny? Ako by ste chceli mať účasť na jednom Tele bez toho, aby ste túžili a to všetkých síl sa usilovali aj naozaj jedno Telo byť?

***

Nesnažím sa pochopiť. Snažím sa milovať.

***

Na svete neexistuje nič mocnejšie, než svätec, pretože v ňom je prítomný Boh.

***

Modliť sa dá zvonku a zvnútra. Zvonku, keď slová modlitby, napríklad liturgie hodín, hovoríme, hoci aj sústredene. A zvnútra, keď sme v nich a oni sa stávajú našimi s my ich skutočne hovoríme ako svoje vlastné, lebo sa našimi vlastnými stali. Skutočne.

***

Slovníček a vysvetlivky

telo – ak nie je uvedené alebo zjavné inak, používam ho v jeho biblickom zmysle slova: nie na označenie toho, čo je hmatateľné a hmotné, ale na označenie toho, čo je stvorené, smrteľné, závislé, krehké a následkom hriechu dokonca porušené, zranené, slabé a smerujúce k smrti. Synonymami sú *vonkajší človek, starý človek, telesný človek,...*

duch – ak nie je uvedené alebo zjavné inak, používam ho v jeho biblickom zmysle slova: nie na označenie toho, čo je nehmatateľné, neviditeľné a nehmotné, ale na označenie toho, čo je božské, večné, nestvorené, plné Boha a slávy, zbožštené, dokonalé, nesmrteľné. v prvom rade Boh je Duch. Odvodene potom aj zbožšťovaný človek sa stáva božským, čiže duchovným. Synonymami v prípade človek sú *vnútorný človek, nový človek, nové stvorenie, duchovný človek,...*

Ego – označujem ním práve tohto vonkajšieho človeka, ktorého sme si stvorili sami zo svojich myšlienok a ilúzií vo svete bez Boha, ktorý je ovocím hriechu. Jeho opakom je vnútorný človeka, naše pravé Ja, stvorené Bohom a od Boha, avšak hlboko pochované a takmer umírtvené pod nánosom hriechu v nás, obalené ako nejaká múmia nespočetnými „vrstvami“ vonkajšieho človeka. Kristus prišiel oživiť a vzkriesiť nášho vnútorného človeka, naše pravé Ja a oslobodiť ho od hriechu, vonkajšieho človeka, čiže Ega.

Filautia – doslova znamená *milovať seba*. Postoj, ktorým starovekí cirkevní otcovia opisovali povahu hriechu: sebastrednosť, čiže inak aj pýcha. Postoj, kedy dávame do stredu seba a všetko sa točí okolo našich záujmov, toho, čo sa nám páči, čo chceme,... Vráťane náboženstva, keď sa aj modlíme za svoje

záujmy a chceme, aby Boh slúžil našim túžbam a záujmom a plnil naše priania.

svet – je používané v tom význame, ktorý mu dáva Písmo. Označuje zvyčajne ľudskú spoločnosť, ovládanú hriechom, ktorej vládcom je Diabol, „boh tohto sveta“ – možno ešte prípadne jej neblahé vplyvy a efekty na stvorený svet.

zem – označuje stvorenú objektívnu hmotnú realitu, hmotný svet, v ktorom žijeme, stvorenstvo, ktorá je na rozdiel od sveta *dobrá*, stvorená a chcená Bohom, aj keď viac či menej trpiaca a zasiahnutá zlom a hriechom človeka.

prúdiť, prúdenie – autorom pojmu je Mihály Csíkszentmihályi, univerzitný profesor psychológie maďarského pôvodu žijúci v Chicagu, člen Americkej a Maďarskej akadémie vied. Prúdenie – angl. *flow* – je podľa neho taký stav, keď sa človek úplne ponorí do tej činnosti, ktorú robí. Jeho vlastná definícia tohto stavu znie: „*Prúdenie je základom dokonalého zážitku, čiže jav, keď sa pri činnosti tak uvoľníme a rozviažeme, že všetko ostatné popri tom stráca význam, zážitok si naplno užijeme a v aktivite, ktorú robíme, chceme za každú cenu pokračovať výlučne iba pre samotnú aktivitu.*“

dumanie – týmto termínom označujem to, čo sa v angličtine povie *overthinking*. Priveľa myslenia. Nie v zmysle, že sme géniovia a neustále nad niečím veľmi užitočne uvažujeme. *Overthinking* je, keď nad všetkým priveľa špekulujete, neustále sa tým dookola zaoberáte, až natoľko, že vás to oberá o silu, zasieva do vás strach, obavy, neistotu, až vás to nakoniec pritlačí k zemi ako bremeno nad vaše sily – miesto toho, aby ste jednoducho išli a proste urobili to, o čom vám rozum hovorí, že to urobiť treba a že sa to urobiť dá. Alebo slovami internetovaj definície: „...*keď priveľa uvažujete namiesto toho, aby ste išli a urobili čo treba. Je to spôsob myslenia, ktorý*

zbytočne plytvá vašim časom a energiou a bráni vám konať a napredovať vo vašom živote.“

apatheia – termín, používaný stoikmi i v kresťanstve. Možno ho nepoužívam v úplne ortodoxnom zmysle slova, ale pre mňa je apatheia toto: Keď človek žije v Kristovi a nachádza v Ňom také naplnenie svojho života, že už mu nič viac nechýba, po ničom inom netúži ani nedychtí, je naplnený a spokojný a motívom jeho konania a života už nie je *smäd* a *nedostatok* ako predtým, ale *radosť* a *rozkoš* z toho, že môže žiť tú plnosť života, ktorou ho Boh naplnil, ako vraví aj Písmo: *"Ježiš im povedal: Ja som chlieb života. Kto prichádza ku mne, nikdy nebude hladovať, a kto verí vo mňa, nikdy nebude žízniť"* (Jn 6,35) a *"Všetko pokladám za stratu pre vznešenosť poznania Krista Ježiša, môjho Pána. Preň som všetko stratil a pokladám za odpadky, aby som získal Krista."* (Flp 3,8)

hesychia – *„Hesychie (hesychía) - pokoj srdce, stav, v němž mysl není znepokojována ničím vnitřním ani vnějším. Je to osvobození srdce od špatných myšlenek, od vášni a od působení okolního světa. Je to stav přebývání u Boha a v Bohu. Hesychie je jediným způsobem, jak může člověk dosáhnout zbožštění. Hesychie těla je prostředkem k tomu, aby člověk dosáhl hesychie mysli.“* (Michal Dvořáček)

oikos – Pojem používaný obzvlášť v systéme farských evanjelizačných buniek. Označuje sa ním naše najbližšie okolie, tých 10 – 12 ľudí spomedzi *rodiny, susedov, kolegov a priateľov*, ktorí sú nám najbližší a s ktorými zvyčajne aj trávime najviac času.

srdce – na rozdiel od našej kultúry, kde srdce vnímame ako synonymum a sídlo citov, pre Bibliu a kresťanstvo je srdce stredom ľudského bytia, jeho najhlbším ja, samým bytostným stredom, miestom, kde skutočne a najplnšie sme, odkiaľ vychádza všetko ostatné naše konanie. Vnímať niečo srdcom

v kresťanstve neznamená pociťovať niečo ani sa toho „dotýkať“ citovo, ale bytostne.

Farské evanjelizačné bunky (FEB) – Jeden zo spôsobov, ako štrukturovať farnosť do podoby spoločenstva spoločenstiev. Autorom koncepcie je taliansky kňaz Piergiorgio Perini. V súčasnosti je tento spôsob pastorácie oficiálne uznaný a odporúčaný Cirkvou a má svoje stredisko v rámci Pontifikálnej rady pre laikov. Podstatou sú malé skupinky farníkov, ktoré sa raz týždenne schádzajú, sú zo strany kňaza formované, podieľajú sa na živote farnosti a sústredujú sa na jej hlavné poslanie, ktorým je apoštolát hlavne svojho okolia (oikosu) a uvádzanie ľudí do života s Bohom.

skutky – V Písme takto prekladáme dva pojmy: *praxis*, to sú bežné všedné skutky, to čo robíme a konáme bežne, keď sa nevenujeme mimoriadnym veciam, ako je napríklad účasť na bohoslužbách a podobne, jednoducho bežný všedný život; *ergata* sú potom naše *diela*, v zásade to, na čom pracujeme, o čo usilujeme, do čoho investujeme svoje peniaze, čas a sily, to, na čom nám záleží. Významovo by sme sem mohli priradiť ešte *lógiá*, slová, to, o čom sa bežne a radi zhovárame, lebo je to náš život, žijeme tým, záleží nám na tom, dokonca to milujeme: „*Ludia sa budú v deň súdu zodpovedať z každého daromného slova, ktoré vyslovia. Lebo podľa svojich slov budeš ospravedlnený a podľa svojich slov budeš odsúdený.*“ (Mt 12,36-37)

MTD – Moralisticko-terapeutický deizmus. „V roku 2005 sociológovia Christian Smith a Melinda Lundquist Dentonová skúmali náboženský a duchovný život amerických tínedžerov pochádzajúcich zo širokej škály prostredí. Zistili, že vo väčšine prípadov sa tínedžeri pridržali nejasného pseudonáboženstva, ktoré označili ako moralisticko-terapeutický deizmus (MTD). MTD má päť základných princípov: - Existuje Boh, ktorý stvoril a riadi svet a dozerá na život človeka na Zemi. - Boh chce, aby ľudia boli navzájom k sebe dobrí, milí a féroví, tak ako to učí Biblia a väčšina svetových náboženstiev. - Ústredným cieľom života je byť šťastný a mať zo

seba dobrý pocit. - Boh nemusí byť v živote človeka zvlášť prítomný, okrem prípadov, keď je potrebný pre vyriešenie nejakého problému. - Dobrí ľudia po smrti idú do neba. Zistili, že takéto krédo je obzvlášť prevládajúce medzi tínedžermi patriacimi ku katolicizmu a hlavnej línii protestantizmu.“ (Rod Dreher, Benediktova voľba)

komunita – pojem, ktorým označujeme stav vzájomných vzťahov medzi ľuďmi (a teda nie nejakú konkrétnu skupinu ľudí). Rôzni psychológovia ho definujú takto: „*Je to stav bytia, hlbokej jednoty s druhými, stav otvorenosti, v ktorom osoby rezonujú navzájom napriek ich rozdielnostiam.*“ (Francis Varela) „*Komunita je skupina dvoch alebo viacerých ľudí, ktorí sú bez ohľadu na ich pôvod, minulosť, ideológiu, vek, rasu, pohlavie, sexualitu alebo politickú príslušnosť schopní akceptovať, transcendovať a oslavovať ich rozdielnosti, odlišnosti čo ich uschopňuje komunikovať efektívne a otvorene, spolupracovať na dosiahnutí cieľov, ktoré boli vytýčené pre spoločné dobro.*“ (Júlia Halamová); „*Ako dôsledok mnohí členovia skupiny budujúcej komunitu prežívajú pocit svojej jedinečnosti a hlbokej spoločnej jednoty, ktorý veľmi zriedkavo alebo vôbec necítili v iných skupinách. ... Komunita je spôsob ako byť spolu, zachovajúc si individuálnu autenticitu aj interpersonálnu harmóniu tak, aby ľudia boli schopní využívať kolektívnu energiu mnohonásobne väčšiu ako je jednoduchý súčet ich individuálnych energií.*“ (M. Scott Peck) Ide teda o „stav“, vzťahy, vyznačujúce sa: na jednej strane slobodou a samostatnosťou jednotlivcov bez toho, aby to narušovalo ich vzájomnú jednotu; a súčasne hlbokou jednotou, ktorú spoločne vytvárajú bez toho, aby kvôli tomu strácali svoju slobodu, samostatnosť a jedinečnosť. Cirkvi vo svojej podstate je a má byť dokonalou komunitou po vzore Dokonalej Komunity, *Trojice*.

pseudokomunita-chaos-prázdnota-komunita: Štyri etapy na ceste k stavu komunity, ako ich popisuje M. Scott Peck (porov. knihu *V jiném rytmu*): Predstierané spoločenstvo (pseudokomunita); zmätok (chaos) vzájomný boj

a zápas jej členov o dominanciu; zmierenie, vyprázdnenie (prázdnota) a nakoniec prijatie, spoločenstvo (skutočná komunita). „*Fenomén komunity - spoločenstva umožňuje vytvoriť a zažiť nehierarchické, veľmi hlboké medziľudské väzby, ťažko realizovateľné v súčasnom sociálnom prostredí.*“ (wikipedia)

spiritualita konania – taký môj koncept, ktorý hovorí, že budovať Božie Kráľovstvo – a teda zjednocovať ľudí okolo Krista – sa dá len tak, že spolu žijeme. Spolu žiť ale znamená spoločne niečo konať. Dnes, keď v podstate zanikol spoločný život a spoločná práca na dedine a každý žije inde a pracuje inde, je potrebné zvoliť si inú vhodnú činnosť, často sú to šport alebo záľuby – a tú potom robiť takým spôsobom, aby viedla k priateľstvu, k spoločnému životu, ku Kristovi a ku Kráľovstvu. Jezuiti, Saleziáni, ale mimoriadne úspešne napríklad Skautské hnutie, môžu byť príkladmi presne takejto *spirituality konania*.

Ikigai – „*V japončine znamená ikigai „dôvod existencie“ a je to „dôvod ráno vstať“.* Je to vaša cesta k seberealizácii, ktorá je pre všetkých vo všetkých ohľadoch jedinečná. Ikigai každej osoby je iný, založený na rôznych presvedčeniach a hodnotách a často sa skladá zo štyroch základných faktorov: Čo milujete? V čom ste dobrí? Čo svet potrebuje? Za čo môžete dostať zaplatené? Nájdenie priesečníka medzi týmito vecami vám môže pomôcť žiť šťastným, zmysluplným a naplňujúcim životom.“ (Oliver Olejník a goalcast.com)

Rebríček dominancie: „*Hierarchia dominancie, hoci sa môže zdať, že ide o kultúrny či spoločenský fenomén, funguje už takmer 500 miliónov rokov. Bojovali sme o postavenie skôr, než sme mali kožu, ruky, pľúca či kosti. Len málo vecí je prirodzenejších než kultúra. Hierarchie dominancie sú staršie než stromy. Časť mozgu, ktorá sleduje naše postavenie v hierarchii dominancie, je preto výnimočne stará a dôležitá. Predstavuje hlavný riadiaci systém regulujúci naše vnímanie, hodnoty, pocity, myšlienky a činy.*“

Hlboko v našom vnútri, v samom základe nášho mozgu, pod myšlienkami a pocitmi, funguje neskutočne staré počítadlo. Presne monitoruje naše postavenie v spoločnosti - pre potreby tejto diskusie na škále od jednej do desať. Ak ste číslo jeden, čo predstavuje najvyššie možné postavenie, ste neuveriteľne úspešní. Ak sa, naopak, nachádzate na spodnej, desiatej priečke, bez ohľadu na to, či ste muž alebo žena, nemáte kde bývať (alebo nejde o žiadne lukratívne miesto). Ak práve nehľadáte, konzumujete otravné jedlo. Ste v biednom fyzickom a psychickom stave. Prapôvodná časť vášho mozgu, ktorá sa zameriava na hodnotenie dominancie, si všíma, ako s vami ostatní zaobchádzajú. Na základe toho určí vašu hodnotu a priradí vám nejaké postavenie.“ (Jordan Peterson, 12 pravidiel pre život)

Etapy duchovného rastu podľa M. Scotta Pecka:

PRVÉ štádium nazýva chaoticko-asociálnym. Do tejto etapy sme sa narodili. Vyznačuje sa tým, že jediným hybným motorom nášho konania je naše vlastné chcenie. Poznáte to: *malé dieťa niečo chce a v tomto smere koná bezohľadne a sebecky. Kričí, plače, mláti rukami a nohami a je mu úplne jedno, či práve ruší rodinnú oslavu, alebo budí rodičov uprostred noci... dieťa ešte nedokáže brať nejaké ohľady na iných. Rozhodujúce pre neho je to, čo práve chce, jeho okamžitá nálada, okamžitý nápad...* Táto fáza je chaotická preto, lebo v nej chýbajú normy konania a správania a samotný život postráda nejaký „pevný a záchytný bod“ v podobe istoty: „toto je správne a toto nie je správne“. Je takisto asociálna, lebo znemožňuje (pochopiteľne) vytváranie spoločenstva s ostatnými ľuďmi. Neznamená to, že by ľudia v tejto fáze nevedeli byť disciplinovaní, alebo cieľavedomí – ale len vtedy, ak idú za niečím, čo práve oni sami chcú, alebo za čím práve zatúžili. Podľa odhadov asi 20% ľudí má smolu a z tejto fázy sa nevymotajú ani do dospelosti. Ostatní – spravidlaešte ako deti – „postupujú“ ďalej...

DRUHÉ štádium je formálno-inštitucionálne. Základnou potrebou človeka je totiž potreba pocitu istoty a bezpečia. *Predstavte si len, že by vás nejaký*

stroj času „uniesol“ do nejakého roku 5284, do sveta, v ktorom nič nepoznáte, neviete, ako veci slúžia a čo na čo funguje, čo je nebezpečné a čo nie, ako sa správať, kam ísť, čo robiť, kde nepoznáte nijakého človeka, nemáte domov, nikam nepatríte, nikomu nerozumiete... to je situácia zrelá na zbláznenie sa. Potrebujeme žiť v istote: v istote vzťahov, v istote spoločenstva, ku ktorému patríme, v istote ohľadom našich skutkov a toho, či sú dobré, alebo zlé, či nám prospievajú, alebo ubližujú... Pre ľudí v tejto fáze vývoja je dôležitá vonkajšia príslušnosť k nejakej inštitúcii, či organizácii a dodržiavanie vonkajších pravidiel. Preto sa táto fáza nazýva formálna a inštitucionálna. Hodnoty nadovšetko cenené sú: istota, stálosť, poriadok, zákon... ak jestvuje predstava Boha, je to spravidla predstava Boha, ktorý udržiava poriadok, Boha – Sudcu, ochrancu spravodlivosti, odplatiťa.... Dost' veľa ľudí aj v dospelom veku ostáva stále v tejto rovine, poskytujúcej pocit istoty a bezpečia, plynúcehoz nemenných pravidiel, vážených inštitúcií... Príkladom môže byť človek, ktorého duchovný život spočíva v tom, že si načas „odbavuje“ svoje modlitby, plní dôsledne svoje „náboženské povinnosti“, náleží k tej správnej cirkvi, dodržiava presne definované pravidlá... a desí sa čo i len náznak myšlienky, ktorá by toto všetko mohla spochybníť, alebo narušiť! Niekedy ale ani strach „nezabráni“ tomu, aby človek vstúpil do nasledujúcej fázy vývoja...

TRETIE štádium je štádium skepticko-individuálne. V tejto etape začína (spravidla ešte stále) mladý človek úplne zákonite pochybovať o hodnotách, ktoré doteraz vyznával – a to veľmi úspešne. Vieme už totiž, že jeho „vierovyznanie“ spočívalo do veľkej miery naozaj iba vo vonkajšej príslušnosti „niekam“ a na dodržiavaní nejakých vonkajších pravidiel. Pri kritickom skúmaní tohto stavu nie je problém dospieť k záveru, že zvyk „odrecitovať nejakú akože modlitbu“ sám o sebe predsa nemôže mať nejaký duchovný dopad a pod. Človek odmieta tieto formálne a inštitucionálne prvky ako neautentické a prežitie a často pohrda tými, ktorí sa nimi ešte stále riadia. To je skeptická stránka tejto etapy. Individuálne je preto, že človeka

neuspokojuje „príslušnosť niekam“ na úrovni inštitúcie, organizácie, či cirkvi a hľadá miesto, kde by jeho vzťah mohol byť do hĺbky osobný. Toto obdobie je ale zároveň aj veľkým obdobím hľadania – hľadania skutočných hodnôt, niečoho, čo je reálne, autentické, hlboké. Človek ich bude schopný hľadať všade: od okultizmu cez drogy, vzťahy v pouličnom gangu, vedu, zábavu až k peniazom a majetku. Práve toto hľadanie môže urobiť z tejto fázy nebezpečnú a bolestivú etapu života – pokiaľ sa mladý človek nedočká opravdivej pomoci!

Posledné, ŠTVRTÉ štádium, nazýva Scott Peck mysticko-spoločenským. Je to etapa, kedy sa rodí osobný vzťah medzi človekom a Bohom ako medzi osobou a osobou. Kedy človek začína znova objavovať cirkev (ktorú v tretej etape odvrhol) – ale už nie ako inštitúciu. Tak, ako sa zákonníctvo druhej etapy zmenilo na osobný vzťah k živému Bohu, tak aj chápanie cirkvi sa mení z inštitúcie na spoločenstvo, komunitu s hlboko osobnými vzťahmi. V tejto fáze sa obnovuje záujem o náboženstvo – už nie v zmysle formálnej príslušnosti niekam, ale v zmysle dobrodružnej a vzrušujúcej cesty k svojmu vlastnému zduchovneniu.

Benediktova voľba Roda Drehera – „*Pre náboženských konzervatívcov by bolo lepšie „budovať prosperujúce subkultúry“ ako sa snažiť o obsadenie mocenských pozícií. [...] „Je dôležité vyhnúť sa panikáreniu, ale ľudia si skutočne musia uvedomiť závažnosť hrozieb, ktorým kresťania čelia, a skutočnú, hlbokú náročnosť politického prostredia,“ hovorí Kinzer. „Musia sa vnútorne stotožniť s tým, čo v realite znamená byť v postavení minority, a je skutočne zásadné začať tak uvažovať.“*“ Krátko a stručne, byť kresťanom v dnešnom svete znamená vytvárať malé, čo najviac sa podporujúce a čo najsebestačnejšie *enklávy* civilizácie, kresťanstva, duchovna a skutočnej vzdelanosti uprostred sveta, ktorý znova upadá do barbarstva – tak, ako top pred tisíc rokmi urobil sv. Benedikt a benediktínska rehoľa a tak na Západe zachránila civilizáciu.

Eros – „Aby sme sa vyhli nedorozumeniu, musíme správne definovať, čo rozumiem pod slovom eros. Dovolil by som si definovať eros, ako lásku k človeku vyjadrenú ľudským (zmyslovo vnímateľným) spôsobom. Eros sa vzťahuje k sexualite, ale nekryje sa s ňou. Eros dokáže sexualitu preniknúť, humanizovať a v konečnom dôsledku prevýšiť. Je to energetický potenciál, ktorý nespôsobuje len pohlavnú príťažlivosť, ale vzťahuje (vedie) človeka ku komunikácii, ku svetu, ku prírode, k povolaniu a sociálnemu cíteniu, k umeniu. Bez takto chápaného erosu by neexistovalo ani náboženstvo, ktoré by bolo schopné dotknúť sa ľudského srdca a pohnúť ním.“ (Bernardín Šmíd, OFM)

exámen – Modlitba spytovania svedomia nazývaná tiež Modlitba exámen je veľmi cennou súčasťou duchovného dedičstva, ktoré nám zanechal sv. Ignác Loyolský. Podľa Ignáca je spytovanie svedomia predovšetkým spätným pohľadom na pomáhajúcu a obšťastňujúcu lásku, ktorou sa Boh každý deň dotýka nášho srdca. Tento pohľad síce nevyklučuje hodnotenie nášho vonkajšieho správania, ale prevyšuje ho.

Malá cesta – „Chcem hľadať spôsob, ako prísť do neba po malej, úplne novej ceste. Chcem hľadať spôsob, ako prísť do neba po malej, úplne novej ceste. Žijeme v storočí vynálezov; dnes už netreba namáhavo stúpať po schodoch. Bohatým schody výhodne nahradí výťah. Aj ja by som chcela vynájsť výťah, ktorý by ma vyniesol až k Ježišovi, lebo som príliš malá, aby som vystupovala po namáhavom schodišti dokonalosti. Preto som hľadala vo svätých knihách nejakú zmienku o vytúženom výťahu. A natrafila som na slová, ktoré vyšli z úst večnej Múdrosti: Kto je malý, nech príde ku mne (Prísľ 9,4). A tak som prišla, tušiac, že som našla, čo som hľadala. A pretože som chcela vedieť, môj Bože, čo si počneš s takým malým človečikom, ktorý odpovie na tvoje zavolanie, pokračovala som v pátraní, a hľa, čo som našla: "Ako keď matka teší dieťa, tak ja budem tešiť vás. Na rukách vás budem nosiť a na kolenách kolísať." (Iz 66, 13,12) Výťah, ktorý ma vynesie až do

neba, to sú tvoje ruky, Ježišu. Na to nepotrebujem byť väčšou. Naopak, musím zostať malou, ba stať sa ešte menšou... Naša malá cesta je cesta duchovného detstva, cesta dôvery a úplnej oddanosti... Treba urobiť všetko, čo je v našich silách: dávať bez počítania, stále sa zriekať seba, slovom, dokazovať lásku všetkými malými skutkami, ktorých sme schopní. Ale pretože toto všetko je len maličkosť, je nevyhnutné - keď sme dali všetko, o čom sme si mysleli, že musíme dať - aby sme si priznali, že sme "neužitoční sluhovia" /Lk 17,10/, a predsa dúfali, že Boh nám z milosti dá všetko, po čom túžime. Toto je nádej malých duší, ktoré "bežia" po ceste detstva. Hovorím "bežia", a nie "oddychujú" na nej. Aby sme mohli kráčať po "malej ceste", musíme byť pokorní, chudobní v duchu a jednoduchí.“ (sv. Terézia z Lisieux)

Svätosť – V Písme sa vyskytuje v dvoch rôznych významoch. Prvý je *oddelenosť* od sveta. Táto podoba svätosti je predpoklad a počiatok kresťanského života a v tomto zmysle sú kresťania nazývaní *svätými*. Druhý je dokonalosť ako je dokonalý Boh. Táto druhá podoba svätosti je cieľom kresťanského života, preto o nej Písmo hovorí, že o ňu máme usilovať, lebo bez nej nik neuvidí Pána.